

งานวิจัยเรื่อง

วิวัฒนาการและสถานภาพ
ขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์
ในประเทศไทย

โดย

อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโชษิต
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2544

จพ
นศ 15
010539

งานวิจัยเรื่อง

วิวัฒนาการและสถานภาพ
ขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์
ในประเทศไทย

โดย

อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโชษิต
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2544

= 6 S.R. 2544

119695184

คำนำ

การวิจัยเรื่อง "วิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" นี้ ได้รับทุนสนับสนุนการจัดทำ จากทุนงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเป็นหัวข้อหนึ่งในโครงการวิจัย เรื่อง "วิวัฒนาการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2529-2540 " ซึ่งแยกกันศึกษาวิวัฒนาการของสื่อสารมวลชนในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วาทวิทยา การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ การศึกษางานวิจัยเรื่องนี้ส่วนใหญ่ศึกษาจากเอกสาร และจากระบบฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยเฉพาะหลายๆแห่งนั้นได้พัฒนาระบบได้เป็นอย่างดี ช่วยให้การค้นคว้าข้อมูลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ความตั้งใจอย่างยิ่งของผู้จัดทำคือ การรวบรวมองค์ความรู้ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เท่าที่จะสามารถจัดทำในช่วงเวลานี้ไว้ด้วยกัน และนำมาวิเคราะห์แจกแจง ให้ได้ข้อมูลเพื่อประโยชน์พื้นฐานในการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ต่อไป

มีนาคม 2544

อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต

เลขหมั	๑๓
	๒๕๔๕
เลขทะเบียน	๐๑๐๕๓๙
วัน,เดือน,ปี	๑ ส.ค. ๔๔

งานวิจัยเรื่อง วิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย
ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไชยิต
เดือนและปีที่ทำ มีนาคม 2544

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง วิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย นี้ เป็นงานวิจัยเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากห้องสมุดสถาบันที่มีการศึกษาในสาขาการประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย 2. เพื่อทราบถึงวิวัฒนาการขององค์ความรู้และจำนวนขององค์ความรู้ในช่วงเวลาต่างๆ และตามทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นประมาณ พ.ศ. 2500-2543 (ปัจจุบัน) 3. เพื่อรวบรวมรายชื่อขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ที่เป็นเอกสารประเภทต่างๆ ทั้ง หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และบทความ ไว้ด้วยกัน

ผลจากการวิจัย พบว่า

1. มีจำนวนองค์ความรู้ที่เป็นเอกสารประเภทต่างๆ ทั้งหมด 475 เรื่อง
2. หัวเรื่องที่มีองค์ความรู้มากที่สุดคือ หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์กับองค์กร ตามลำดับ
3. ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่มากที่สุดคือ บทความ วิทยานิพนธ์ และหนังสือ ตามลำดับ
4. วิเคราะห์ตามทฤษฎีองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์แล้ว องค์ประกอบที่มีองค์ความรู้มากที่สุดคือ องค์การ ตามด้วย สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ วิเคราะห์ตามทฤษฎีขบวนการประชาสัมพันธ์แล้ว ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูล และการสื่อสาร มีจำนวนองค์ความรู้มากเป็นอันดับแรกๆ

สรุปแล้ว องค์ความรู้ทางการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่ให้ความรู้กว้างๆ แต่องค์ความรู้ที่ลึกและเฉพาะด้านที่เป็นหัวใจสำคัญของทฤษฎีและงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การวางแผน ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายและการประเมินผลเพื่อการประชาสัมพันธ์ นั้นมีจำนวนองค์ความรู้ค่อนข้างน้อย

Project file : The Evolution and Status of Public Relations' Body of knowledge in Thailand

Researchers : Associate Professor Ubolwan Pitpatanacozi

Finish dated : March 2001

Abstract

The Evolution and Status of Public Relations' Body of knowledge in Thailand is library research. The data were collected from libraries of the institutions which offer public relation as subject for teaching. The objectives of this research are

1. To study and collect the public relations' body of knowledge in Thailand.
2. To learn about the evolution of the public relations' body of knowledge and the amount of the work in different periods of time and according to public relations' theories from 1957-2001.
3. To collect names of various forms of public relations' body of knowledge such as books, thesis, research reports and articles.

The research results are

1. There are altogether 475 pieces of work.
2. The most popular themes are public relations principles and theories, public relations' media and public relations and institution respectively.
3. Printed matters are articles, thesis and books respectively.
4. The analyses by the element of public relation theory indicates that organization and institution is the majority followed by public relation media. The analyses by theoretical process the steps of data collections and communications are the majorities.

In summary the public relations' body of knowledge mostly are concept and theories in basic and widely knowledge where as the specialized concept such as planning evaluation audience and information in public relations are still in less amount.

สารบัญ

คำนำ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
บทที่ 1	
ความเป็นมาของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
การรวบรวมข้อมูล	2
ระเบียบวิธีวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2	
แนวคิดและทฤษฎี	4
องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ	4
ขบวนการประชาสัมพันธ	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 วิวัฒนาการขององค์ความรู้และภาพรวมในเชิงปริมาณ	12
วิวัฒนาการขององค์ความรู้ในช่วงต่างๆ	
ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2500-2509	12
ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519	13
ช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529	21
ช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539	31
ช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543	50
สรุปข้อมูลเชิงปริมาณขององค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ	61
บทที่ 4 การวิเคราะห์องค์ความรู้ตามทฤษฎีการประชาสัมพันธ	70
การวิเคราะห์ตามทฤษฎีองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ	70
1. องค์การ	70
2. นักประชาสัมพันธ	80

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	84
4. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	87
5. กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์	93
สรุปภาพรวมขององค์ความรู้ตามองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์	94
การวิเคราะห์ตามทฤษฎีขบวนการประชาสัมพันธ์	96
1. การแสวงหาข้อมูล	96
2. การวางแผนการประชาสัมพันธ์	103
3. การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	107
4. การประเมินผลเพื่อการประชาสัมพันธ์	109
สรุปภาพรวมขององค์ความรู้ตามขบวนการประชาสัมพันธ์	112
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย	113
การอภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	123

สารบัญตาราง

	หน้า
1. แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519	19
2. แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519	20
3. แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529	28
4. แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529	29
5. แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539	47
6. แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539	48
7. แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543	59
8. แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543	59
9. แสดงจำนวนขององค์ความรู้จำแนกตามช่วงปีต่างๆ	61
10. แสดงจำนวนหัวเรื่อง จำนวนองค์ความรู้ และจำนวนสิ่งพิมพ์ในแต่ละประเภท	63
11. แสดงช่วงปีและสถานที่ของแหล่งผลิตความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์	64
12. แสดงจำนวนขององค์ความรู้จำแนกตามสถานที่ผลิต	67
13. แสดงจำนวนองค์ความรู้จำแนกตามแหล่งผลิตต่างๆ ของรัฐและเอกชนเฉพาะ ในเขตกรุงเทพมหานคร	68
14. แสดงหัวเรื่อง และจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 1 "องค์การ"	78
15. แสดงหัวเรื่อง และจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 2 "นักประชาสัมพันธ์"	83
16. แสดงหัวเรื่อง และจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 3 "ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์"	86
17. แสดงหัวเรื่อง และจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 4 "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์"	92
18. แสดงหัวเรื่อง และจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 5 "กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์"	94
19. แสดงองค์ประกอบทางการประชาสัมพันธ์และจำนวนองค์ความรู้	94
20. แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 1 การแสวงหาข้อมูล	102
21. แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 2 การวางแผนประชาสัมพันธ์	106
22. แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	108
23. แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 4 การประเมินผลการประชาสัมพันธ์	111
24. แสดงจำนวนองค์ความรู้จำแนกตามขบวนการประชาสัมพันธ์ทั้ง 4 ขั้นตอน	112

บทที่ 1

การวิจัยเรื่อง วิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้ สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย

ความเป็นมาของการวิจัย

คนไทยเริ่มรู้จักการประชาสัมพันธ์เมื่อมีการเปลี่ยนชื่อ กรมโฆษณาการ เป็นกรมประชาสัมพันธ์ใน พ.ศ. 2495 แม้จะรู้จักลักษณะงานประชาสัมพันธ์มาแล้วตั้งแต่มีการจัดตั้ง กองการโฆษณา เป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2497 เป็นวิชาหนึ่งในแผนกวิชา วารสารศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเริ่มแพร่หลายเป็นที่รู้จักมากขึ้นเมื่อมีการจัดตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ใน พ.ศ. 2504 มีการเปิดสอนและอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ในหลักสูตรต่างๆ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

หนังสือที่นับว่าเป็นตำราภาษาไทยเล่มแรกในสาขาการประชาสัมพันธ์ นั้นมีขึ้นใน พ.ศ. 2500 เรื่อง การประชาสัมพันธ์ เขียนโดย สะอาด ตันตคุผล ท่านเป็นผู้อำนวยการคนแรกของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ นับเป็นนักวิชาการคนแรกๆ ที่ได้ศึกษาในด้านการประชาสัมพันธ์จากต่างประเทศ และนำความรู้นั้นมาเผยแพร่ จนมีการขนานนามท่านว่าเป็นบิดาของการประชาสัมพันธ์สมัยใหม่ของประเทศไทย

จากจุดเริ่มต้นของการประชาสัมพันธ์ จากตำราเล่มแรกๆ จวบจนปัจจุบันนี้ผ่านมาแล้วถึง 40 กว่าปี วิชาการในสาขาการประชาสัมพันธ์ได้แพร่หลายและเจริญรุ่งเรืองมาเรื่อยๆ เป็นสาขาวิชาที่มีการเปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ เกือบทุกแห่ง มีผู้สนใจเลือกศึกษาเป็นจำนวนมาก ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และการทำวิทยานิพนธ์ด้านการประชาสัมพันธ์ในระดับปริญญาเอก แต่ในด้านขององค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ว่า มีการศึกษาเรื่องต่างๆ ในสาขาประชาสัมพันธ์เรื่องใดบ้าง มีงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่จัดทำในหัวข้อใดอยู่บ้างแล้ว มีจำนวนเท่าไร ในช่วง 40 กว่าปีมีการผลิตเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ออกมาในช่วงใด มากหรือน้อยต่างๆ กันอย่างไร จึงเป็นเรื่องที่ควรจะมีการศึกษาถึงวิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้ ได้รายชื่อเอกสารต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาและปฏิบัติงานในด้านการประชาสัมพันธ์ต่อไปเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการขององค์ความรู้และจำนวนขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาต่างๆ นับตั้งแต่จุดเริ่มต้น ประมาณ พ.ศ. 2500 จนถึงปัจจุบัน
3. เพื่อรวบรวมรายชื่อขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ทั้งที่เป็นหนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และบทความไว้ด้วยกัน

ขอบเขตของการวิจัย

รวบรวมและศึกษาเฉพาะองค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและเอก งานวิจัย รายงานการสัมมนา และบทความในวารสารต่างๆ ที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2500-2543 (ปัจจุบัน) โดยนับจากหนังสือเล่มแรกในสาขาการประชาสัมพันธ์โดยอาจารย์ สะอาด ตันศุภผล เริ่มมีใน พ.ศ. 2500

การรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่องนี้เก็บและรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลของห้องสมุดสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีการเปิดสอนในสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ทั้งของรัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อาทิเช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นต้น

โดยเน้นเฉพาะองค์ความรู้ที่เป็นเอกสารต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์เฉพาะระดับปริญญาโทและเอก งานวิจัย รายงานการสัมมนา และบทความทั้งวิชาการและทั่วไป โดยเน้นเฉพาะเรื่องที่มีการระบุคำว่า " การประชาสัมพันธ์ " ไว้ในชื่อเรื่องเท่านั้น

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกวิเคราะห์โดยแบ่งตามช่วงเวลา 5 ช่วง เพื่อแสดง

วิวัฒนาการขององค์ความรู้ โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจำแนกตามช่วงปี พ.ศ. ตั้งแต่ พ.ศ. 2500-2543 แบ่งออกเป็นช่วงละ 10 ปี ดังนี้

ช่วง 1 พ.ศ. 2500-2509

ช่วง 2 พ.ศ. 2510-2519

ช่วง 3 พ.ศ. 2520-2529

ช่วง 4 พ.ศ. 2530-2539

ช่วง 5 พ.ศ. 2540-2543

โดยในแต่ละช่วงได้จำแนกองค์ความรู้ที่มีอยู่ออกตามหัวเรื่องต่างๆ เช่น หลักและทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์ องค์การต่างๆทางการประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ซึ่งจะทำให้เห็นภาพขององค์ความรู้ในช่วงต่างๆ ว่ามีเนื้อหาในหัวเรื่องใดมากหรือน้อยอย่างไร

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากองค์ความรู้ตามกรอบทฤษฎีที่กำหนด 2 กรอบทฤษฎี คือ

1. องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ ทั้ง 5องค์ประกอบได้แก่
 1. องค์กร
 2. นักประชาสัมพันธ์
 3. ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์
 4. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์
 5. กลุ่มเป้าหมายเพื่อการประชาสัมพันธ์
2. ขบวนการทางประชาสัมพันธ์ ทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่
 1. การแสวงหาข้อมูล
 2. การวางแผน
 3. การสื่อสาร
 4. การประเมินผล

โดยการจำแนกเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ประเภทต่างๆ ออกตามกรอบทฤษฎีทั้ง 2 เรื่องนี้ เพื่อให้เห็นภาพและจำนวนขององค์ความรู้ตามองค์ประกอบต่างๆ และขบวนการประชาสัมพันธ์เหล่านี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าองค์ความรู้สาขาประชาสัมพันธ์ มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ต้นอย่างไร มีเอกสารในเรื่องใดมาก เรื่องใดยังมีน้อย ควรศึกษาในเรื่องใดเพิ่มเติม ทำให้เห็นภาพรวมของสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ของไทยทั้งหมด
2. ทำให้ได้รายชื่อของเอกสารต่างๆ ที่เป็นองค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2500-2543 เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิงต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

ในการสำรวจและศึกษาเรื่อง " วัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย " นั้น มีทฤษฎีที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องและช่วยในการจัดจำแนกเอกสารแต่ละเรื่องนั้นใช้ 2 ทฤษฎีประกอบกัน ได้แก่ ทฤษฎีขบวนการประชาสัมพันธ์ และทฤษฎีองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์

แต่ก่อนที่จะกล่าวถึงทฤษฎีทั้ง 2 เรื่องนั้นเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกันเกี่ยวกับความหมายของคำว่า การประชาสัมพันธ์ นั้นจึงขอให้ความหมาย ซึ่งรวบรวมจากหลายทัศนะสรุปได้ว่า

"การประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการศึกษาวิธีการและการวางแผนอย่างถูกต้องเพื่อผลในด้านความร่วมมือ ความนิยมและการสนับสนุนจากประชาชนที่เกี่ยวข้อง"

องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์

จากความหมายของคำว่า การประชาสัมพันธ์นั้น ก็จะมีคำถามตามมาว่า การประชาสัมพันธ์ประกอบด้วยอะไรบ้าง งานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่ทำอะไร เกี่ยวข้องกับใครบ้าง ทฤษฎีในเรื่ององค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์จะตอบคำถามเหล่านี้ได้

องค์ประกอบที่สำคัญของการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

1. องค์การ เป็นฝ่ายเริ่มต้นงานประชาสัมพันธ์ เป็นผู้กำหนดแนวนโยบายงบประมาณและบุคลากรของงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์เป็นกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งของฝ่ายบริหารขององค์การในที่จะติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรต่อสาธารณชน ดังนั้น องค์การจึงเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานประชาสัมพันธ์เพราะเป็นตัวกำหนดว่างานประชาสัมพันธ์จะต้องเป็นไปในรูปแบบใด

2. นักประชาสัมพันธ์ ในองค์การต่างๆ อาจจะเรียกแตกต่างกันไป เช่น ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้งานประชาสัมพันธ์ขององค์การดำเนินไปได้ดีหรือไม่ เพราะนักประชาสัมพันธ์เป็นผู้ปฏิบัติงานและสร้างสรรค์ให้งานประชาสัมพันธ์นั้นๆ ดำเนินไปได้บรรลุตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คุณสมบัติที่สำคัญของนักประชาสัมพันธ์จึงต้องเป็นบุคคลที่อดทนต่อสถานการณ์ต่างๆ นอกเหนือจากมีความรู้ ความสามารถ รู้เทคนิควิธีต่างๆ ของงานประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดีแล้ว ฉลาดมีไหวพริบ ขยัน มีความรู้และความเข้าใจในเรื่อง เศรษฐกิจการเมือง วัฒนธรรมและรู้จักใช้สื่อมวลชนเป็นอย่างดีอีกด้วย

3. ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากงานเผยแพร่ข่าวสารเป็นงานหลักที่สำคัญของงานประชาสัมพันธ์ ดังนั้นข่าวสารจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ข่าวสารต่างๆ ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน อาจเป็นได้หลายลักษณะทั้งที่เป็นข้อความ คำพูด เอกสาร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ภาพ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ เช่น เทปบันทึก เสียง วิดีทัศน์ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเนื้อหาสาระของข่าวสารต่างๆ เนื้อหาของข่าวสารนั้น จะต้องมีความหมายชัดเจน ไม่ขัดแย้งกับค่านิยมของคนในสังคมนั้นๆ ง่ายแก่การรับรู้และการเข้าใจ โดยยึดหลัก 5 ข้อ ของข่าวสารในการประชาสัมพันธ์คือรับสารนั้นได้ เข้าใจในสารนั้น ยอมรับในสารนั้น เกิดการปฏิบัติและมีปฏิกิริยาสะท้อนกลับ เพื่อให้ได้ผลในการเผยแพร่ข่าวสาร จะต้องใช้กลวิธีสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของการประชาชนเป็นหลัก

4. เครื่องมือสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น การเผยแพร่กระจายข่าวสารไปสู่กลุ่มเป้าหมาย เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจกระทำให้หลายวิธี วิธีหนึ่งก็คือ การใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แผ่นพับ โทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต มาช่วยในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อสำคัญก็คือ ผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้ต้องศึกษาให้มีความรู้และเข้าใจถึงลักษณะของสื่อประเภทต่างๆ ที่จะต้องนำมาใช้ในงานประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับงานแต่ละประเภท เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ คำพูด หรือคำพูดระหว่างบุคคลต่างๆ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อภาพนิ่ง ภาพยนตร์ และอินเทอร์เน็ต ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้นควรใช้สื่อหลายชนิดร่วมกัน

5. กลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ องค์ประกอบสุดท้ายของการประชาสัมพันธ์และนับว่าสำคัญเป็นอย่างยิ่งก็คือ กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้รับสารในกระบวนการสื่อสาร มีองค์การและนักประชาสัมพันธ์เป็นผู้ส่งสาร ข่าวสารและเครื่องมือสื่อสารเป็นทั้งตัวสารและช่องทางในการส่งสาร กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มบุคคลหรือประชาชนที่เป็นเป้าหมายในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ต้องการให้ได้รับข่าวสารที่เผยแพร่แล้วเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือ เกิดพฤติกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ทำการประชาสัมพันธ์ตั้งใจไว้ กลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มประชาชนภายใน ได้แก่ ผู้ที่ทำงานอยู่ภายในองค์การนั้น และกลุ่มประชาชนภายนอก ซึ่งแบ่งออกได้เป็นอีก 3 กลุ่ม คือกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรง เช่น ผู้ถือหุ้นลูกค้า สื่อมวลชน ฯลฯ กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น กลุ่มประชาชนทั่วไป

องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์จึงใช้กำหนดเป็นกรอบสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

องค์กร	นักประชาสัมพันธ์	ข่าวสาร	สื่อ	กลุ่มเป้าหมาย
- เรื่องขององค์กร ที่ทำงานประชาสัมพันธ์	- เรื่องเกี่ยวกับอาชีพและ นักประชาสัมพันธ์ - การทำงานประชาสัมพันธ์	- เรื่องของข่าว - วิธีการเผยแพร่	- สื่อประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในและ ภายนอก - สื่อมวลชน สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ - สื่อระหว่างบุคคล - สื่ออินเทอร์เน็ต	- ผู้รับสาร - กลุ่มประชาชนภา ในองค์กร - กลุ่มประชาชน ภายนอกองค์กร - กลุ่มประชาชน ทั่วไป

ขอบวนการประชาสัมพันธ์

ขอบวนการหรือขั้นตอนในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ประการ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องคือ

1. การแสวงหาข้อมูล หรือการวิจัย เป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เป็นการหาข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่ หรือข้อมูล ทฤษฎีด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับโครงการที่จะเริ่มวางแผน ดังนั้นการหาข้อมูลนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการประชาสัมพันธ์
2. การวางแผน หรือ การกระทำ เป็นขั้นตอนของการกระทำ โดยวางแผนว่าจะใช้กิจกรรมกลยุทธ์ทางการประชาสัมพันธ์ใดบ้างในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้บรรลุผลสำเร็จ
3. การสื่อสาร เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยใช้เครื่องมือ สื่อ เพื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆ และกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร
4. การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งที่จะติดตามผลจากการดำเนินงานที่นำไปแล้วว่ามีผลดีมามากน้อยเพียงไร

กระบวนการ หรือ ขั้นตอนในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ อาจเรียกย่อๆ เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า R-A-C-E ซึ่งมาจาก

- R คือ Research การวิจัยเพื่อแสวงหาข้อมูล
- A คือ Action การกระทำการโดยการวางแผน
- C คือ Communication การติดต่อสื่อสาร
- E คือ Evaluation การประเมินผล

(ดูแผนภูมิประกอบ)

แผนภูมิ 4 ขั้นตอนของกระบวนการประชาสัมพันธ์ (Cutlip Effective Public Relation.2000 P.341)

R-A-C-E นี้สามารถขยายเป็นกรอบสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ได้ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ขบวนการประชาสัมพันธ์

1	2	3	4
การแสวงหาข้อมูล (Research)	การวางแผน (Action)	การสื่อสาร (Communication)	การประเมินผล (Evaluation)
ข้อมูลที่เป็นต่อการ ประชาสัมพันธ์	การกระทำให้เกิดแผน ขั้นตอนการวางแผน	การเลือกใช้สื่อ เทคนิคการสื่อสาร ช่องทาง การสื่อสาร ผู้รับสาร	ผลจากการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าของงาน ประชาสัมพันธ์ ใครเป็นผู้ประเมิน ขอขยายในการประเมิน
- ข้อมูลเกี่ยวกับวิชาชีพ - ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ หรือทฤษฎีการ ประชา สัมพันธ์	- กำหนดวัตถุประสงค์ - กำหนดกลุ่มเป้าหมาย - กำหนดกิจกรรมและสื่อ - กำหนดงบประมาณ - จัดทำแผนปฏิบัติงาน		- ความครอบคลุมของสื่อ - การสนองตอบของกลุ่ม เป้าหมาย - ผลกระทบ - กระบวนการชักจูง โน้มน้าวใจ
เทคนิคการแสวงหาข้อมูล - การสำรวจข้อมูล และการวิจัย รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับองค์ การ และ นัก ประชา สัมพันธ์	- การนำแผนไปใช้ - การวิเคราะห์ สถานการณ์ - การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์		

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง "วิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" นี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน

1. ด้านที่ศึกษาในเรื่องของ สถานภาพและองค์ความรู้ของนิเทศศาสตร์
2. ด้านที่เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ หรือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในสาขานิเทศศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์

1. งานวิจัยด้านที่ศึกษาเรื่อง สถานภาพและองค์ความรู้ของนิเทศศาสตร์

กาญจนา แก้วเทพ และ วิลาสินี พิพิธกุล ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจสถานภาพแห่งองค์ความรู้เรื่อง "สตรีกับสื่อมวลชนในประเทศไทย" (พ.ศ. 2520-2535) ใน พ.ศ. 2539 ผลการวิจัยพบว่า มีงานที่เกี่ยวข้องอยู่ 83 ชิ้น งานศึกษาศาสตร์ในฐานะผู้รับสารมีมากกว่าผู้ส่งสารถึง 4 เท่า ในเรื่องตัวสื่อ นิติสารของสตรีจะมีมากที่สุด และสื่อภาพยนตร์มีน้อยที่สุดเพียงเรื่องเดียว สำหรับเนื้อหาสาระนั้น งานศึกษาเรื่องสถานภาพและบทบาทของสตรีในสื่อมีมากที่สุด เรื่องการเมืองและการพัฒนามีในระดับปานกลาง และเนื้อหาเรื่องสตรีกับเศรษฐกิจมีน้อยที่สุด

ต่อมาใน พ.ศ. 2543 กาญจนา และคณะ ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องขององค์ความรู้ที่น่าสนใจมากอีก 1 เรื่อง คือ เรื่อง " สื่อเพื่อชุมชน : การประมวลองค์ความรู้ " โดยได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย เป็นการศึกษาโดยประมวลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนา เน้นหนักชุมชนชนบท ทั้งงานวิจัยของนักวิชาการ และวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ในช่วงปี พ.ศ. 2520-2540 ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยในเรื่องนี้แม้จะมีเป็นจำนวนมาก แต่ก็มีความจำกัดในเรื่อง กรอบแนวคิด วิธีวิทยาการวิจัย และเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ทำให้ผลของการวิจัยโดยภาพรวมไม่ได้ให้คำตอบแปลกใหม่ใดๆ มักเป็นไปตามข้อสันนิษฐานจากทฤษฎีที่กำหนด สิ่งที่เปลี่ยนแปลงคือ แนวความคิดในเรื่องการใช้สื่อประเภทต่างๆ นั้น บทสรุปนั้นพบว่า สื่อยังมีขนาดเล็กก็ยังมีบทบาทในการพัฒนาชนบท จึงเรียงลำดับตามขนาดของสื่อ คือ สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ สื่อพื้นบ้านและสื่อมวลชน ส่วนหัวข้อการวิจัยที่ยังมีการศึกษาน้อย ควรให้มีการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ เรื่องสิทธิในการสื่อสาร ทิศทางการไหลของข่าวสารและเนื้อหาสาร

ใน พ.ศ. 2543 เช่นเดียวกัน ได้มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท 2 เรื่องของภาควิชาวาริชวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาในเรื่องสถานภาพการศึกษาวิจัย โดย พรพรรณ เขยจิตร ได้สำรวจประเด็นการศึกษาวิจัย กรอบแนวคิดทฤษฎี วิธีการวิจัย และข้อค้นพบที่เกี่ยวกับการสื่อสารในองค์การไทยจากวิทยานิพนธ์จำนวน 67 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีการศึกษาวิจัยมากที่สุด คือเรื่องรูป

แบบและเนื้อหาของการศึกษาในองค์การ แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้มากคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มนุษย์สัมพันธ์ และการสื่อสารระหว่างบุคคล การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นวิธีการวิจัยที่ใช้มากที่สุด ข้อค้นพบที่เกี่ยวกับการสื่อสารในองค์การไทย ส่วนใหญ่จะเน้นประสิทธิภาพของการสื่อสาร 2 ทาง และการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ มีผลต่อความพึงพอใจในการสื่อสาร ฯลฯ

เรื่อง "สถานภาพการศึกษาวิจัยทางการสื่อสารระดับวัฒนธรรมในประเทศไทย" โดย ภัทรานุจแสงจันทร์ งานวิจัยนี้มุ่งสำรวจสถานภาพการศึกษาการสื่อสารระดับวัฒนธรรมในประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมถึงการสื่อสารต่างวัฒนธรรม การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารนานาชาติ และสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่านสื่อ โดยใช้การวิจัยเอกสาร เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ในช่วง พ.ศ. 2526 -- 2542 รวมทั้งสิ้น 39 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า กรอบแนวคิดที่พบมากได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระดับวัฒนธรรม เช่นความแตกต่างทางวัฒนธรรมและค่านิยมต่างๆ หัวข้อที่มีการศึกษามากที่สุดคือ อิทธิพลทางจิตวิทยา วิธีการวิจัยที่ใช้มากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การศึกษาจากเอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหา รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากในการวิจัยทางด้านนี้ ได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นคือ กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และลักษณะงานวิจัย

จากงานวิจัยทั้ง 4 เรื่องนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการศึกษาถึงสถานภาพและองค์ความรู้ในหัวข้อย่อย ลงลึกในเนื้อหา เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับ ภาพรวมขององค์ความรู้ในเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะ แต่งานวิจัยที่จะศึกษาองค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์เรื่องนี้ ศึกษาในหัวข้อที่กว้างขวางกว่าที่ผ่านๆ มา เพื่อให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์

2. งานวิจัยด้านที่ศึกษาเรื่อง การรวบรวมองค์ความรู้ หรือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในสาขานิเทศศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์

ในปี พ.ศ. 2526 ได้มีการศึกษาและรวบรวม เรื่อง " การสำรวจและจัดทำบรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์ทางนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย พ.ศ. 2500-2525 " โดย อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไผะชิต และอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ เป็นการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทุกประเภทในสาขานิเทศศาสตร์ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เอกสารการสัมมนา จุลสารและวารสาร (ยกเว้นบทความวารสาร) รวบรวมสิ่งพิมพ์ได้ทั้งหมดจำนวน 987 รายการ โดยแบ่งสิ่งพิมพ์ออกตามหัวเรื่องต่างๆ จำนวน 25 หัวเรื่อง เช่น การสื่อสาร การถ่ายภาพ ข่าว โฆษณา วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อมวลชน การประชาสัมพันธ์ ละครและการแสดง ฯลฯ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไผะชิต และ นิตยา เหล็กแก้ว ได้มีการรวบรวมบทความจากวารสารทางด้านนิเทศศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2496-2526 เป็นเวลาถึง 30 ปี ได้ทั้งหมด 891 บทความ

โดยรวบรวมจากวารสารต่างๆ เช่น นิเทศสาร นิสิตนักศึกษา คนโฆษณา วันนักข่าว วารสารศาสตร์ และวารสารสื่อสารมวลชน เป็นต้น

ใน พ.ศ. 2533 อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมชิต ได้จัดทำงานวิจัยเพื่อสำรวจและรายชื่อสิ่งพิมพ์ทางนิเทศศาสตร์ทุกประเภท โดยทำเช่นเดียวกับเล่มแรกใน พ.ศ. 2526 โดยรวบรวมในช่วง พ.ศ. 2526 -2532 ผลการวิจัยพบว่ามีสิ่งพิมพ์ทั้งสิ้นจำนวน 696 รายการ สาขาวิชาที่มีสิ่งพิมพ์มากที่สุดคือ นิเทศศาสตร์ พัฒนาการ วารสารศาสตร์และการสื่อสารทั่วไป

ใน พ.ศ. 2539 อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมชิต และ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ ได้ศึกษาเรื่อง " การสำรวจและจัดทำบรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์ในสาขาการประชาสัมพันธ์ และโฆษณาในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2533-2538 " โดยทำการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทุกประเภทในสาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสิ่งพิมพ์จำนวนทั้งสิ้น 201 รายการ สาขาโฆษณา 94 รายการ สาขาการประชาสัมพันธ์ 69 รายการ เป็นวิทยานิพนธ์มากที่สุด สิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุดในสาขาการโฆษณาคือ การสร้างสรรค์และออกแบบโฆษณา ส่วนการประชาสัมพันธ์มากที่สุดได้แก่ เรื่องของสื่อประชาสัมพันธ์

จากการวิจัยทั้ง 4 เรื่องนี้เป็นการรวบรวมสิ่งพิมพ์เพื่อประโยชน์ในการศึกษา แต่ไม่ได้ทำการวิเคราะห์ลงไปในเรื่ององค์ความรู้ เพียงให้ข้อมูลว่ามีสิ่งพิมพ์ในด้านใดมาก-น้อยแค่ไหน ดังนั้นในการศึกษาเรื่องสถานภาพและองค์ความรู้ที่จะศึกษานี้ จึงมุ่งเน้นทั้งรวบรวมและวิเคราะห์ให้ข้อมูลลึกซึ้งขึ้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานภาพและองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ในสาขาการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาให้เข้าใจถึงสถานภาพและเพื่ออ้างอิงต่อ ๆ ไป

บทที่ 3

วิวัฒนาการขององค์ความรู้และภาพรวม ในเชิงปริมาณ

บทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวมในเชิงปริมาณขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย เป็นการศึกษาวิวัฒนาการขององค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาต่างๆ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2500-2543 เป็นเวลาถึง 43 ปี อาจแบ่งเป็นช่วงต่างๆ ได้ 5 ช่วงๆ ละ 10 ปี และช่วง 4 ปีสุดท้าย เป็นช่วงที่ 5 ดังนี้

ช่วง 1 พ.ศ. 2500-2509 ช่วงนี้นับเป็นช่วงเริ่มต้นและขยายงานการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานลักษณะต่างๆ ก่อน พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีมีการเขียนตำราวิชาการประชาสัมพันธ์ โดย อาจารย์ สะอาด ตันศุภผล เรื่อง "การประชาสัมพันธ์" มีความหนาถึง 373 หน้า นั้น แนวความคิดในเรื่องการประชาสัมพันธ์ของประเทศไทยได้เริ่มขึ้นเมื่อมีการจัดตั้ง "กองการโฆษณา" ขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2476 แต่คนไทยรู้จักและเริ่มใช้คำว่า การประชาสัมพันธ์ เมื่อมีการเปลี่ยนชื่อจาก กรมโฆษณาการ เป็นกรมประชาสัมพันธ์เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2476 ในภาคเอกชนนั้น บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย เป็นแห่งแรกที่เริ่มทำงานประชาสัมพันธ์โดยจัดตั้งเป็นงานขึ้นใน พ.ศ. 2495 แต่ขยายงานและตั้งเป็นแผนกประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังใน พ.ศ. 2500 ต่อมาใน พ.ศ. 2504 จึงมีบริษัทที่ปรึกษาทางการประชาสัมพันธ์แห่งแรกคือ บริษัท เพอร์สโก้ ขึ้นในประเทศไทย ในด้านของการศึกษานั้นใน พ.ศ. 2497 มีการสอนวิชาการประชาสัมพันธ์ อยู่แผนก วิชาวารสารศาสตร์ ขณะนั้นยังสังกัดอยู่ใน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อมาใน พ.ศ. 2504 จึงมีการเปิดโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ขึ้นในสังกัด กรมประชาสัมพันธ์ซึ่งทำการเปิดสอนเป็นหลัก สูตรอบรมต่างๆ ในด้านการประชาสัมพันธ์ ในพ.ศ. 2508 จึงได้เปิดเป็นสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ อยู่ในแผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งในเวลาต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็น "คณะนิเทศศาสตร์" (อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต, 2543)

จะเห็นว่าเมื่อมีการจัดตั้ง ขยายงาน และเริ่มมีการศึกษาทางด้านการประชาสัมพันธ์แล้ว ช่วง พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา จึงเป็นช่วงเริ่มของวิชาการประชาสัมพันธ์ด้วยในด้านขององค์ความรู้ จึงเริ่มขึ้นในช่วงนี้ จากการสำรวจพบว่า มีเอกสารที่เป็นสิ่งพิมพ์เพียง 2 เล่มที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ ได้แก่

1. หนังสือเรื่อง การประชาสัมพันธ์ ของสะอาด ตันศุภผล พ.ศ. 2500
2. หนังสือ " ทัศนะในการเปิดอาคารใหม่กรมประชาสัมพันธ์ " ของกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2506

หนังสือเล่มแรกของ สะอาด ตันศุภผล นั้นนับเป็นตำราภาษาไทยเล่มแรกของสาขาการประชาสัมพันธ์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย เนื่องจากอาจารย์ สะอาด ตันศุภผล เป็นคนไทยรุ่นแรกที่ได้ไปศึกษาอบรมวิชาการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ แล้วนำความรู้และประสบการณ์นั้นมาสอนและเขียนตำรา เผยแพร่ต่อไป

หนังสือเล่มที่ 2 เป็นหนังสือพิมพ์เป็นที่ระลึกในการเปิดอาคารใหม่ของกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2506 เนื้อหาประกอบด้วยบทความต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของกรมประชาสัมพันธ์ หน่วยงานต่างๆ และสื่อวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย มิใช่เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาการในด้านการประชาสัมพันธ์ แต่ก็ให้ความรู้เกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์และกรมประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลานั้น

ผลงานวิชาการในลักษณะอื่นๆ เช่น บทความในวารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ยังไม่มีปรากฏ เพราะเป็นช่วงเริ่มต้นจึงอาจสรุปได้ว่า ในช่วงแรกนี้องค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์เริ่มจากหนังสือตำราที่เป็นหลักการและทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์ก่อนตำราในด้านอื่นๆ จากนั้นจึงเป็นหนังสือเกี่ยวกับองค์กรทางการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

ช่วง 2 พ.ศ. 2510-2519 ในช่วงนี้เป็นช่วงที่วิชาการประชาสัมพันธ์เริ่มเป็นที่รู้จัก ทั้งที่โรงเรียนการประชาสัมพันธ์มีการอบรมในหลักสูตรต่างๆ และในมหาวิทยาลัยเริ่มมีงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่ศึกษาในเรื่อง การประชาสัมพันธ์ ในช่วงที่ 2 นี้ จากการสำรวจพบว่า มีเอกสารผลิตขึ้น 13 เรื่อง และบทความวารสาร 51 เรื่องรวมทั้งหมด 63 รายการ จะนำเสนอโดยเรียงลำดับตามหัวเรื่องที่มีเอกสารมากเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. หัวเรื่อง " หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ " เป็นเรื่องทฤษฎีและหลักการโดยตรง และในเชิงประยุกต์ มีเอกสาร 6 เรื่อง บทความ 10 เรื่อง รวมทั้งหมด 16 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2511 มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของคณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง " การฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์

กรมประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *ปราโมทย์ อธิติกุล* ซึ่งเนื้อหาหลักเป็นทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ และเรื่องของการจัดหลักสูตรของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2513 *รักษาศักดิ์ วัฒนพานิช* ได้จัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ซึ่งถือเป็นงานวิจัยเช่นกัน เรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับความมั่นคงแห่งชาติ" เสนอแก่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

พ.ศ. 2515 *อาจารย์ สะอาด ตันตคุภผล* ได้เขียนหนังสือเรื่อง "เทคนิคการเข้าถึงจิตใจคนกลุ่มต่างๆ เพื่องานประชาสัมพันธ์" และ *กรีซ สืบสนธิ* เขียนบทความเรื่อง "ความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2516 *ชม ภูมิภาค* เขียนหนังสือเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์" มีบทความอีก 3 เรื่อง ได้แก่ *จรี เสริม* เขียนเรื่อง "ปัญหาประชาสัมพันธ์" *ธนวัต กตัญญูทวีทิพย์* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เครื่องมือของงานพัฒนา" *ประจวบ อินอืด* เขียนเรื่อง "ภาวะที่ทำท่างานประชาสัมพันธ์" ทั้งหมดลงนิตยสาร

พ.ศ. 2517 มีบทความ 4 เรื่องลงในนิตยสาร เริ่มจาก *จระไน แกลโกศล* เขียนเรื่อง "สังคมมิติสำหรับงานประชาสัมพันธ์" *เจียม ลิ่มสดใส* เขียนเรื่อง "การโฆษณากับการประชาสัมพันธ์ต่างกันอย่างไร" *เปรมประชา*, นามแฝง เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์: คำหวานและลมหลง" *อนันต์ ดุลยภิตติ* เขียนเรื่อง "แนวคิดการประชาสัมพันธ์" ส่วนเป็นบทความที่ให้แก่คิดและมุมมองต่างๆ ทางการประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจเสริมกับหลักการและทฤษฎีในหนังสือเล่ม

พ.ศ. 2518 มีเอกสารสรุปผลจากการสัมมนาทางวิชาการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2 ของกรมประชาสัมพันธ์ร่วมกับสมาคมนักประชาสัมพันธ์ เนื้อหาเป็นเรื่องบทบาทและปัญหาของการประชาสัมพันธ์ในงานต่างๆ ทั้ง ภาครัฐ ธุรกิจ และสื่อมวลชน นอกนั้นยังมีบทความอีก 2 เรื่อง คือ เรื่อง "อุปสรรคในการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *กรีซ สืบสนธิ* และ *วิรัช ลภีรัตนกุล* เขียนเรื่อง "ศัพท์ในทางการประชาสัมพันธ์" ลงนิตยสาร

พ.ศ. 2519 *มรกต อัญญสิริ* ได้จัดทำงานวิจัยในลักษณะเอกสารวิจัยส่วนบุคคล เสนอวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ"

2. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์องค์กร" เป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในองค์กรลักษณะต่างๆ และเรื่องของหน่วยงานประชาสัมพันธ์ มีเอกสาร 3 เรื่อง บทความ 11 เรื่องรวมทั้งหมด 14 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2512 เริ่มมีการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องแรกๆ ด้านการประชาสัมพันธ์โดย *ปัญญา บูรณะเหตุ* ได้ทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท เรื่อง "ปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีของกองประชาสัมพันธ์เขตลำปาง" เป็นการศึกษาในเชิงสภาพและลักษณะงานของกองประชาสัมพันธ์

สัมพันธ์เขตลำปาง ปัญหาการบริหารและข้อเสนอแนะต่างๆ เป็นวิทยานิพนธ์ของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2514 ทิมล แจ่มจรัส ได้ทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้านครหลวง" ของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศึกษาลักษณะงาน ความจำเป็นที่การไฟฟ้านครหลวงต้องมีการประชาสัมพันธ์ การประเมินผล อุปสรรคต่างๆ และข้อเสนอแนะ

พ.ศ. 2515 เริ่มมีบทความลงในวารสาร บทความในสาขาการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ในช่วงนี้จะลงเผยแพร่ใน *นิเทศสาร* ซึ่งเป็นวารสารที่จัดทำโดย คณาจารย์และนิสิตสาขาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เขียนบทความมีทั้งอาจารย์ และผู้ทำงานในหน่วยงานทั้งรัฐ และเอกชนที่ทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ *นิเทศสาร* เผยแพร่อยู่ในช่วง พ.ศ. 2515-2526 เป็นวารสารวิชาการที่เสนอเนื้อหาด้านนิเทศศาสตร์ทุกสาขา แต่ในช่วงแรกๆ จะเห็นว่ามีความสาขาการประชาสัมพันธ์อยู่ค่อนข้างมาก

แต่ใน พ.ศ. 2515 มีบทความเรื่อง "งานของกรมประชาสัมพันธ์" เขียนโดย ชิต วิชาสวัช เขียนลงในวารสาร คนโฆษณาวารสารของสมาคมโฆษณารุทกิจ เป็นวารสารเฉพาะด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ในช่วงนั้น

ใน พ.ศ. 2516 มีบทความ 2 เรื่องลงใน*นิเทศสาร* ได้แก่ *กรีซ สืบสนธิ* เขียนบทความเรื่อง "กรมประชาสัมพันธ์ควรมองตัวเองบ้างเป็นไร" และ *ถาวร ชนะภัย* เขียนเรื่อง "ความล้มเหลวของกรมประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2517 มีบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์กองทัพบก" เขียนโดย กองบรรณาธิการลงใน *นิเทศสาร* และ *จิรัฐดา วุฒิไกร* เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์โรงแรม" ลงใน*นิเทศสาร* *ประจวบ อินฮืด* เขียนบทความเรื่อง "ความรับผิดชอบต่อสังคม : เบื้องต้นและท้ายสุดของงานประชาสัมพันธ์วิสาหกิจ" และ "ประชาสัมพันธ์กับธุรกิจการธนาคาร" ลงใน*นิเทศสาร* *มัสกมาน รุจวิชัย* เขียนเรื่อง "อ.ส.กับงานประชาสัมพันธ์ประเทศไทย" ลงใน*นิเทศสาร* รวมแล้วใน พ.ศ. 2517 มีบทความ 6 เรื่อง

พ.ศ. 2518 มีบทความ 2 เรื่องลงใน*นิเทศสาร* คือเรื่อง "ประชาสัมพันธ์ราชการทำงานอะไรกันบ้าง" โดย *พรณี บุญธรรม* และเรื่อง "ทัศนคติการประชาสัมพันธ์โรงแรม"

พ.ศ. 2519 มีงานวิจัยของกรมประชาสัมพันธ์จัดทำเรื่อง "รายงานผลการสำรวจสถานการณ์งานประชาสัมพันธ์ของส่วนราชการ องค์การและรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2519" เป็นการสำรวจหน่วยงานประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศและมีบทความ 1 เรื่อง "ประชาสัมพันธ์จังหวัด" โดย *บำรุงสุข สีหอำไพ* ผู้ก่อตั้งคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะบดีคนแรก ลงใน*นิเทศสาร*

3. หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" เป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อในด้านต่างๆ เรื่องของข่าว การเขียนและการพูด มีเอกสาร 1 เรื่อง บทความ 6 เรื่อง รวมทั้งหมด 7 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2510 มีวิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง "งานประชาสัมพันธ์ของรัฐ : บทศึกษาเฉพาะกรณีการปฏิบัติงานวิทยุกระจายเสียงของกองประชาสัมพันธ์เขตขอนแก่น" เขียนโดย ถวัลย์ กิตติศรีสุวรรณ ศึกษาเน้นในเรื่องการจัดองค์การ การจัดบุคคล ผลของการปฏิบัติงานในด้านวิทยุของกองประชาสัมพันธ์เขตขอนแก่น

พ.ศ. 2515 สุทิน สิ้นสวัสดิ์ เขียนเรื่อง "หน่วยบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" เป็นบทความลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2516 วิศณุ ทรัพย์สุวรรณ เขียนบทความเรื่อง "ศิลปดนตรีและละคอนกับการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2517 กริช สืบสนธิ์ เขียนบทความเรื่อง "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2518 มีบทความ 2 เรื่อง วิเชียร ภูศิริ เขียนเรื่อง "ผลิตภัณฑ์นอกทฤษฎีเรื่องของการประชาสัมพันธ์กับผู้ใช้ข่าวในแง่ปฏิบัติ" และ อรรณพ เขียวถาวรเขียนเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2519 วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนบทความเรื่อง "การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสารนิตยสาร

4. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" มีเอกสาร 1 เรื่องบทความ 4 เรื่องรวมทั้งหมด 5 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2516 มีหนังสือจากการอบรมในหลักสูตร "ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" รุ่นที่ 1 ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ และมีบทความ 1 เรื่องเขียนโดย ขจิต หัพนานนท์ เรื่อง "ธุรกิจกับการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2517 มีบทความของ ขจิต หัพนานนท์ อีกเรื่องหนึ่งคือ "จุดบอดของการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2518 ถาวร ชนะภัย เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการธุรกิจ" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2519 มีบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการบริหารธุรกิจและการค้า" เขียนโดย อำนวย รุ่งศุภกฤตานนท์ ลงในนิตยสาร

5. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการดำเนินงาน" มีเอกสาร 1 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวมทั้ง
หมด 3 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2510 มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของข้าราชการฝ่ายปกครองระดับอำเภอในจังหวัดอ่างทอง"
เขียนโดย ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ เป็นการศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสาร และ
ประเมินผลของการประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2516 สุภาวดี ชุณหาศาสตร์ เขียนบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์งานในอุดมคติ" ลงใน
นิตยสาร

พ.ศ. 2519 มีบทความเรื่อง "เรื่องจริงของประสบการณ์ประชาสัมพันธ์ภายใน" เขียนโดย
โบราณ ,นามแฝง ลงในนิตยสาร

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร" มีบทความ 3 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2517 พนม ทินกร ณ อยุธยา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เครื่องมือสำคัญในการ
บริหารงานของรัฐบาล" ลงในนิตยสาร และสมพงษ์ จัยศิริ เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการบริหารงาน
บุคคล" ลงในนิตยสาร

พ.ศ. 2514 กองบรรณาธิการนิตยสาร เขียนบทความเรื่อง "ความคิดเห็นผู้บริหารต่องาน
ประชาสัมพันธ์"

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับประวัติ" มีบทความ 3 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2515 ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของไทยในอดีต"

พ.ศ. 2516 อัศศิริ ธรรมโชติ เขียนเรื่อง "บิดาแห่งการประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2517 ลายคราม เลิศวิทยาประสิทธิ์ เขียนเรื่อง "จุดเริ่มต้นของการประชาสัมพันธ์"

ทั้งหมดลงเผยแพร่ในนิตยสาร

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย" มีบทความ 3 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2515 อรุณฯ ตูलयานนท์ เขียนเรื่อง "การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2516 นวลพงศ์ เทียนทอง เขียนเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์ต้องการประชาสัมพันธ์หรือ?"

พ.ศ. 2517 มีเรื่อง "สภาพอาชีพการประชาสัมพันธ์ในสังคมไทยปัจจุบัน" ของกองบรรณาธิการ
ทั้งหมดลงในนิเทศสาร

หัวข้อเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์การด้านการศึกษา" มีบทความ 3 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2516 เทียนฉาย กิระนันท์ เขียนบทความเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์สำหรับจุฬา"

พ.ศ. 2517 เกษม จันทร์น้อย ในช่วงนั้นเป็นประชาสัมพันธ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้
เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับระบบราชการ" ลงในนิเทศสาร

พ.ศ. 2519 พนา ทองมีอาคม เขียนบทความเรื่อง "มหาวิทยาลัยกับการประชาสัมพันธ์" ลงใน
นิเทศสาร

หัวข้อเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์" มีบทความ 3 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2515 อรุณ งามดี เขียนเรื่อง "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2516 นवलพงศ์ เทียนทอง เขียนเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์คือองการประชาสัมพันธ์หรือ?"

พ.ศ. 2517 มีเรื่อง "สภาพอาชีพการประชาสัมพันธ์ในสังคมไทยปัจจุบัน" ของกองบรรณาธิการ
ทั้งหมดลงในนิเทศสาร

นอกจากนั้นยังมีบทความอีก 2 เรื่องและเอกสารจากการสัมมนา 1 เรื่องมีเนื้อหาเป็นหัวข้อเรื่องดังนี้

หัวข้อเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการพัฒนา" มีเอกสารจากการสัมมนาทางวิชาการประชา
สัมพันธ์แห่งชาติครั้งที่ 1 ของสมาคมนักประชาสัมพันธ์เรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการพัฒนา
ประเทศ" ในพ.ศ. 2514

หัวข้อเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว" เป็นบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการ
ท่องเที่ยว" เขียนโดย จิราพร วัชรเสถียร ลงในนิเทศสาร พ.ศ. 2517

หัวข้อเรื่อง "สำนักงานที่ปรึกษาทางด้านการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนลงใน
นิเทศสาร พ.ศ. 2519

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเนื้อหาของความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519

อันดับ	หัวเรื่อง	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1	หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์	2	1	2	1	11	16	25
2	การประชาสัมพันธ์กับองค์กร	-	2	1	-	11	14	21.8
3	สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	-	1	-	-	6	7	10.9
4	การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ	1	-	-	-	4	5	7.8
5	การดำเนินงานประชาสัมพันธ์	-	1	-	-	2	3	4.7
	การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร	-	-	-	-	3	3	4.7
	การประชาสัมพันธ์กับประวัติ	-	-	-	-	3	3	4.7
	การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย	-	-	-	-	3	3	4.7
	นักประชาสัมพันธ์	-	-	-	-	3	3	4.7
	การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้าน การศึกษา	-	-	-	-	3	3	4.7
	อื่นๆ	-	-	-	1	2	3	4.7
	รวม	3	5	3	2	51	64	100
	ร้อยละ	4.7	7.8	4.7	3.1	79.7	100	-

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519

พ.ศ.	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	เอกสารสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
2510	-	2	-	-	-	2	3.1
2511	-	1	-	-	-	1	1.6
2512	-	1	-	-	-	1	1.6
2513	-	-	1	-	-	1	1.6
2514	-	1	1	1	-	2	3.1
2515	1	-	-	-	6	7	10.9
2516	1	-	-	-	11	12	18.7
2517	-	-	-	-	18	18	28
2518	1	-	-	1	7	9	14
2519	-	-	1	-	9	10	15.6
รวม	3	5	3	2	51	64	100
ร้อยละ	4.7	7.8	4.7	3.1	79.7	100	-

สรุปแล้วในช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519 นี้เป็น 10 ปี ที่สำคัญมากสำหรับวิชาการประชาสัมพันธ์ เพราะเป็นช่วงที่เริ่มมีเอกสารมากขึ้น มีทั้งวิทยานิพนธ์เรื่องแรก งานวิจัยเรื่องแรก บทความในวารสารที่หลากหลายให้ความรู้ทั้งเบื้องต้น และเบื้องหลังของงานประชาสัมพันธ์ มีงานที่ให้ข้อมูลพื้นฐานโดยเฉพาะในหัวข้อหลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารและบทความ 16 เรื่อง พร้อมทั้งงานวิจัยเรื่องแรก ของกรมประชาสัมพันธ์ที่สำรวจสถานการณ์ภาพของหน่วยงานประชาสัมพันธ์ทั้งรัฐและวิสาหกิจใน พ.ศ. 2519 จากเอกสารและบทความต่างๆ ในช่วงนี้ทำให้เห็นภาพขององค์ความรู้ในช่วง 10 ปีนี้ว่าขยายตัวกว้างขวางทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน มีการศึกษาและผลิตผลงานทั้งในด้านข้อมูลพื้นฐานในแนวกว้าง และวิทยานิพนธ์ บทความที่ศึกษาในเชิงลึกด้วยควบคู่กันไป ดูเพิ่มเติมได้จากตารางที่ 1 และ 2

ช่วง 3 พ.ศ. 2520-2529 ช่วงนี้ถือได้ว่าเป็นช่วงที่แบ่งบานขององค์ความรู้ในสาขาการประชา
สัมพันธ์ จากการสำรวจพบว่า ในช่วงนี้มีเอกสารผลิตขึ้น 42 เรื่อง บทความวารสาร 67 เรื่อง รวมทั้งหมด
109 เรื่อง จะกล่าวถึงเนื้อหาขององค์ความรู้โดยแบ่งเป็น หัวเรื่องต่างๆ ทั้งเอกสารและบทความ ที่เรียงลำดับ
จากหัวเรื่องที่มีเอกสารมากที่สุดในช่วงนี้ เรียงตามลำดับไปเรื่อยๆ

1. หัวเรื่อง หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ ในหัวเรื่องนี้พบว่า มีเอกสารต่างๆ 15 เรื่อง
บทความวารสาร 16 เรื่อง รวมทั้งหมด 31 เรื่อง ในจำนวนเอกสารทั้ง 15 เรื่องนั้น 13 เรื่องเป็นหนังสือที่มี
ลักษณะเป็นตำราเรียนหรือเสริมความรู้ทั้งสิ้น อีก 2 เรื่อง เป็นเอกสารจากการสัมมนา หนังสือตำราที่น่าสนใจ
มีดังนี้ เล่มแรกใน พ.ศ. 2520 อุทัย หิรัญโต เขียนเรื่อง "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" ใน
พ.ศ. 2524 วิรัช ลภีรัตนกุล ได้เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ซึ่งนับเป็นตำราในสาขาการประชาสัมพันธ์ที่
สมบูรณ์เล่มหนึ่ง ได้มีการจัดพิมพ์และปรับปรุงต่อมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันนี้ นอกจากนั้นยังมีหนังสือเรื่อง
"การประชาสัมพันธ์แนวความคิดและหลักวิธีปฏิบัติ" เขียนโดย เสนีย์ แดงวัง ใน พ.ศ. 2525 เรื่อง "การ
ประชาสัมพันธ์" เขียนโดย อรุณ งามดี ใน พ.ศ. 2527 ต่อมาใน พ.ศ. 2529 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล จึงจำเป็นต้องผลิตตำราในสาขาต่างๆ ที่เปิดสอน ดังนั้นใน
สาขาการประชาสัมพันธ์จึงได้ผลิตตำราเรื่อง "หลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์" ขึ้นมีเนื้อหาแบ่งเป็น 15
หน่วย ให้รายละเอียดทุกเรื่องทั้งด้านการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งตำรานี้ก็ใช้กันแพร่หลายทั่วไป

หนังสือบางเล่มในจำนวน 13 เล่มนี้ มีลักษณะเป็นการรวมบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักและ
ทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ หนังสือ "คู่มือการประชาสัมพันธ์" ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ใน พ.ศ.
2527 ในปีเดียวกันนี้ สมาคมนิสิตเก่านิเทศศาสตร์ จุฬาฯ ก็ได้ออกหนังสือเรื่อง "โลกของการประชาสัมพันธ์"
ต่อมาใน พ.ศ. 2529 ชัยนันท์ นันทพันธ์ ได้รวมบทความที่เคยเขียนลงนิตยสารมารวมเล่ม โดยใช้ภาษาง่ายๆ
มีภาพการ์ตูนประกอบ

มีหนังสือที่ได้จากการสัมมนา 2 เล่ม ได้แก่ "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" เป็นเอกสาร
ชุดที่ 1 ในการสัมมนาเรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศ โดย
กรมประชาสัมพันธ์ ใน พ.ศ. 2522 อีกเล่มหนึ่งเป็นเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" จัด
โดยคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 18-19 กรกฎาคม 2526

บทความจากวารสาร จำนวน 16 เรื่องนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของหลักการประชาสัมพันธ์ใน
เชิงประยุกต์ ตามมุมมองและประสบการณ์ของผู้เขียน กระจายอยู่ในวารสารต่างๆ ซึ่งไม่ใช่วารสารเฉพาะ
ทางด้านนิเทศศาสตร์ อาทิเช่น สมควร ไตสุวรรณ เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารการตลาดใน
พ.ศ. 2520 เสรี วงษ์มณฑา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์จะทํากันไปทำไม" ลงในวารสารศาสตร์

พ.ศ. 2525 สุพิน ปัญญาภักดิ์ เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ความคิดจากประสบการณ์" ลงในข่าวสาร กฟผ. ใน พ.ศ. 2528 เป็นต้น (ดูรายชื่อ เอกสารและบทความทั้งหมดได้ที่ ภาคผนวก → ทำย่อเล่ม)

2. หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" ในหัวเรื่องนี้จะกรวมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ สื่อ การใช้สื่อ ภาษา ข่าวและการเขียนข่าว สื่อมวลชนกับการประชาสัมพันธ์ เข้าไปด้วยจึงพบว่า มีเอกสาร 9 เรื่อง บทความ 11 เรื่อง รวมทั้งหมด 20 เรื่อง ดังนี้

ใน พ.ศ. 2520 ได้มีบทความ 5 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการสื่อสาร โดย สุภัญญา ตีระวนิช เขียนเรื่อง "การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" และเรื่อง "การใช้ภาษาเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงใน นิตยสาร *คาราการ กรโกวิท* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์งานนิทรรศการ" ลงในวารสารเพิ่มผลผลิต *วิรัช ลภีรัตนกุล* เขียนเรื่อง "การพูด : สื่อที่ยังทรงอิทธิพลยิ่งสำหรับการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสารและ *วรรณลีลา เวชบุตร* เขียนเรื่อง "พี.อาร์. ในสายตาของมีเดีย" ลงในวารสาร *โมเดิร์นออฟฟิศ*

ใน พ.ศ. 2522 *วิรัช ลภีรัตนกุล* ได้เขียนบทความเรื่อง "Press Conference : สิ่งที่น่าประชาสัมพันธ์ไม่ควรจัดพรีพรี" ลงในนิตยสาร และ *วันชัย บัจจุสานนท์* เขียนเรื่อง "การสร้างภาพยนตร์เพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร เช่นกัน ใน พ.ศ. 2522 นี้เอง กรมประชาสัมพันธ์ได้จัดการสัมมนาเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศ" มีเอกสารชุดที่ 2 เรื่อง "การสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์เปรียบเทียบ" เป็นการเปรียบเทียบสื่อมวลชนของประเทศต่างๆ

ในเรื่องของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ตรงๆ นั้น ใน พ.ศ. 2524 *อนันต์ธนา อังกินันท์* เขียนหนังสือเรื่อง "การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" เพื่อใช้เป็นตำราที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน พ.ศ. 2525 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาได้ผลิตเอกสาร "รายงานผลการปรับปรุงการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาชนบท" ในด้านของบทความนั้นใน พ.ศ. 2525 มีบทความจากการสัมภาษณ์ *คุณประจวบ อินฮอด* เรื่อง "การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน บทความของ *ลดาวลัย ยมจินดา* เรื่อง "การสื่อสารมวลชนสัมพันธ์" และ "สื่อมวลชนเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ" ลงในวารสารรามคำแหง ฉบับบริหารธุรกิจ ในขณะเดียวกัน *เอสโก้ เค พายาชาลมิ* ผู้ก่อตั้งและกรรมการผู้จัดการบริษัท *เพรสโก้* บริษัทที่ปรึกษาทางการประชาสัมพันธ์ชั้นนำของไทย ได้เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์และการทำงานเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน" ลงในวารสาร สื่อสารมวลชน ของคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ใน พ.ศ. 2526 พรทิพย์ วรภิกโกคาทร จากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ สรรค์วี คชาชีวะ ซึ่งในขณะนั้นเป็นอาจารย์อยู่ที่คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เขียนหนังสือขึ้นคือ เรื่อง "การพิจารณาคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ของนักรับหนังสือพิมพ์" เขียนโดย พรทิพย์ วรภิกโกคาทร และ "การโน้มน้ำหนักในงานเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย สรรค์วี คชาชีวะ ใน พ.ศ. 2527 เนื่องจากช่วงนั้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีโครงการวิจัยเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ทำงานวิจัยและผลิตตำราประกอบการเรียน ใน พ.ศ. 2527 ลดาวัลย์ ยมจินดา จากภาควิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังจากเขียนบทความแล้วยังเขียนหนังสือเรื่อง "การใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์"

ใน พ.ศ. 2527 อีกเช่นกัน ได้มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของ ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การศึกษาสถานภาพ ความต้องการและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐและวิสาหกิจ" เขียนโดย อนงค์วรรณ ยั่งยืน พบว่าโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์มากที่สุด คือ ข่าว ภาพถ่าย และการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์

ใน พ.ศ. 2528 มีบทความเรื่อง "การวิเคราะห์ 'สาร' ในงานประชาสัมพันธ์" เขียน โดย ชัยสิริ สมุทวนิช ซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์อยู่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลงในวารสาร ผู้นำ

เริ่มมีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท จากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน ใน พ.ศ. 2529 เรื่อง "บทบาทของพฤติกรรมสื่อสารระหว่างบุคคลในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อทัศนคติต่อการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย" เขียนโดย พัทธนี มะลิขาว เนื้อหาเป็น เรื่องของพฤติกรรมสื่อบุคคลกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

3. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กร" เป็นเรื่องของสถานภาพและหน่วยงานต่างๆ ด้วยมีเอกสารจำนวน 5 เรื่อง บทความจำนวน 7 เรื่อง รวมทั้งหมด 12 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2520 มีเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "ประชาสัมพันธ์รัฐวิสาหกิจ" จัดโดย ศูนย์ฝึกอบรมรัฐวิสาหกิจและคณะรัฐศาสตร์ กับ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ เมื่อวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2520 นอกจากนั้นมีบทความ 2 เรื่องคือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับสถาบันธุรกิจการค้า" เขียนโดย รัชต์ศักดิ์ วัฒนพานิช เขียนลง วารสารบริหารธุรกิจ และ พิชัย พิรุญเจริญ ซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ เขียนเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์จังหวัดในภาคใต้" ลงในนิตยสาร ช่วงนั้นเริ่มสนใจในเรื่องของการประชาสัมพันธ์จังหวัดต่างๆ

ใน พ.ศ. 2521 *วิรัช ลภีรัตนกุล* ก็ได้เขียนเรื่อง "สำนักงานจังหวัดประชาสัมพันธ์ของจังหวัด" ลงในนิตยสาร และ *ประมะ สตะเวทิน* เขียนเรื่อง "หน่วยเคลื่อนที่ : รูปหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลไทย" ลงใน นิตยสาร เช่นกัน

ใน พ.ศ. 2522 *ดีกุล* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธนาคาร" ลงในวารสาร ธนาคาร

ใน พ.ศ. 2523 *กิตติพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา* ได้จัดทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ" ของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ ทั้งในแง่ทฤษฎี นโยบาย และการดำเนินงาน ในด้านของบทความนั้น *รัช วิชัยดิษฐ์* เขียนเรื่อง "แนวความคิดเบื้องต้นต่อการจัดรูปงาน : การประชาสัมพันธ์แห่งชาติกับการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล" ลงในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์

ใน พ.ศ. 2524 *สุชาวดี สุภโตชะ* จัดทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ" เป็นการศึกษาถึงโครงสร้างการจัดการประชาสัมพันธ์ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในปีเดียวกันนี้ ได้มีการสำรวจวิจัยเรื่อง "สถานภาพของบุคคลากรและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" โดย *ประมะ สตะเวทิน* และคนอื่นๆ เป็นการรวบรวมหน่วยงาน หัวหน้าหน่วยงานพร้อมทั้งการดำเนินงานและอุปสรรค

ใน พ.ศ. 2526 มีหนังสือ "50 ปีกรมประชาสัมพันธ์" เป็นหนังสือรายงานกิจการด้านต่างๆ ของกรมประชาสัมพันธ์ และมีบทความเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์สถาบันการเงินกลยุทธ์ส่งเสริมธุรกิจเฉพาะแบบ" เขียนโดย *สุวัฒน์ ทองธนากุล* ลงในวารสาร สื่อสารมวลชน

ใน พ.ศ. 2529 *อัปสรศรี ปลอดเปลี่ยว* จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาสถานภาพความต้องการและปัญหาของงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร"

4. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" ได้รวมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับธุรกิจ การตลาด และการโฆษณา ไว้ในหัวเรื่องนี้ จึงมีจำนวนเอกสาร 1 เรื่อง บทความ 10 เรื่อง รวม 11 เรื่อง ดังนี้

ใน พ.ศ. 2522 *ประจวบ อินอืด* ได้เขียนบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ต่อการขาย" ลงในนิตยสาร

ใน พ.ศ. 2523 *ธัญญา ประภาสะโนมล* เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด" ลงในวารสารวิทยาการคำ

ใน พ.ศ. 2526 มีบทความเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ 2 เรื่อง คือ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจกับกลุ่มตัวแทนจำหน่ายปลีก เพื่อผลแห่งการส่งเสริมการจำหน่ายทางอ้อม" เขียนโดย วิรัช ลภีรัตนกุล ลงในวารสารสื่อสารมวลชน และ สุวัฒน์ ทองธนากุล เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์จำเป็นต่อธุรกิจจริงหรือ" ลงในวารสาร ทูทรีพี

พ.ศ. 2526 ถาวร ชะกะภัย เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด" ลงในวารสารการตลาด รัช พลังเทพินทร์ เขียนบทความเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์ในวงการโฆษณา" ลงในวารสารนิเทศสาร และ ประจวบ อินออด เขียนบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ต่อการขาย" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน ยังมี สุวัฒน์ ทองธนากุล เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์สถาบันการเงินและกลยุทธ์ส่งเสริมธุรกิจเฉพาะแบบ" ลงในนิเทศสาร

พ.ศ. 2527 ประจวบ อินออด เขียนบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการประกอบธุรกิจ" ลงในวารสารการตลาด

พ.ศ. 2528 มีบทความจากการสัมภาษณ์ของ 'คู่แข่ง' เรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการตลาดยุคนี้" ลงในวารสารคู่แข่ง

พ.ศ. 2529 หลังจากมีแต่บทความมาแล้วหลายเรื่อง ในที่สุดก็มีหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" ออกมาเผยแพร่ เขียนโดย ระเด่น ทักษณา และ อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์

6. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์" มีเอกสารจำนวน 1 เรื่อง บทความ 4 เรื่อง รวมทั้งหมด 5 เรื่อง ดังนี้

ใน พ.ศ. 2521 วิรัช ลภีรัตนกุล ได้เขียนบทความเรื่อง "Image กับความหมายทางด้านการประชาสัมพันธ์" ลงในนิเทศสาร คำว่า Image นั้นในภาษาไทย อาจใช้คำว่า ภาพลักษณ์ หรือ ภาพพจน์ ก็ได้ จึงพบว่า เอกสารและบทความในช่วงนี้มักใช้คำว่า ภาพพจน์ ดังเช่น เอสโก เค พายาชาลมิ ได้เขียนบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมภาพพจน์ของบริษัทให้ดีขึ้น" ลงใน นิเทศสาร พ.ศ. 2525

ใน พ.ศ. 2527 มีบทความเรื่อง "การประเมินภาพพจน์และภาพพจน์เชิงลบ" ของ พรทิพย์ วรกิจโกคาทร ลงในวารสารสื่อสารมวลชน และมีเอกสารจากการสัมภาษณ์และอบรมวิชาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร "การจัดการปัญหาภาพพจน์เชิงลบ" ของคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ใน พ.ศ. 2528 ชวนะ ภวภานันท์ จึงได้เขียนบทความเรื่อง "ภาพพจน์เชิงลบกับการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสาร ครูปริทัศน์

7. หัวเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 2 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 4 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2524 อรุณ งามดี และคณะ จากกรมประชาสัมพันธ์ได้จัดทำหนังสือ เรื่อง "ทำเนียบเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ" เป็นการรวบรวมรายชื่อของนักประชาสัมพันธ์ไว้อ้างอิงค้นคว้าต่อไป ในปีเดียวกันนี้ ได้มีบทความเรื่อง "PR คนเด่น ศ. วนิดา จิตหมั่น ประจวบ อินอืด ขวลิขิต ศรีนาวา และตรีสุคนธ์ ยุกตะนันท์" ลงในวารสาร สื่อสารมวลชน

ใน พ.ศ. 2526 วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับจิตวิทยาประชาคม" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์ ของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเพิ่งเริ่มพิมพ์ในปีแรกๆ หลังจากนิเทศสารได้เปิดตัวลง

หลังจากนั้นใน พ.ศ. 2529 วิรัช ลภีรัตนกุล ได้เขียนหนังสือเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ" นับเป็นตำราเล่มเดียวที่เน้นในเรื่องของนักประชาสัมพันธ์

8. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย" มีเอกสาร 2 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 4 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2522 จิตรารภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ เขียนบทความเรื่อง "ธุรกิจขนาดใหญ่กับการใช้งานวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิเทศสาร

พ.ศ. 2526 ชลดา ปราชญานุพร จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2528 สุพิน ปัญญาภักดิ์ เขียนบทความเรื่อง "การเตรียมข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสารท่าเรือ การเตรียมข้อมูล ถือเป็นขั้นตอนหนึ่งของการเริ่มทำงานในด้านการวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2529 สุพรรณณี มังคะลี จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เช่นกัน ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์"

9. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร" มีบทความทั้งหมด 3 เรื่องดังนี้

- พ.ศ. 2521 จุลจิตต์ บุญยเกตุ เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์สำหรับนักบริหาร" ลงในนิตยสาร
- พ.ศ. 2526 ปิยะรัตน์ อ่องล่อ เขียนบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมระบบคิวซี เซอร์เคิล" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน
- พ.ศ. 2528 มีบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์งานของผู้บริหาร" ลงในวารสารฝ่ายและสิ่งทอ

10. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ" มีเอกสาร 1 รายการ บทความ 1 เรื่องรวม 2 เรื่อง ดังนี้

วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์ พ.ศ. 2525 และในปีต่อมา คือ พ.ศ. 2526 วิรัช ลภีรัตนกุล จึงได้รวบรวมจัดทำหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ" ขึ้น ซึ่งกล่าวถึง การประชาสัมพันธ์ของประเทศต่างๆ การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัญหาต่างๆ ของการสื่อสารประชาสัมพันธ์

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับชุมชน" มีบทความ 2 เรื่อง ดังนี้

- พ.ศ. 2521 พิชัย พิรุญเจริญ เขียนเรื่อง "ประชาสัมพันธ์บริการชุมชน" ลงในนิตยสาร
- พ.ศ. 2522 จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ เขียนเรื่อง "ความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์บริการชุมชน" ลงในนิตยสาร

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา" มีเอกสาร 2 เรื่อง

- พ.ศ. 2520 โมมัมมัด अबดุลกาเดร์ และ สมจิตร สร้อยสุริยา ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การบริหาร การนิเทศและการประชาสัมพันธ์การศึกษานอกระบบโรงเรียน"
- พ.ศ. 2529 อัสพรศรี พลอดเปลี่ยว จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาสถานภาพ ความต้องการและปัญหาของงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร"

นอกจากทั้ง 10 หัวเรื่องนี้แล้ว ยังมีเอกสารและบทความที่มีเพียง 1 เรื่องในหัวเรื่องต่อไปนี้ ประวัติของการประชาสัมพันธ์ บริษัทที่ปรึกษาทางการประชาสัมพันธ์ การวางแผนการประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์

กับการเกษตร ประชาสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์กับประชาธิปไตย ประชาสัมพันธ์กับวัฒนธรรม และประชาสัมพันธ์กับสาธารณสุข รวมทั้งหมด 8 รายการ

ตารางที่ 3 แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529

อันดับ	หัวเรื่อง	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1	หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์	13	-	-	2	16	31	28.4
2	สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	6	2	-	1	11	20	18.3
3	การประชาสัมพันธ์กับองค์กร	1	2	1	1	7	12	-
4	การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ	1	-	-	-	10	11	10.1
5	การประชาสัมพันธ์กับการพัฒนา	1	-	-	1	3	5	4.5
6	การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์	-	-	-	1	4	5	4.5
7	นักประชาสัมพันธ์	2	-	-	-	2	4	3.6
8	การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย	2	-	-	-	2	4	3.6
9	การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร	-	-	-	-	3	3	2.7
10	การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	1	-	-	-	1	2	1.8
	การประชาสัมพันธ์กับชุมชน	-	-	-	-	2	2	1.8
	การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา	1	-	1	-	2	4	1.8
	อื่นๆ (หัวเรื่องละ 1 เรื่อง)	1	-	-	1	6	8	7.3
	รวม	29	4	2	7	67	109	100
	ร้อยละ	26.6	3.6	1.8	6.4	61	100	-

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529

พ.ศ.	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
2520	2	-	-	1	8	11	10.1
2521	1	-	-	-	7	8	7.3
2522	2	-	-	3	8	13	11.9
2523	-	1	-	-	6	7	6.4
2524	3	1	1	-	2	7	6.4
2525	2	-	-	-	9	11	10.1
2526	5	-	-	1	8	14	12.8
2527	7	1	-	1	5	14	12.8
2528	2	-	-	-	12	14	12.8
2529	5	1	1	1	2	10	9.1
รวม	29	4	2	7	67	109	100
ร้อยละ	26.6	3.6	1.8	6.4	61	100	

สรุปแล้วในช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529 นี้เป็นช่วงที่องค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์และการศึกษาวิชาการประชาสัมพันธ์เบ่งบานมาก เติบโตและแผ่ขยายอยู่ในวงวิชาการตามสถาบันการศึกษาต่างๆ อาจารย์และนักวิชาการ วิชาชีพทางด้านการประชาสัมพันธ์ ได้ผลิตหนังสือและตำราออกมาเผยแพร่ค่อนข้างมาก อาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่างมีผลงานหลายเล่ม อาทิเช่น วิรัช ลภีรัตนกุล พรทิพย์ วรกิจโกคาทร ลดาวัลย์ ยมจินดา และอนันต์ธนา อังกินันท์ ในด้านของนักวิชาชีพที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานและบริษัทเอกชนต่างๆ ก็เสนอทั้งหนังสือและบทความที่ให้ทั้งความรู้ แง่คิดและมุมมองจากประสบการณ์ในการทำงาน อาทิเช่น อรุณ งามดี รักษ์ศักดิ์ วัฒนพานิช ประจวบ อินอ้ออด ธวัช พลังเทพินทร์ สุวัฒน์ ทองธนากุล และสุพิน ปัญญามาก บุคคลเหล่านี้ล้วนมีชื่อเสียงในวงการประชาสัมพันธ์ในช่วงนั้น และต่อๆ มาทั้งสิ้น

ในแง่ของเนื้อหาองค์ความรู้ เรียกได้ว่า เป็นยุคที่มีการผลิตตำราด้านต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานทางการประชาสัมพันธ์ขึ้นมามากมาย มีหนังสือและบทความทางด้านหลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ ถึง 31 เรื่อง เป็นช่วงที่เริ่มมีการเขียนวิทยานิพนธ์ โดยมหาบัณฑิตทางนิเทศศาสตร์ในเรื่อง การประชาสัมพันธ์ เป็นช่วงที่มีงานวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เช่น ทำเนียบนามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สถานภาพของบุคคลากรและหน่วยงานทางการประชาสัมพันธ์

มีการสัมมนาของกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์ เพื่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งผลิตเอกสารประกอบ มีถึง 3 ชุด และยังมีเอกสารจากการสัมมนาอื่นๆ ด้วย

ในแง่ของความรู้ ก็ดูจะหลากหลาย มีกระแสทั้งเก่าและใหม่ มีแนวคิดและประยุกต์ใช้ทั้งในภาครัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชน

(ดูตาราง ที่ 3 และ ที่ 4 ประกอบในแง่ของ เนื้อหาความรู้ตามหัวเรื่องต่างๆ และจำนวนเอกสารที่ผลิตในช่วงปีต่างๆ ในช่วงที่ 3 นี้)

ช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539 ช่วงนี้การประชาสัมพันธ์ขยายตัวอย่างกว้างขวาง ทั้งงานและการศึกษาในทุกๆ สถาบัน จึงมีองค์ความรู้เกิดขึ้นมากกว่าช่วงอื่นๆ จากการสำรวจพบว่าในช่วงนี้มีเอกสารผลิตขึ้น 131 รายการ บทความ 48 เรื่อง รวมทั้งหมด 179 เรื่อง จะกล่าวถึง เนื้อหาขององค์ความรู้แบ่งเป็นหัวเรื่องต่างๆ ทั้งเอกสารและบทความเรียงลำดับตามหัวเรื่องที่มีเอกสารและบทความมากที่สุดไปเรื่อยๆ ดังนี้

1. หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" รวมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ สื่อ การผลิตสื่อ ข่าว ภาษา สื่อมวลชน การพูด ด้วย พบว่ามีเอกสาร 28 เรื่อง บทความ 5 เรื่อง รวม 33 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 มีงานวิจัย 1 เรื่อง โดย พรทิพย์ วรภิจโยคาทร จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "การเลือกสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" พบว่านักประชาสัมพันธ์นิยมใช้ หนังสือพิมพ์และนิตยสารมากที่สุด มีวิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง จากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน เรื่อง "งานบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลในต่างประเทศ : ศึกษาโครงสร้างและการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตไทย สำนักงานแถลงข่าวไทยและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำกรุงลอนดอน" เขียนโดย สุขเกษม โยธาสมุทร

พ.ศ. 2531 มีวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนการ จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนโดย รัศมี อธิวัตรพนงศ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน ประเภทเฟื่องคุณภาพ ประเภทประชาชนนิยมและประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาชนนิยม" พบว่า ประโยชน์ของประชาชนผู้อ่าน เนื้อหาข่าวและประโยชน์ของหนังสือพิมพ์เป็นปัจจัย 3 อันดับแรก ที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าว ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ได้ผลิตหนังสือตำรา เรื่อง "การผลิตงานประชาสัมพันธ์" (หน่วยที่ 1-15)

พ.ศ. 2533 มีวิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง เขียนโดย วัฑฒนา จันทรจรัสวัฒนา เรื่อง "ประสิทธิผลของสื่อวีดิทัศน์ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการอีสานเขียว" วิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีงานวิจัยอีก 1 เรื่อง เขียนโดย อวยพร พานิช เรื่อง "พัฒนการของคำขวัญในงานโฆษณาและงานประชาสัมพันธ์ในสื่อสิ่งพิมพ์" เนื่องจากคำขวัญเป็นส่วนหนึ่งของการเขียนที่ใช้ทั้งงานโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ยังมีบทความอีก 1 เรื่อง เขียนโดย วิจิตร อาวะกุล เรื่อง "การใช้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์ในงานประชาสัมพันธ์" ลงในวิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์

พ.ศ. 2534 มีวิทยานิพนธ์ 3 เล่ม หนังสือ 2 เล่ม และบทความ 3 เรื่อง ดังนี้ มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง จากสาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "รูปแบบการสื่อสารที่ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน" เขียนโดย ดวงใจ

เครื่องรงค์ และ เรื่อง "รูปแบบพฤติกรรมของชาวพหยาในการใช้และพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น" เขียนโดย พจนา รูปแก้ว วิทยานิพนธ์อีก 1 เรื่อง เขียนโดย อนงค์ลักษณ์ แพทยานันท์ เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารของนักประชาสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือ 2 เล่ม คือ เรื่อง "การใช้ถ้อยคำเพื่อการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย นิธิ สตะเวทิน และ ประสิทธิ์ศรีเดช เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์และการโฆษณาในหนังสือพิมพ์" มีบทความ 3 เรื่อง เขียนโดย นวนิตย์ อินทรามะ เรื่อง "สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในงานบริการสาธารณสุข" ลงในวารสาร สุทธิปริทัศน์ บานชื่น ทองพันชั่ง เขียนเรื่อง "การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด" และ ประชัญ วัลลิโก เขียนเรื่อง "สื่อมวลชนสัมพันธ์ (Press Tour)" ลงในวารสาร สื่อมวลชนปริทัศน์

พ.ศ. 2535 มีวิทยานิพนธ์ 1 เล่ม เขียนโดย ไพฑูรย์ มากสุข เขียนเรื่อง "บทบาทของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่มีต่อการกำหนดวาระในวารสารการประชาสัมพันธ์ภายใน" ของสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือ 2 เล่ม เขียนโดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ เขียนเรื่อง "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ" และ อนันต์ธนา อังกินันท์ เขียนเรื่อง "การผลิตและการใช้สื่อด้านการประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2536 มีหนังสือเรื่อง "ภาษาอังกฤษเพื่อประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" เขียนโดย วันทิพย์ สิ้นสูง สุด และ เรณู ชูความคิด มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง เรื่องแรกเขียนโดย พจนา วาสีรัตน์ เรื่อง "ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการริงค์เอิร์ธ ในการให้ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร" จากสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ วิมล ลุมนิพานนท์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการสื่อของเยาวชนในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ" สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีบทความ 1 เรื่อง เขียนโดย ศิษย์ปรีดี , นามแฝง เรื่อง "วิทยุ : การประชาสัมพันธ์" ลงในวารสาร Ad&Arts

พ.ศ.2537 มีหนังสือ 2 เล่มเขียนโดย เกษม จันทร์น้อย เรื่อง "สื่อประชาสัมพันธ์" และ คักดา ประจุกศิลป์ เขียนเรื่อง "ไลต์ทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์" มีวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 เรื่อง "การใช้สื่อมวลชนเพื่องานประชาสัมพันธ์ของธนาคารขนาดเล็กในประเทศไทย" เขียนโดย รุจิรา ศิริรัตน์ สาขาสื่อสารมวลชน และ สีน่า ลิ้มอภิชาติ เรื่อง "ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงของนักศึกษาและบุคคลากร" สาขา

นิเทศศาสตร์พัฒนาการอีก 1 เรื่องจากสาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย
วรรณ ธัญชัยวัฒนาเรื่อง"กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การพัฒนาโครงการท่าอากาศยานสากล
กรุงเทพฯ:ศึกษาเฉพาะสนามบินหนองงูเห่า"

พ.ศ. 2538 มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง เขียนโดย พิษณุสินี แสงขำ เขียนเรื่อง"การสื่อความหมายใน
การจูงใจนักท่องเที่ยวผ่านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว
ในปี พ.ศ. 2536-2537" สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ เยาวลักษณ์
ไทรภวานนท์ สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง"กลยุทธ์การใช้สื่อ
ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา:นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ"

พ.ศ. 2539 มีงานวิจัย 1 เรื่อง"การใช้สื่อมวลชนในงานประชาสัมพันธ์"เขียนโดย พรทิพย์
พิมพ์สินธุ์(วรวิจิไพศาทร)มีวิทยานิพนธ์3 เรื่อง เขียนโดย บุญญา พัฒนพงศ์ เรื่อง"การวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร
ประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย"จากสาขาบรรณารักษ์และสารนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศศิธร พลัดถเดช จากสาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยเขียนเรื่อง"การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงและความคาดหวังในงานสื่อสารมวลชนสัมพันธ์
ของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของกรมป่าไม้" และ วิทยานิพนธ์จากสาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต อรรถเสวี สายเนตร เขียนเรื่อง"ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติของ
ประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่เนื่อง
ในวโรกาสที่ทรงครองราชย์ปีที่ 50

ในช่วง 10 ปีของหัวเรื่อง สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นี้จะเห็นได้ว่ามี งานวิจัย หนังสือ และวิทยา
นิพนธ์จากสถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งของรัฐและเอกชน ในกรุงเทพฯและส่วนภูมิภาค

3. หัวเรื่อง"ทฤษฎีและหลักการประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 17 รายการ บทความ 13 เรื่อง รวม
ทั้งหมด 30 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ.2530 มีรายงานจากการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง"ลุ่มๆดอนๆของการประชาสัมพันธ์จาก
อดีตสู่อนาคต"จัดโดย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บทความมี 2 เรื่อง
เป็นบทบรรยายเรื่อง"การประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล" ของ ประจวบ อินอืด ลงในวารสารพัฒนาชุมชน
เสรี วงษ์มณฑา เขียนเรื่อง"การประชาสัมพันธ์:ทำกันไปทำไม"ลงในวารสารเศรษฐกิจและสังคม

พ.ศ.2531 มีหนังสือ 2 เล่ม "นานาทัศนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธุ์" เป็นหนังสือรวมบทความทางการประชาสัมพันธุ์ และ "การประชาสัมพันธุ์เบื้องต้น" เขียนโดย วัฒนา พุทธางกูรานนท์ จากคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีบทความ 1 เรื่อง เขียนโดย ถวัลย์ มาศจรัส เรื่อง "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธุ์"

พ.ศ. 2532 มีหนังสือ 2 เล่ม เรื่อง "หลักการ ปัญหาและกรณีศึกษาด้านการประชาสัมพันธุ์" โดย กัญญา ศิริสกุล จากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และประจวบ อินฮืด เขียนหนังสือเรื่อง "เขาประชาสัมพันธุ์กันอย่างไร" เขียนจากประสบการณ์การทำงานประชาสัมพันธุ์ตั้งแต่ยุคแรกที่ธนาคารกรุงเทพและยังรวบรวมศัพท์ในสาขาการประชาสัมพันธุ์ไว้ส่วนท้ายเล่มซึ่งส่วนนี้มีประโยชน์มาก ในช่วงปี 2532 นี้ยังมีบทความอีก 2 เรื่อง "การประชาสัมพันธุ์" เขียนโดย ธัญญา เศรษฐศิลา ลงในวารสารเพิ่มผลผลิต เรื่อง "การประชาสัมพันธุ์คืออะไร" เขียนโดย อำพร วิริยะโกศล ลงในวารสารวิทยาการจัดการ

พ.ศ. 2533 มีหนังสือที่ผลิตจากโรงเรียนการประชาสัมพันธุ์ กรมประชาสัมพันธุ์ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการรุ่นที่ 30 คือ "หนังสือประชาสัมพันธุ์ฝ่ายอำนวยการรุ่นที่ 30" รวบรวมโดย รัตน์ ดาราวงษ์และคณะ นอกจากนี้มีกิจกรรมและรายชื่อของผู้เข้าอบรมแล้วยังมีบทความต่างๆที่มีเนื้อหาเป็นหลักการประชาสัมพันธุ์ด้านต่างๆมีหนังสืออีกเล่มหนึ่งเขียนโดย นงลักษณ์ สิ้นสืบผล เป็นเอกสารประกอบการสอนวิชา "หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธุ์" วิทยาลัยครุธนบุรี มีบทความ 4 เรื่อง จำนง วิบูลย์ศรี เขียนเรื่อง "การโน้มน้าวใจเพื่อการประชาสัมพันธุ์" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์ ฉบับภาคปลายปีการศึกษา 2533 อวีวรรณ สายบัว เขียนเรื่อง "อุตสาหกรรมการประชาสัมพันธุ์ในประเทศไทย" ลงในวารสาร มกค. ระเด่น ทักษิณา เขียนเรื่อง "ความสำเร็จของการประชาสัมพันธุ์ต้องพบกันครึ่งทาง" ลงในวารสารศุลกากร อรุณ งามดี เขียนเรื่อง "ใครก็ทำประชาสัมพันธุ์ได้จริง หรือ" ลงในวารสารออมสิน

พ.ศ. 2534 มีหนังสือ 2 เล่ม "เทคนิคการประชาสัมพันธุ์" เขียนโดย วิจิตร อาวะกุล และหนังสือตำราเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขานิเทศศาสตร์ เป็นเอกสารการสอนชุดวิชา "หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธุ์" มี 15 หน่วย ออกเผยแพร่หลาย บทความมี 2 เรื่อง เขียนโดย สุนิสา ประวิทย์ เรื่อง "อะไรสำคัญกว่า? ประชาสัมพันธุ์หรือโฆษณา ลงในวารสารมีเดีย" สุธนา หงษ์ทอง เขียนเรื่อง "เล็กๆน้อยๆกับงานด้านประชาสัมพันธุ์" ลงในจุลสารกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2535 มีเอกสารเป็นตำราเรียนของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช แขนงวิชาสาขานิเทศศาสตร์ เป็นเอกสารคำสอนชุดวิชา "งานสำนักงานและการประชาสัมพันธุ์" (เล่ม 2: หน่วยที่ 8-15)

พ.ศ. 2536 มีหนังสือ 3 เล่ม เขียนโดย ชัยนันท์ นันทวัฒน์ เรื่อง "ประชาสัมพันธ์ให้ได้ผล" เป็นการรวมบทความที่เขียนจากประสบการณ์ทำงานในวงการประชาสัมพันธ์มากกว่า 20 ปี เขียนโดย ชาญชัย อาจินตมาจารย์ เรื่อง "สู่ความเป็นเลิศในงานการประชาสัมพันธ์" เป็นการประมวลหลักการประชาสัมพันธ์อย่างกระชับรัดให้เข้าใจง่าย ในขณะเดียวกันที่มหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีอาจารย์ 2 ท่าน ดวงพร คำคุณวัฒน์ และ วาสนา จันทร์สว่าง ร่วมกันเขียนหนังสือเรื่อง "สื่อสาร...การประชาสัมพันธ์" มีบทความเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์เบื้องต้นสำหรับนักบริหาร" เขียนโดย นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์ ลงในวารสารผู้ส่งออก

พ.ศ. 2537 มีหนังสือ 4 เล่ม เล่มแรกเป็นหนังสือแปลเรื่อง "วิธีการทำพื่อารด้วยตนเองใน 1 สัปดาห์" เรียบเรียงโดย พนิด กุลศิริ จากผู้แต่ง ไคลร์ ออสติน เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานในวิชาการประชาสัมพันธ์มาก่อนเลย ให้รู้จักการทำงานประชาสัมพันธ์ในทุกๆด้านอย่างย่อๆ ในขณะเดียวกัน บุญเกื้อ ควรหาเวช จาก ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ออกเผยแพร่ ส่วนที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต พณิชยการพระนคร ก็ได้ผลิตตำราเรียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" โดยผู้เขียน 3 ท่าน อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์ ระเด่น ทักษณา และดำรงศักดิ์ ชัยสนิท ในปีนี้ยังมีการเขียนบทความอีก 1 เรื่อง "สมรรถมิพื่อาร ยุคโลกาภิวัตร์" ลงในวารสารคู่แข่ง

พ.ศ. 2538 มีหนังสือเขียนโดย ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู เรื่อง "การสื่อสาร...เพื่องานประชาสัมพันธ์"

ในหัวเรื่องนี้จะพบว่า ส่วนใหญ่เป็นหนังสือและตำราเรียน หรือรวมบทความเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในระดับต่าง ๆ ตามผู้สนใจ มีบทความที่เขียนจากประสบการณ์อยู่บ้าง เป็นลักษณะที่ไม่ใช่ทฤษฎีแต่เป็นมุมมองจากประสบการณ์การทำงานเป็นส่วนใหญ่

3. หัวเรื่อง "การวางแผนการประชาสัมพันธ์" สำหรับเอกสารที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผน พบว่ามีเอกสาร 15 รายการ บทความ 6 เรื่อง รวม 21 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 มีหนังสือตำราเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์ เอกสารชุดวิชาเรื่อง "การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ชุดที่ 1-15"

พ.ศ. 2531 มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง ของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน เรื่อง "การศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาในประเทศไทย" เขียนโดย อธิวรักษ์ โพธิสุวรรณ และเรื่อง "การศึกษา ทักษะคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อองค์การของครุสภา เพื่อวางนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย เบญจางค์ จริยเศรษฐวงศ์ มีบทความอีก 2 เรื่อง เขียนโดย ชัชวาล พันธุ์มณี เรื่อง "การวางแผนประชาสัมพันธ์"

ลงในวารสาร สมองโฮรูสภาษาชาติ และ วรณีย์ สีสาวเชษฐา เขียนเรื่อง "วางแผน พี.อาร์. ทำแล้วต้องรู้ผล"
ลงในวารสาร โมเดิร์นออฟฟิศ

พ.ศ. 2532 มีบทความเพียง 1 เรื่อง "การประชุมปฏิบัติการปรับแผนประชาสัมพันธ์" เขียน
โดย สมชัย วุฒิปรีชา

พ.ศ. 2533 อรุณบล ภูบัวเผื่อน เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการวางแผนการประชาสัมพันธ์ และสถานภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานธุรกิจในกรุงเทพมหานคร" สาขานิเทศ
ศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบทความ 1 เรื่อง เขียนโดย สุพิน ปัญญา
มาก เรื่อง "แผนประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพความคิดเห็นจากประสบการณ์" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์
ฉบับภาคปลายปีการศึกษา 2533

พ.ศ. 2534 มีวิทยานิพนธ์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ เรื่อง "การประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟายในการคาดการณ์แนวทางการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย
กมล ดวงประทีป ในปีเดียวกันนี้ จิตราภรณ์ สุทธิวราเศรษฐ์ อาจารย์จากภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ผลิตตำราในด้านการวางแผนการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญและแพร่
หลายมากเรื่องหนึ่ง "ยุทธวิธีการประชาสัมพันธ์" และมีบทความเขียนลงในวารสาร ก้าวไกล เรื่อง "ประชาสัมพันธ์หน้าใหม่ไฟแรง" จากการจัดประกวดแผนประชาสัมพันธ์ ทีมชนะเลิศมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535 มีวิทยานิพนธ์ของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์ เขียนโดย กาญจนา ธรรมประทานกุล เรื่อง "แนวทางการกำหนดนโยบายและการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำของกรมชลประทาน"

พ.ศ. 2536 มีวิทยานิพนธ์เขียนโดย นิภา ปิตกานนท์ เรื่อง "การศึกษาความรู้และทัศนคติ
ของผู้แทนสหกรณ์ที่มีต่อสนธิบัตรสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อวางนโยบายและแผนประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา
สนธิบัตรสหกรณ์" สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2537 ปราณีย์ มานะรังสรรค์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวางแผนประชาสัมพันธ์
เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในช่วงปี 2534-2435" สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยานิพนธ์อีกเรื่องหนึ่ง จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "การ
ศึกษาการวางแผนและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ของธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ศึกษา
เฉพาะกรณีเครือเจริญโภคภัณฑ์" เขียนโดย เอื้อมพร ลือกิตติศัพท์

พ.ศ. 2539 มีวิทยานิพนธ์ 5 เรื่องและบทความ 1 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 4 เรื่อง จากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย จิตติมา สุขผลิต เขียนเรื่อง "แนวทางกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์งานท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยวัฒนธรรม" ธนิทร สินวัต เขียนเรื่อง "การศึกษาแนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย วรรณภา วุฒิอาภรณ์ เขียนเรื่อง "การศึกษาการดำเนินงานของกรมประชาสัมพันธ์ในส่วนของงานประชาสัมพันธ์ กับต่างประเทศเพื่อพัฒนานโยบายและแผน" และ อนุชา ม่วงใหญ่ เขียนเรื่อง "แนวทางกำหนดนโยบายการวางแผนประชาสัมพันธ์ โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางทะเล และชายฝั่งกองทัพเรือ" ศึกษาเฉพาะกรณี :โครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลพื้นที่เกาะคราม จังหวัดชลบุรี มีวิทยานิพนธ์ของสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถ" เขียนโดย ทิพารัตน์ เด่นชัยประดิษฐ์ ยังมีบทความอีก 1 เรื่อง เขียนโดย ประจวบ อินอ้อ เรื่อง "กลยุทธ์การสร้างสรรคแผนงานประชาสัมพันธ์ในโลกไร้พรมแดน" ลงในวารสารสุขุทัยธรรมมาธิราช

จะเห็นว่าในหัวเรื่อง การวางแผนการประชาสัมพันธ์ เอกสารส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ทั้งสิ้น มีหนังสือที่เป็นตำราเรียนเพียง 2 เล่ม และบทความอีก 6 เรื่อง ทั้งนี้เพราะการวางแผนนั้นจะนำไปใช้ในงานใดเรื่องใดจะทำได้เรื่อยๆ และหลักทฤษฎีนั้นเป็นเนื้อหาที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง

4. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา" เป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทางการศึกษาในระดับและลักษณะต่างๆ พบว่ามีเอกสาร 15 รายการ บทความ 1 เรื่อง รวมทั้งหมด 16 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ.2530 มณฑา หนูลำเจียก จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 " พบว่า สภาพการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมขนาดต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง

พ.ศ. 2531 มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง พรรณณา ปิตะนะผลิน จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะและปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" และ มนูญ ทับทิมอ่อน จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของสหวิทยาลัย"

พ.ศ. 2533 มีวิทยานิพนธ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขียนโดย พัชรี ภูมิเทเวศร์ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยศึกษาเฉพาะเขตกรุงเทพ" มีหนังสือตำรา 1 เล่ม เขียนโดย อัมพรศรี ปลอดเปลี่ยว จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เรื่อง "การประชาสัมพันธ์โรงเรียน"

พ.ศ. 2534 มานิจ ทำไคร้กลาง เขียนวิทยานิพนธ์สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน" เช่นเดียวกับ สมจิตต์ มหัทธนนท์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของสถาบันราชมงคล" ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2535 รัชณี สมบูรณ์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" ของสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เอกสารจากการสัมมนาเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน" จัดโดยทบวงมหาวิทยาลัย และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2536 ชมพูนุช นุตาคม เขียนวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู" พบว่าผู้บริหารกรมการฝึกหัดครูส่วนใหญ่ มีความรู้และทัศนคติในเชิงบวกต่อการประชาสัมพันธ์ วิจิต หนูกลับ จากสาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภาคใต้" ในปีนี้มีบทความ 1 เรื่อง เขียนโดย ศิษย์ปรีดี ,นามแฝง เรื่อง "มหาวิทยาลัย: การประชาสัมพันธ์" ลงในวารสาร Ad&Arts

พ.ศ. 2537 มีวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนโดย ชูวิทย์ ลิ้มไพบูลย์ เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริง และความคาดหวังในงานประชาสัมพันธ์ ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ของครู-อาจารย์"

พ.ศ. 2538 มีวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง กุลธร เลิศสุริยะกุล สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหางานประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" ไพฑูรย์ พระธรรมช่วย สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์ประถมศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก" อีกเล่มหนึ่ง เป็นวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "การศึกษารูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนสาขาบริหารธุรกิจ" เขียนโดย สุทินพา พุฒินกาญจน์

จะเห็นได้ว่าในหัวเรื่องนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นวิทยานิพนธ์ จากคณะและสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีหนังสือ 1 เล่ม การสัมมนา 1 เรื่องและบทความเพียง 1 เรื่อง

5. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์องค์กร" เป็นเรื่องการประชาสัมพันธ์ขององค์กรลักษณะต่างๆ พบว่ามีเอกสาร 12 รายการ บทความ 1 เรื่อง รวมทั้งหมด 13 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2532 วิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วงปี พ.ศ. 2532-2542" เขียนโดย เติริยม ตันติเวชกุล

พ.ศ. 2535 ทนงศักดิ์ นิเวศน์รังสรรค์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบสถานการณ์หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐกับเอกชน" สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าผู้บริหารภาคเอกชนจะให้ความสำคัญกับงานประชาสัมพันธ์มากกว่าภาครัฐ สื่อสิ่งพิมพ์นี้ได้รับความนิยมสูงสุด ในการดำเนินงาน วิทยานิพนธ์อีกเรื่องหนึ่ง เขียนโดย พรสวรรค์ อุทาวุธพิงศ์ ข้าราชการจากกรมประชาสัมพันธ์ จึงทำเรื่อง "บทบาทหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ในฐานะองค์กรสื่อสารมวลชน" สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีนี้ยังมีเอกสารวิจัยส่วนบุคคลซึ่งเป็นงานวิจัยของผู้ที่เข้าอบรมที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เรื่อง "ปัญหาและแนวทางแก้ไขการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ" เขียนโดย วุฑฒิชัย ศรีรัตนวุฒิ

พ.ศ. 2536 ระวีวรรณ มณีชัย จากสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย" และในสาขาวิชาเดียวกันนี้ สมชาย แก้ววิบูลย์พันธ์ ก็ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "สถานการณ์และแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ"

พ.ศ. 2537 กุเทพ ไสกระจ่าง จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "เทคนิคการบริหารงานที่เหมาะสมกับหน่วยงานสื่อสารมวลชนของรัฐ : ศึกษากรณีกรมประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2538 กิติมา กมลพันธุ์ฤกษ์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของเครือซีเมนต์ไทย" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีงานวิจัยของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ (กปช.) เรื่อง "การวิจัยสถานการณ์หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ" จัดทำโดย พรทิพย์ วรภิจจาคาทร ในปีนี้ยังมีงานวิจัยอีก 1 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ของคณะพัฒนา

สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อสถานภาพและการดำเนินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ"

พ.ศ. 2539 มีวิทยานิพนธ์ของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 1 เรื่อง เขียนโดย ศศิวรรณ จรัสดำรง เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบงานประชาสัมพันธ์ของบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร" ส่วนที่สาขาวิชานิตศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กันตชาติ เกษมสันต์ ณ อยุธยา ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในทศวรรษหน้า (2539-2549)" ในปีนี้ยังมีบทความอีก 1 เรื่องเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เขียนโดย 'หนุ่มหนังเร่', นามแฝง เรื่อง "ตำนานหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

สำหรับหัวข้อเรื่องนี้ เอกสารส่วนใหญ่จะเป็นวิทยานิพนธ์และงานวิจัยทั้งสิ้น เพราะลักษณะของเนื้อหาของหัวข้อเรื่องนี้ เป็นการเข้าไปศึกษาปัญหา และการดำเนินงานขององค์กรลักษณะต่างๆ ในด้านการประชาสัมพันธ์ จึงไม่มีหนังสือหรือตำรา มีบทความเพียง 1 เรื่อง

6. หัวเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์" รวมเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักประชาสัมพันธ์ เช่น คุณสมบัติจริยธรรม และบุคลิกภาพ มีเอกสาร 7 รายการ บทความ 5 เรื่อง รวมทั้งหมด 12 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 มีบทความเรื่อง "ผู้ชายกับงานประชาสัมพันธ์" เขียนลงในข่าวสาร กพผ.

พ.ศ. 2531 สมภพ ไวจนพันธุ์ เขียนบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับ Team Work" ลงในนิตยสารนักรบ

พ.ศ. 2532 มีบทความเรื่อง "3 ทหารเสือผู้บุกเบิก พี.อาร์" ลงในวารสารผู้นำธุรกิจและมีวิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณสมบัตินี้และภาระหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ในองค์กร" เขียนโดย สุเทพ เดชะชีพ จากสาขานิตศาสตร์พัฒนาการ คณะนิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534 คณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ ได้จัดทำหนังสือ "ทำเนียบนามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชนในประเทศไทย" และมีงานวิจัยของอาจารย์จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2 ท่าน คือ ดวงจันทร์ คูหาเจริญ และ นางรัตนาวดี ศิริทองถาวร เรื่อง "คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการประชาสัมพันธ์และการโฆษณาตามความคิดเห็นและความต้องการของหัวหน้าหน่วยงาน" ในช่วงปีนี้ มีบทความเรื่อง "เมื่อ 'นาย' มองนักประชาสัมพันธ์", เขียนโดย ประจวบ อินฮอด ลงในวารสารผู้นำธุรกิจ

พ.ศ. 2535 มีงานวิจัยของ พรทิพย์ วรภิจโกคาทร จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "จริยธรรมสำหรับนักประชาสัมพันธ์" ผลจากงานวิจัยเรื่องนี้ ทำให้มีข้อเสนอเป็นจริยธรรมสำหรับนักประชาสัมพันธ์ของประเทศไทยจำนวน 14 ข้อ ในปีนี้ ยังมีบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์แห่งปี 2535" ลงในวารสารธุรกิจก้าวหน้า ด้วย

พ.ศ. 2537 มีงานวิจัยของอาจารย์จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พัทธนี เชยจรรยา และ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต เรื่อง "สถานภาพและความก้าวหน้าของผู้หญิงในงานประชาสัมพันธ์" พบว่าผู้หญิงหรือผู้ชาย ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความก้าวหน้า หรือความรับผิดชอบต่อหน้าที่

พ.ศ. 2538 รังสี บุรณประภาพงศ์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคาดหวังของนักประชาสัมพันธ์และทัศนคติของผู้สื่อข่าวต่อการให้และรับข้อเสนอในเชิงผลประโยชน์" ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2539 มีหนังสือเป็นเอกสารคำสอนวิชาการ "การพัฒนาบุคลิกภาพในการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง จากภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี

ในหัวเรื่องนี้ เอกสารมีความหลากหลาย มีทั้งเป็นหนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และบทความ เนื่องจากหัวเรื่องมีแนวคิดที่เขียนได้หลายแง่มุมนั่นเอง

7. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์" เอกสารส่วนใหญ่ในช่วงนี้ นิยมใช้คำว่า 'ภาพพจน์' แทนคำว่า 'ภาพลักษณ์' พบว่ามีเอกสาร 6 รายการ บทความ 4 เรื่อง รวมทั้งหมด 10 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 ชัยณรงค์ ชัยณรงค์มีทรัพย์ เขียนบทความเรื่อง "ส่องวิจัยการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง(หรือทำลาย)ภาพพจน์" ลงในวารสารคู่แข่ง

พ.ศ. 2532 มีวิทยานิพนธ์เรื่อง "งานชุมชนสัมพันธ์กับการสร้างภาพพจน์ของบริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด:ศึกษากรณีโรงงานปูนซีเมนต์แก่งคอย จังหวัดสระบุรี" เขียนโดย บัญญัติ คำบุญวัฒน์ จากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2533 พรทิพย์ วรภิจโกคาทร เขียนหนังสือเรื่อง "ภาพพจน์ขึ้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์" เป็นการรวมบทความและบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้

พ.ศ. 2534 มีบทความเรื่อง "ภาพลักษณ์ของนักประชาสัมพันธ์" เขียนโดย รังสรรค์ อักษรองอาจ เจริญ ลากวงค์ และนิมิตร หมดราศี ลงในวารสารผู้ธุรกิจ

พ.ศ. 2535 มีเอกสารรายงานการศึกษาเรื่อง "ภาพพจน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์" ของบริษัท CSN&Associate จำกัด และบทความเรื่อง "โครงการประชาสัมพันธ์ แก่ไขภาพพจน์การท่องเที่ยวของประเทศไทย" เขียนโดย บุษกร ภวจินดา ลงในจุลสารการท่องเที่ยว

พ.ศ. 2536 ชวนะ ภวภานันท์ เขียนบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์: คลังแสงแห่งภาพพจน์" ลงในวารสาร Media และ ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างสรรค์ภาพพจน์" เป็นหนังสือรวมบทความ

พ.ศ. 2538 มีวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผล ของการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม" เขียนโดย ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร จากสาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539 สุเทพ วงษ์บุญธรรม จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางธุรกิจของการสื่อสารแห่งประเทศไทย"

อีกหัวเรื่องคือ "การดำเนินงานประชาสัมพันธ์" เป็นเรื่องของ การดำเนินงาน กลยุทธ์ของการประชาสัมพันธ์ มีเอกสาร 6 รายการ บทความ 4 เรื่อง รวม 10 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2531 มีบทความเรื่อง "โครงการรณรงค์เทคนิคสำคัญ ของงานประชาสัมพันธ์" เขียนโดย วรณีย์ ดีลาเวชบุตร ลงในวารสารโมเดิร์นออฟฟิศ

พ.ศ. 2532 ชื่นจิต จุลมณีโชติ เขียนบทความเรื่อง "กลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารพัฒนาชุมชน

พ.ศ. 2533 มีวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การดำเนินงานระบบเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ระดับโรงเรียน" เขียนโดย สิริทิเดช จันทร์ศิริ

พ.ศ. 2535 มีงานวิจัย 1 เรื่องของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดปัตตานี เขียนโดย อนันต์ ทิพย์รัตน์ เรื่อง "ลักษณะ / รูปแบบของการประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้ภาษาไทยของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้" เป็นงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ

พ.ศ. 2536 ดวงภัทสร พานิชศุภผล เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษากการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538 สวรรเสริญ ประเสริฐสุด จากสาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "นโยบายและการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ประเทศของกระทรวงการต่างประเทศ"

พ.ศ. 2539 มีวิทยานิพนธ์เรื่อง "การรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษาของสื่อมวลชน เพื่อสร้างจิตสำนึกต่อนักศึกษานิเทศศาสตร์" เขียนโดย วรรณิ์ งามบรรจงกุลกิจ เป็นวิทยานิพนธ์ของคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในป็นี้นี้ยังมีหนังสือเรื่อง "ยุทธศาสตร์แห่งการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย เสน่ห์ ศรีสุวรรณ

ในหัวเรื่องนี้เอกสารส่วนใหญ่ จะเป็นวิทยานิพนธ์และงานวิจัย มีหนังสือเพียง 1 เล่ม และบทความเพียง 4 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นแนวคิดและการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน หรือกรณีศึกษาต่างๆ

8. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับงานสาธารณสุข" พบว่ามีเอกสาร 7 รายการ ไม่มีบทความ ดังนี้

พ.ศ. 2533 วาสนา จันทร์สว่าง จากมหาวิทยาลัยมหิดล เขียนหนังสือวิชาการเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุข"

พ.ศ. 2534 ไสภรัตน์ ประพนธ์ศิลป์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข กรณีศึกษาโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์" สาขาบริหารโรงพยาบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536 นภา วงษ์ศิลป์ จากสาขาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "องค์ประกอบการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานสุศึกษาและประชาสัมพันธ์ของหัวหน้างานสุศึกษาและประชาสัมพันธ์โรงพยาบาลทั่วไป" ในปีเดียวกันนี้ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้ผลิตเอกสารเรื่อง "การสุศึกษาและประชาสัมพันธ์กับการพัฒนาสาธารณสุขเพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า" โดยมี ระเบิดน หัสดี และสรงค์กฤษณ์ ดวงคำสวัสดิ์ เป็นบรรณาธิการ และมีหนังสือแปลของศูนย์สารสนเทศด้านประชากรและอนามัยครอบครัว เรื่อง "ทิศทางใหม่ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวางแผนครอบครัว 12 คำทำนายเพื่อปฏิบัติการในช่วงทศวรรษของปี 2533" แปลจาก New directs in family Planning Communication:12 predictions for the 1990 s

พ.ศ. 2538 ละมัย เตียวกุล จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดทำเอกสาร "คู่มือการปฏิบัติงานของประชาสัมพันธ์ห้องผ่าตัด"

พ.ศ. 2539 *เยาวนิตย์ คมขำ* เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
ในโรงพยาบาลเด็ก" คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

หัวข้อเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" รวมเรื่องการประชาสัมพันธ์กับการตลาดอยู่ในเรื่องนี้ด้วย
พบว่า มีเอกสาร 3 รายการ บทความ 4 เรื่องรวมทั้งหมด 7 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 มีบทความเรื่อง "การตลาดยุคใหม่ ทำไมต้องมีการประชาสัมพันธ์" ลงใน
วารสารคู่แข่ง

พ.ศ. 2531 *สายพิน ศมาวราตกุล* จาก ภาควิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เขียนหนังสือตำราเรียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์สำหรับธุรกิจและ
อุตสาหกรรม"

พ.ศ. 2534 *มานิต รัตนสุวรรณ* เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ส่วนหนึ่งของแผนก
การตลาด" ลงในวารสารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

พ.ศ. 2535 มีหนังสือแปลเรื่อง " การประชาสัมพันธ์สำหรับนักธุรกิจ" จากเรื่อง Publicity
เขียนโดย Dennis Stricker แปลและเรียบเรียงโดย *อนุวัฒน์ ทรัพย์พิชผล*

พ.ศ. 2537 *ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ* จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ ได้
เขียนหนังสือเรื่อง "ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" และมีบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์ธุรกิจสร้างความเชื่อมั่นที่กำลังโต
วันโตคืน" ลงใน *ฐานเศรษฐกิจ*

9. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร" พบว่ามีเอกสาร 4 รายการ บทความ 2 เรื่อง
รวมทั้งหมด 6 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 มีหนังสือตำราของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขานิเทศศาสตร์ เอกสาร
การสอนชุดวิชา "การบริหารงานประชาสัมพันธ์" หน่วยที่ 1-15 จำนวน 3 เล่ม และมีบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์
สิ่งที่นักบริหารไม่ควรมองข้าม" เขียนโดย *อุกฤษณ์ นานีวิทย์* ลงในวารสารรามคำแหง

พ.ศ. 2534 มีหนังสือรวมบทความของสมาคมนิสิตเก่านิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เรื่อง "ประชาสัมพันธ์เพื่อการบริหาร" มีหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์สำหรับนักบริหาร" เขียน
โดย *ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู* และยังมีบทความเรื่อง "การบริหารงานประชาสัมพันธ์ในยามฉุกเฉิน" เขียนโดย *ชัย
นันท์ นันทพันธ์* ลงในวารสารเพิ่มผลผลิต

พ.ศ. 2539 *นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์* เขียนหนังสือเรื่อง "นักบริหารกับงานประชาสัมพันธ์"

10. หัวเรื่อง "การประเมินผลการประชาสัมพันธ" พบว่ามีเอกสาร 5 รายการไม่มีบทความ
ดังนี้

พ.ศ. 2532 มีงานวิจัยจัดทำโดย จุมพล รอดคำดี และคณะ เรื่อง "โครงการศึกษาและ
ประเมินผลงานประชาสัมพันธโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงตามแนวพระราชดำริ เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสานเขี้ยว)" สนับสนุนโดย คณะกรรมการบริหารโครงการอีสานเขี้ยว

พ.ศ. 2533 มีวิทยานิพนธ์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เขียนโดย สุพัตรา ผาสุย เรื่อง "ประสิทธิผลของหน่วยงานประชาสัมพันธเคลื่อนที่ในการให้
ความรู้ และทัศนคติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่"

พ.ศ. 2535 คณะกรรมการประชาสัมพันธแห่งชาติ ได้จัดทำเอกสารเรื่อง "การประเมินผล
โครงการนำร่องระบบการประชาสัมพันธเพื่อการพัฒนาแบบผสมผสาน"

พ.ศ. 2537 ดวงจิต เรื่องกฤษณ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประเมินผลจดหมายข่าว
ประชาทรศน์ของคณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา" สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539 มีวิทยานิพนธ์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เรื่อง "ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธในโครงการสะสมไมล์ รอยัล ออร์คิด พลัส ของบริษัท
การบินไทย จำกัด"

11. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธกับการพัฒนา" พบว่ามีเอกสาร 2 รายการบทความ 2 เรื่อง
รวมทั้งหมด 4 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2530 มีบทความเรื่อง "บทบาทของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ ที่มีต่อการพัฒนา
ประเทศ" เขียนโดย เสนาะ อุณาภูล ลงในวารสารเศรษฐกิจและสังคม

พ.ศ. 2532 ไสพัล บรรจบรุ เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธปัจจัยสำคัญต่อการ
พัฒนา" ลงในวารสารศุลกากร

พ.ศ. 2533 ศัสรา ชมะวรรณ จัดทำสารนิพนธ์เรื่อง "ประชาสัมพันธเพื่อการพัฒนา:จาก
นโยบายสู่ปฏิบัติการ" คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ รัตนา ศรีธนะชัยโชค ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง
"การดำเนินการประชาสัมพันธเพื่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทยกับแนวนโยบายและแผนการ
ประชาสัมพันธแห่งชาติ" สาขาวิชาวิทยาศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย" มีเอกสาร 2 รายการ ดังนี้

พ.ศ. 2531 พรทิพย์ วรวิจิโกคาทร จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขียนหนังสือตำราเรียน เรื่อง "การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2537 เตือนจิตต์ จิตต์อารี เขียนหนังสือเรื่อง "การวิจัยการประชาสัมพันธ์" เป็นตำราเรียนของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับการเกษตร" มีเอกสาร 2 รายการ ดังนี้

พ.ศ. 2531 ชาศริต จุลกะเสวี ได้เขียนหนังสือเป็นเอกสารคำสอนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริม" สำหรับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิชาการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมของนิสิตปริญญาโท

พ.ศ. 2532 คณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ ได้จัดทำเอกสาร เรื่อง "การสำรวจข้อมูลพื้นฐานพฤติกรรมกรับสื่อของเกษตรกรในเขตพื้นที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นและยางพารา :บ้านสุบ ต.น้ำสวย อ.เมือง จังหวัดเลย

13. ยังมีบทความอีก 1 เรื่อง ในหัวเรื่อง "บริษัทที่ปรึกษาทางการประชาสัมพันธ์" เรื่อง "เอเยนซีประชาสัมพันธ์ ยุคแข่งขันมีสิทธิ์ได้อย่างไม่จำกัด" ลงในฐานเศรษฐกิจ พ.ศ. 2534

ตารางที่ 5 แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ

ในช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539

อันดับ	หัวเรื่อง	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1	สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	8	17	3	-	5	33	18.4
2	หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์	16	-	-	1	13	30	16.8
3	การวางแผนการประชาสัมพันธ์	3	12	-	-	6	21	11.7
4	การประชาสัมพันธ์กับองค์การด้านการศึกษา	1	13	-	1	1	16	8.9
5	การประชาสัมพันธ์องค์กร	-	10	2	-	1	13	7.2
6	นักประชาสัมพันธ์	2	2	3	-	5	12	6.7
7	การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์	2	3	1	-	4	10	5.6
-	การดำเนินงานประชาสัมพันธ์	1	4	1	-	4	10	5.6
8	การประชาสัมพันธ์กับงานสาธารณสุข	4	3	-	-	-	7	3.9
-	การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ	3	-	-	-	4	7	3.9
9	การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร	4	-	-	-	2	6	3.3
10	การประเมินผลการประชาสัมพันธ์	1	3	1	-	-	5	2.8
11	การประชาสัมพันธ์กับการพัฒนา	-	1	1	-	2	4	2.2
12	การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย	2	-	-	-	-	2	1.1
-	การประชาสัมพันธ์กับการเกษตร	2	-	-	-	-	2	1.1
13	บริษัทที่ปรึกษาทางการประชาสัมพันธ์	-	-	-	-	1	1	0.5
	รวม	49	68	12	2	48	179	100
	ร้อยละ	27.4	38	6.7	1.1	26.8	100	

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 4 พ.ศ. 2430-2539

พ.ศ.	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
2530	2	2	1	1	7	13	7.2
2531	8	4	1	-	5	18	10
2532	2	3	1	-	6	12	6.7
2533	4	7	2	-	6	19	10.6
2534	8	7	1	-	13	29	16.2
2535	4	5	3	1	2	15	8.3
2536	8	9	-	-	4	21	11.7
2537	7	9	1	-	2	19	10.6
2538	3	10	1	-	-	14	7.8
2539	3	12	1	-	3	19	10.6
รวม	49	68	12	2	48	179	100
ร้อยละ	27.4	38	6.7	1.1	26.8	100	

สรุปแล้วในช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539 นี้ องค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์มีการขยายตัวอย่างมาก ส่วนหนึ่งเนื่องจากการขยายตัวของการศึกษา มีการเปิดสอนสาขาการประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยเอกชนทั้งในเขตกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาค รวมทั้งสถาบันราชภัฏ เกือบๆ ทั่วประเทศ มีการเปิดสอนทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จึงทำให้มีหนังสือที่มีลักษณะเป็นตำราเรียน ผลิตขึ้นค่อนข้างมากถึง 49 เล่ม แต่ที่มีมากที่สุดจะเป็นวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท ถึง 68 เล่ม แหล่งผลิตของหนังสือและวิทยานิพนธ์เหล่านี้ก็เริ่มมีความหลากหลาย ทั้งจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันราชมนูญ สถาบันราชภัฏธนบุรี วิทยาลัยบพิตรพิมุข และในส่วนภูมิภาค เช่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ฯลฯ โดยที่หนังสือที่เป็นตำราเรียน จะผลิตมากในหัวเรื่อง "ทฤษฎีและหลักการประชาสัมพันธ์" ถึง 16 เล่ม

ส่วนหัวเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์มากที่สุดคือ เรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" ถึง 17 เล่ม (ดูตารางที่ 5 ประกอบ) ในด้านบทความก็ค่อนข้างมีความหลากหลาย ลงเผยแพร่ในวารสารต่างๆ ไม่เฉพาะในวารสารทางด้านนิเทศศาสตร์ หรือการประชาสัมพันธ์ จากการสำรวจจรรยาบรรณวารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ พบว่ามีจำนวน 48 เรื่อง หรือร้อยละ 26.8 ในช่วงนี้ ผู้เขียนนั้นส่วนใหญ่จะมาจากภาคธุรกิจเอกชน และกองบรรณาธิการเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเขียนเองอีกส่วนหนึ่ง มากกว่านักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ในส่วนของงานวิจัยนั้นมีจำนวน 12 เรื่อง ผู้จัดทำมักจะเป็นนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ และจากหน่วยงาน เช่น กรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

องค์ความรู้เมื่อแยกออกตามหัวเรื่องต่างๆ จะพบว่า มีความหลากหลายถึง 16 หัวเรื่อง มากกว่าในช่วงที่ผ่านมา เมื่อเรียงตามปี พ.ศ. ก็พบว่า พ.ศ. 2534 มีการผลิตเอกสารและบทความมากที่สุดถึง 29 เรื่อง หรือร้อยละ 16.2 วิทยานิพนธ์มีแนวโน้มที่จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี ภาพโดยรวมๆ ของวิชาการหรือองค์ความรู้ในช่วงที่ 4 นี้ จึงแสดงถึงการขยายตัว และเจริญรุ่งเรืองค่อนข้างมาก

ช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543 ในช่วง 4 ปีนี้องค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ก็ยังคงขยายตัว และเพิ่มจำนวนในแต่ละปีมากขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากวิทยานิพนธ์ที่เพิ่มขึ้นตามการเปิดสอนในภาคพิเศษ และในมหาวิทยาลัยเอกชนที่เพิ่มขึ้น ในช่วงนี้จึงมีเอกสารผลิตขึ้น 78 เรื่อง บทความ 43 เรื่อง รวมทั้งหมด 121 เรื่อง ดังนั้นจึงจะกล่าวถึงเนื้อหาขององค์ความรู้แบ่งเป็นหัวเรื่องๆ เรียงลำดับตามหัวเรื่องที่มีเอกสารและบทความมากที่สุดไปเรื่อยๆ ดังนี้

1. หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับการเขียน การพูด และข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารจำนวน 22 เรื่อง และบทความ 7 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2540 มีหนังสือเขียนโดย รวิวงศ์ ศรีทองรุ่งเรือง การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง ของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือเรื่อง "การวิเคราะห์รูปแบบ และเนื้อหางานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ประเภทส่งเสริมสังคมทางสื่อโทรทัศน์ (พ.ศ. 2535-2539)" เขียนโดย ทรงศิริพันธุ์เสวี และเรื่อง "ประสิทธิผลของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการอะเมซิงไทยแลนด์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" เขียนโดย ศิริลักษณ์ อริยะปัญญาญไทย ทั้ง 2 เรื่องนี้ เป็นวิทยานิพนธ์ในสาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์อีกเล่มหนึ่งเป็นสาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "ธุรกิจการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย" เขียนโดย อติศักดิ์ อนันตนัน ในป็นี้นี้ยังมีงานวิจัยอีก 2 เรื่อง โดย ปิยธิดา ตริเดช และ พีระ ศรีภักดิ์จิตร ได้ทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหิดล ทำงานวิจัยเรื่อง "รูปแบบการบริหารจัดการสื่อประชาสัมพันธ์ โรคเอดส์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย" อีกเรื่องหนึ่งเขียนโดย สิทธิชัย เทวธีระวัฒน์ จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เรื่อง "ประสิทธิภาพของหอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์ โดยการใช้ภาษาถิ่นโคราช เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต :กรณีศึกษาการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา"

พ.ศ. 2541 มีหนังสือ 2 เล่ม เขียนโดย รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เรื่อง "การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" และ สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ์ เรื่อง "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ" มีวิทยานิพนธ์ 6 เรื่อง เป็นสาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 5 เรื่อง เขียนโดย กัญญา เลิศฤดีวัฒนวงศ์ เรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจในการรับข่าวสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้ใช้รถยนต์ ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด" กุณนที อนุรักติพันธุ์ เรื่อง "ประสิทธิผลของการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบันไดปลาโจนที่เขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี" ปิติพร นักแถว เรื่อง "การวางแผนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เรื่อง ระบบการคิดค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานตามระยะเวลา" ลิปดา จันทร์ศักดิ์ เรื่อง "การวิจัย

ประเมินผลการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการประกันสังคม ผู้สแตนประกอบการของศูนย์สารนิเทศ สำนักงานประกันสังคม" *วิมลพรรณ ตั้งจิตเพิ่มความคิด* เรื่อง "ปัจจัยและวิธีการที่สื่อหนังสือพิมพ์คัดเลือกข่าว และบทความประชาสัมพันธ์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล" วิทยานิพนธ์อีกเรื่องนั้นเขียนโดย *ชูเกียรติ จิตต์ว่องไว* เรื่อง "การศึกษาความพร้อมในการผลิตสื่อศึกษาและประชาสัมพันธ์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปในประเทศไทย" เป็นวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเวชนิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีบทความ 3 เรื่อง เขียนโดย *ภคกุล สุรฤทธิกุล* เรื่อง "ศิลปะการพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ : *สมชาย ถนอมเล็ก* เรื่อง "อปร.กับการพัฒนาสื่อบุคคล" ลงในวารสารการประชาสัมพันธ์ และ *อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต* เขียนเรื่อง "การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์

พ.ศ. 2542 มีหนังสือ 2 เล่ม เรื่อง "คู่มือ เทคนิคการพัฒนาสื่อและกลยุทธ์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์" แปลและเรียบเรียงโดย *เนตร หงษ์ไกรเลิศ* จากสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล อีกเล่มหนึ่งเรื่อง "การเขียนในสื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต* จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง เขียนโดย *ดาวารวรรณ ศรีสุกใส* เรื่อง "การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการรถไฟฟ้า บีทีเอส ที่มีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และการใช้รถไฟฟ้า บีทีเอส ของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย *ธิดา กัลยาณมิตร* เรื่อง "ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ ภายในองค์กรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค" วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต *วิพร บุญวัฒน์* เรื่อง "แนวโน้มการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2542-2546" วิทยานิพนธ์ เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยสื่อ วิทยุโทรทัศน์ เขียนโดย *ดุขฎิ สินเจิมศิริ* จากสถาบันพระปกเกล้า ในปีนี้ยังมีบทความ 3 เรื่อง เขียนโดย *ขวัญชัย หมั่นคำ* เรื่อง "การใช้สื่อหมอลำเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุขมูลฐาน" ลงในวารสารสาธารณสุขมูลฐาน ภาคอีสาน เรื่อง "บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *พ.นามศิริ* ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ และ *ลดา* เขียนเรื่อง "เทคนิค 'อีเมล' เพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสาร อี-คอมเมิส

พ.ศ. 2543 มีวิทยานิพนธ์ 1 เล่ม เรื่อง "การพัฒนาชุดประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม" สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เขียนโดย *เดชา สีทอง* มีบทความ 2 เรื่อง เขียนโดย *จิตติมา จารุจินดา* เรื่อง "แผนการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐพร้อมหรือยัง" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ และ *บรรยงค์ สุวรรณผ่อง* เขียนเรื่อง "การเผยแพร่ข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในอีคอนนิวส์

2. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ" ในหัวเรื่องนี้มีเอกสาร 17 เรื่อง และบทความ 3 เรื่อง รวมทั้งหมด 20 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2540 มีวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ 3 เรื่อง ดังนี้ ชลลดา ปันณราช เรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในวิกฤตการณ์ขององค์กรธุรกิจ" ทองอยู่ ขอพรประเสริฐ เขียนเรื่อง "วิสัยทัศน์การประชาสัมพันธ์ปี 2010 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" และ ตุลย์ บุญชัย เขียนเรื่อง "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของบริษัทจำหน่าย เพลงสากล การเปิดรับและความพึงพอใจเพลงสากล ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ" มีวิทยานิพนธ์จากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 1 เรื่อง เขียนโดย ประวิทย์ พิพิธโกศลวงค์ เรื่อง "นโยบายการสื่อสารมวลชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "การศึกษาดผลการประชาสัมพันธ์ โครงการรักโลกได้ทะเลของบริษัทในกลุ่มสยามกลการ" เขียนโดย รุจยา พัททองพรรณ มีบทความ 3 เรื่อง "คนทำงานออฟฟิศกว่า 4 ใน 5 เชื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการของธนาคารไทย" ลงใน ผู้จัดการ พันธยุทธ์ จิตสงฆ์ เขียนเรื่อง "สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 กับการพัฒนางานประชาสัมพันธ์และคุณภาพชีวิต" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ เยาวนิต คมขำ, วิศิษฐ์ วิชัยสนิท, สมชาติ ไตรรักษา ร่วมกันเขียนเรื่อง "รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลเด็ก" ลงในวารสารสุขศึกษา

พ.ศ. 2541 มีวิทยานิพนธ์ 1 เรื่องจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน เขียนโดย นุชฤดี รุ่ยใหม่ เรื่อง "นโยบายประชาสัมพันธ์ของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) ที่มีผลต่อการตัดสินใจสนับสนุนรายการของบริษัทตัวแทนโฆษณา" มีบทความ 2 เรื่อง "พลิกโฉมพรรคการเมืองให้ประชาสัมพันธ์รุก" ลงในประชาชาติธุรกิจ และ สุนิสา ประวิชัย เขียนเรื่อง "ทิศทางการใหม่ของการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร"

พ.ศ. 2542 มีหนังสือตำราเรียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์องค์การและโครงการ" เขียนโดย รัตนา วดี ศิริทองถาวร จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีบทความ 7 เรื่อง เป็นเรื่องเกี่ยวกับกรมประชาสัมพันธ์ 5 เรื่อง ลงเผยแพร่ในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ทั้งหมดดังนี้ "กรมประชาสัมพันธ์บนเส้นทางของการเปลี่ยนแปลง" จรุง ไชยศร เขียนเรื่อง "กรมประชาสัมพันธ์ทิศทางในอนาคต" พรสวรรค์ อุทาวุธดิพงษ์ เขียนเรื่อง "ผมเป็นลูกค้าของกรมประชาสัมพันธ์ (เก็บความจากบทสัมภาษณ์ นาย สมัคร สุนทรเวช)" สุธีร์ รัตนนาคินทร์ เขียนเรื่อง "จุดแข็งและจุดอ่อนของกรมประชาสัมพันธ์" และเรื่อง "ทิศทางและแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ภาครัฐในปี 2000" บทความอีก 2 เรื่องเขียนโดย พรพิทักษ์ แม้นศิริ เรื่อง "บทบาทของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกับการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์และเรื่อง "วัตถุประสงค์และนโยบายหลักในการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ" ลงในอนุสารอุดมศึกษา

พ.ศ. 2543 มีบทความเขียนโดย *ภัทรียา สุมะโน* เขียนเรื่อง "อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของ สถาบันการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

3. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์การด้านการศึกษา" เป็นเอกสาร 11 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 13 เรื่อง

พ.ศ. 2540 มีหนังสือ 1 เล่ม เขียนโดย *รัตนภรณ์ รักกาญจน์นันท์* จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ในสายตาของผู้ใช้บริการ"

พ.ศ. 2541 มีวิทยานิพนธ์ถึง 5 เรื่อง เขียนโดย *ฐานันท์ยา ไชยเศรษฐ์* ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เขียนโดย *นิเทศ จันทโกมุท* เรื่อง "การศึกษากระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์: ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์จังหวัด กาฬสินธุ์" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม *ปัญญา ศิริธรรมโรจน์* เขียนวิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง "สภาพและปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" เพทชาย *นาคสุข* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดประชาชนสำหรับนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง *พัชรา พจน์ชนมาศ* จากสาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" ส่วน *สุรเชษฐ นวลศรี* จากสาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2" *สุมาลัย เกษชาชาติ* เขียนเรื่อง "ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในกระทรวงศึกษาธิการ ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และ *อาภา อภิชาติไตรสรณ์* เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความต้องการในการพัฒนาการฝึกอบรมบุคคลากร ด้านบริหารงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจศึกษาเฉพาะกรณีหลักสูตร "นักบริหารงานประชาสัมพันธ์" สถาบันการประชาสัมพันธ์ "วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีบทความ 1 เรื่อง เขียนโดย *เย็นฤดี สัจฉกร* เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด" ลงในวารสารศิลปการ

พ.ศ. 2542 มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง เขียนโดย *ปิยนุช รุบเทียนรัตน์* เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนจักรวิทยา" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง อีกเรื่อง คือ "ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน" เขียนโดย วนิดา สนิทระชากร จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีบทความ 1 เรื่องเขียนโดย พัทธา ศิริพงษ์โรจน์ เรื่อง "สภาพปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ" ลงในวารสารการศึกษานอกโรงเรียน

หัวข้อเรื่อง "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 8 เรื่อง บทความ 5 เรื่องรวมทั้งหมด 13 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2540 มีเอกสารจากการเสวนาโต๊ะกลมในหัวข้อเรื่อง "แนวทางการศึกษาวิชาการประชาสัมพันธ์ภายหลัง ปี 2000" จัดโดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2541 มีหนังสือ 2 เล่มเขียนโดย มงคล ยิ้มประยูร เรื่อง "นี่แหละ...เรื่องของการประชาสัมพันธ์" และ เสรี วงษ์มณฑา เขียนเรื่อง "108 การประชาสัมพันธ์" มีบทความ 2 เรื่องลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ โดย วราภรณ์ ศิริโยธินพันธุ์ เขียนเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์ยุคโลกไร้พรมแดน" และ สรวงสุดา ปานสกุล เขียนเรื่อง "ประชาสัมพันธ์อย่างไรในยามวิกฤต"

พ.ศ. 2542 มีหนังสือ 5 เล่มดังนี้ นิธิ สตะเวทิน อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรภิมุขจักรวรรดิ เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ระดับปวส." เรื่องกิตติ์ เหลืองสกุลทอง จากสถาบันราชภัฏนครราชสีมา เขียนหนังสือเรื่อง "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" ลักษณะ สตะเวทิน จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพเขียนเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์" เป็นการพิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติมจากการพิมพ์ครั้งแรกในพ.ศ. 2540 เสรี วงษ์มณฑา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์:ทฤษฎีและปฏิบัติ" ส่วนโครงการตำราภาควิชาการประชาสัมพันธ์คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ได้ผลิตตำรา เรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์ขั้นสูง" ออกเผยแพร่ด้วย นอกจากนั้นยังมีบทความ 3 เรื่อง ดังนี้ "การประชาสัมพันธ์ในทศวรรษใหม่" ลงในวารสาร กสท. กุหลาบแดง, นามแฝง เขียนเรื่อง "PR จะจำ:ประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ และ วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนเรื่อง "พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กับการประชาสัมพันธ์เพื่อตอบสนองสิทธิที่จรรยาบรรณของประชาชนและผลกระทบต่อสังคม" ลงในเอกสารชุดโลกของสื่อ ลำดับที่ 3 ของภาควิชาสื่อสารมวลชนคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.หัวข้อเรื่อง "การประเมินผลการประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 11 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง รวม 12 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2540 มีงานวิจัยประเมินผลโครงการต่างๆ ของกรมประชาสัมพันธ์จำนวน 4 เรื่องดังนี้ ดวงทิพย์ วรพันธุ์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยปี 2540 " นที ขลิบทอง เรื่อง "การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อม" ทำต่อเนื่องทั้ง พ.ศ. 2539 และ 2540 สนับสนุนโดยคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่ง

ชาติ พัทธี เขยจรรยา และ เมตตา วิวัฒมานุกูล อาจารย์จากคณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์" ทำต่อเนื่องทั้ง พ.ศ. 2539 และ 2540 ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร เรื่อง "การประเมินผลโครงการในภาพรวมของกรมประชาสัมพันธ์" ปีงบประมาณ 2540

พ.ศ. 2541 มีงานวิจัยประเมินผลของ ดวงทิพย์ วรพันธุ์ เรื่อง "โครงการพัฒนาระบบ" การติดตามและการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ของรัฐ" มีวิทยานิพนธ์ 3 เรื่องดังนี้ ลิปดา จันทศักดิ์ จากคณะวารสารศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "การวิจัยประเมินผลการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการประกันสังคมสู่สถานประกอบการของศูนย์สารนิเทศ สำนักงานประกันสังคม" สุกัลยา บุษยบัณฑิต เรื่อง "ประสิทธิผลของการประชาสัมพันธ์โครงการฉลากประหยัดไฟ" วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สุวรรณา ชองทอง เขียนวิทยานิพนธ์ในสาขาบริหารศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครพนม

พ.ศ.2542 มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกรุ่นแรกของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "ตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในประเทศ" เขียนโดย พนม คลีฉายา

5. หัวเรื่อง "การดำเนินงานประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 6 เรื่อง บทความ 3 เรื่อง รวมทั้งหมด 9 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2540 มีวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "ความพึงพอใจและความต้องการของบุคคลากรที่มีต่อ การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยรังสิต" เขียนโดย คมสร สนองคุณ มีเอกสารเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการประชาสัมพันธ์ ด้านการลดของเสียจากแหล่งกำเนิด: สินค้าไทยไร้ไซเคิล ครั้งที่ 2 จัดทำโดยบริษัทยูเนียนวิชั่นและกรมควบคุมมลพิษ เสรี วงษ์มณฑา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ" ซึ่งกล่าวถึงวิธีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ขั้นตอนต่างๆ อย่างไม่เป็นวิชาการ

พ.ศ. 2541 มีเอกสารวิจัยเป็นภาคินิพนธ์ของ จุมพล สอนเสริม จากคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการดำเนินงานเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ของกรมศิลปากร" มีวิทยานิพนธ์สาขาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม เขียนโดย ชาญศักดิ์ เริ่มรักษ์ เรื่อง "การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดหนองบัวลำภู" และมีบทความ เรื่อง "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ศิลปินนักร้อง" เขียนโดย ไสว จันท์พรหม ลงใน วารสารกรมประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2542 มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก รุ่นแรกของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนโดย กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ เรื่อง "ความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์ กับบทบาทและลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย และวิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ เรื่อง "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของโครงการแยกขยะ ของสำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร" เขียนโดย พิมพ์ใจ ปัทมสันติวงศ์ มีบทความเรื่อง "การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใต้ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ" เขียนโดย สุเทพ เลาหะวัฒนะ ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

6. หัวเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 3 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 5 เรื่อง

พ.ศ. 2541 มณีรัตน์ เกียรติทวี ได้เขียนวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เรื่อง "การสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับอาสาสมัครหมู่บ้าน (อปม.) ของกรมประชาสัมพันธ์" และมีบทความเรื่อง "มนุษย์สัมพันธ์กับนักประชาสัมพันธ์" เขียนโดย วราภรณ์ ศิริโยธินธุ์ ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2542 มีวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "ทัศนคติของนักวิชาชีพ กับนักวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักประชาสัมพันธ์ ยุคข้อมูลข่าวสาร" เขียนโดย จิราพร จิรวัดมน และมีหนังสือตำราเขียนโดย วิรัช ลภีรัตนกุล เรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ ยุคสารสนเทศ" เป็นหนังสือที่ปรับปรุงใหม่จากเรื่องเดิม "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ"

พ.ศ. 2543 อรุณ งามดี อดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์และนายกสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ได้เขียนบทความเรื่อง "จรรยาบรรณนักประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

7. หัวเรื่อง "แผนการประชาสัมพันธ์" มีเอกสาร 1 เรื่อง บทความ 3 เรื่อง รวม 4 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2541 มีบทความเรื่อง "จะรู้ได้อย่างไรว่าแผนงานโครงการไม่ล้มเหลว" เขียนโดย ลดาวัลย์ บัวเอี่ยม ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2542 มีบทความเรื่อง "ยุทธศาสตร์และแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์" ลงใน *อนุสารอุดมศึกษา*

พ.ศ. 2543 มีเอกสารคำสอนของ ประทุม ฤกษ์กลาง จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพเรื่อง "การวางแผนการประชาสัมพันธ์" และมีบทความเรื่อง "พัฒนาการของแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ" เขียนโดย สมเกียรติ เทียนแก้ว ลงในวารสาร กรมประชาสัมพันธ์

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" รวมเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตลาดและการส่งเสริมการขายด้วย มีเอกสาร 2 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 4 เรื่องดังนี้

พ.ศ. 2541 รัตนาวดี ศิริทองถาวร อาจารย์จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เขียนหนังสือตำราเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" มีบทความเรื่อง "หนึ่งบ่งเสริมการตลาดเตือนทั้งโฆษณายุคเศรษฐกิจถดถอย ระวัง... ตัดงบประมาณ PR ได้ไม่คุ้มเสีย" เขียนโดย เอกพงษ์ ยงประเดิม ลงในวารสารอีคอนนิวส์

พ.ศ. 2542 ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู เขียนหนังสือเรื่อง "ธุรกิจการประชาสัมพันธ์...และจรรยาบรรณสื่อมวลชน"

พ.ศ. 2543 มีบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์: การส่งเสริมการขาย" ลงในวารสาร กสท.

8. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์" มีเอกสาร 2 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง รวมทั้งหมด 3 เรื่อง

พ.ศ. 2540 สุรินทร มากมณี เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษางานชุมชนสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติ ในเขตกรุงเทพมหานคร" สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2541 วาสนา จันทร์สว่าง จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เขียนหนังสือเรื่อง "ภาพลักษณ์กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์"

พ.ศ. 2542 อรุณีประภา หอมเศรษฐี เขียนบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์: งานสร้างภาพหรือผักชีโรยหน้า" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม" มีเอกสาร 2 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง รวมทั้งหมด 3 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2540 กรรณิการ์ อัครเดชา ได้จัดทำงานวิจัย 1 เรื่อง และบทความ 1 เรื่อง งานวิจัยเรื่อง "รายการฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนแม่บทและการประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ" โดยกลุ่มคณาจารย์จากภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี กรรณิการ์ อัครเดชา เป็นหัวหน้าโครงการ เพื่อเสนอแก่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้สนับสนุนเพื่อนำไปใช้เป็นแผนแม่บททางด้านการประชาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในระดับชาติต่อไป ส่วนบทความนั้น กรรณิการ์ อัครเดชา ได้เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์: เครื่องมือศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์

พ.ศ. 2541 สำนักอนามัยและสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำหนังสือบทความวิทยานิพนธ์และงานวิจัย เรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของประชาชนใน 11 ปี"

9. หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับประวัติ" เป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับประวัติและพัฒนาการของการประชาสัมพันธ์ มีเอกสาร 1 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2542 วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนบทความเรื่อง "ไอวีซี: บิดาแห่งการประชาสัมพันธ์ผู้สร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้มหาเศรษฐีโลก" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์

พ.ศ. 2543 อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต ได้เขียนงานวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ เรื่อง "วิวัฒนาการของการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" โดยกล่าวถึงเรื่องราวของงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยตั้งแต่เริ่มมีจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการศึกษาวิชาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยด้วย

หัวข้อเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับชุมชน" มีเอกสาร 1 เรื่อง และบทความ 1 เรื่อง ดังนี้

พ.ศ. 2541 สมควร กวียะ ได้จัดทำเอกสารวิจัยเรื่อง "การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนงานเคหะชุมชน ตามแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในช่วงแบบพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์" เพื่อเสนอแก่การเคหะแห่งชาติ ผู้สนับสนุนในการจัดทำงานวิจัยเรื่องนี้

พ.ศ. 2543 มีบทความ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน" เขียนโดย ศิริวิการ์ เมฆวัชชัยกุล ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

นอกจากเอกสารในหัวข้อเรื่อง 13 เรื่องนี้แล้วยังมีวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับงานวิจัย" เขียนโดย สุนิษา บุญรอด เรื่อง "การสำรวจงานวิจัยตามภารกิจในหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ระหว่าง พ.ศ. 2476-2540" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในพ.ศ. 2541 และมีบทความเรื่อง "โครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด" เขียนโดย สมพร วิทวัสการเวช ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2541

ตารางที่ 7 แสดงเนื้อหาความรู้จำแนกตามหัวเรื่องต่างๆ ในช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543

ลำดับ	หัวเรื่อง	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1	สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	5	14	2	-	8	29	24
2	การประชาสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ	1	6	-	-	13	20	16.5
3	การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา	1	10	-	-	2	13	10.7
	หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์	7	-	-	1	5	13	10.7
4	การประเมินผลการประชาสัมพันธ์	1	5	5	-	1	12	9.9
5	การดำเนินงานประชาสัมพันธ์	1	4	2	-	2	9	7.4
6	นักประชาสัมพันธ์	1	2	-	-	2	5	4.1
7	แผนการประชาสัมพันธ์	1	-	-	-	3	4	3.3
	การประชาสัมพันธ์พันธกิจ	2	-	-	-	2	4	3.3
8	การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์	1	1	-	-	1	3	2.8
	การประชาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม	1	-	1	-	1	3	2.8
9	การประชาสัมพันธ์กับประวัติ	1	-	-	-	1	2	1.6
	การประชาสัมพันธ์กับชุมชน	-	-	1	-	1	2	1.6
	อื่นๆ	-	1	-	-	1	2	1.6
	รวม	23	43	11	1	43	121	100
	ร้อยละ	19	35.5	9	8	35.5	100	-

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนเอกสารจำแนกตามปีต่างๆ ในช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543

พ.ศ.	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
2540	3	12	6	1	4	26	21.5
2541	7	21	3	-	13	44	36.4
2542	11	10	1	-	19	41	33.8
2543	2	-	1	-	7	10	8.3
รวม	23	43	11	1	43	121	100
ร้อยละ	19	34.7	9.9	0.8	35.5	100	-

สรุปแล้วในช่วงที่ 5 ซึ่งมีเพียง 4 ปีตั้งแต่ พ.ศ. 2540-2543 นี้ก็คงจะพอเห็นแนวโน้มว่ามีเอกสารเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา หากเทียบเป็นรายปีโดยใน พ.ศ. 2541 มีเอกสารทั้งหมด 44 เรื่อง นับว่ามากที่สุด และ พ.ศ. 2542 รองลงมาจำนวน 41 เรื่อง เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2534 มีจำนวน 29 เรื่องซึ่งมากที่สุดกว่าทุกๆ ปี ในช่วงที่ผ่านมา (ดูตารางที่ 8) ส่วนในด้านของหัวเรื่องที่มีมากที่สุดนั้น ในช่วงที่ 5 นี้ หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์มีเอกสารมากที่สุด จำนวน 29 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ" จำนวน 20 เรื่อง (ดูตาราง 7) หัวเรื่องที่จะเริ่มมีในช่วงที่ 5 คือ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม" มีเอกสาร 3 เรื่องจึงนับว่ามีความหลากหลายของหัวเรื่องมากขึ้น สิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากที่สุดในช่วงนี้ ได้แก่ "วิทยานิพนธ์และบทความ" มีจำนวน 43 เรื่องเท่ากัน ข้อสังเกต ที่สำคัญใน พ.ศ. 2543 นี้ยังไม่มีวิทยานิพนธ์ เพราะวิทยานิพนธ์ของปี พ.ศ. 2543 ยังไม่สำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นไปตามปีการศึกษาของไทย ส่วนใหญ่จะเสร็จในช่วงกลางปี พ.ศ. 2544 ในช่วงที่สำรวจเอกสาร (พ.ศ. 2543) จึงยังไม่มีวิทยานิพนธ์

ในแง่ของแหล่งผลิตนั้น นอกจากในเขตกรุงเทพและปริมณฑลแล้ว ในช่วงที่ 5 นี้ยังมีเอกสารจากแหล่งผลิตในส่วนภูมิภาค ถึง 7 เรื่อง เป็นทั้งวิทยานิพนธ์ งานวิจัย และหนังสือ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (จังหวัดนครราชสีมา) และจากสถาบันราชภัฏนครราชสีมา (ดูตารางที่ 12)

โดยภาพรวมแล้วในช่วงที่ 5 นี้จะมองเห็นการขยายตัวขององค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ ในช่วง 4 ปีมีเอกสารทั้งหมด 121 เรื่อง เป็นแนวโน้มที่มากขึ้นเรื่อยๆ จากช่วงที่ผ่านมา

สรุปข้อมูลเชิงปริมาณขององค์ความรู้และสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์

การศึกษาวิวัฒนาการขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาต่างๆซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่วงดังนี้

ช่วง 1	พ.ศ. 2500-2509
ช่วง 2	พ.ศ. 2510-2519
ช่วง 3	พ.ศ. 2520-2529
ช่วง 4	พ.ศ. 2530-2539
ช่วง 5	พ.ศ. 2540-2543

ในเชิงปริมาณนั้น แต่ละช่วงมีจำนวนองค์ความรู้โดยแยกตามลักษณะของสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ เป็น หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสารจากการสัมมนา และบทความ โดยเริ่มจากหนังสือเล่มแรกใน พ.ศ. 2500 จนถึงปี 2543 (ปัจจุบัน) จำนวน 43 ปี พบว่ามีจำนวนเอกสารรวมทั้งหมด 475 เรื่อง กระจายละเอียด ในเชิงปริมาณเอกสารในช่วงปีต่างๆ ทั้ง 5 ช่วงจากตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนขององค์ความรู้จำแนกตามช่วงปีต่างๆ

พ.ศ.	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1) 2500-2509	2	-	-	-	-	2	0.42
2) 2510-2519	3	5	3	2	51	64	13.5
3) 2520-2529	29	4	2	7	67	109	22.9
4) 2530-2539	49	68	12	2	48	179	37.6
5) 2540-2543	23	43	11	1	43	121	25.5
รวม	106	120	28	12	209	475	100
ร้อยละ	22.3	25.3	5.9	2.5	44	100	

จำนวนเอกสารโดยรวม ของแต่ละช่วงปี จะพบว่า เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จาก 2 เรื่อง ในช่วงที่ 1 มากที่สุดในช่วงที่ 4 จำนวน 179 เรื่อง ในช่วงที่ 5 นั้นเพียง 4 ปีก็มีจำนวนมากถึง 121 เรื่อง ถ้าหากมีจำนวน เป็น 10 ปีถึง พ.ศ. 2549 คาดว่าคงจะมีจำนวนมากกว่าช่วงที่ 4 แน่นอน

ในแง่ของเอกสารประเภทต่างๆ นั้น บทความมีจำนวนมากที่สุดถึง 209 เรื่องหรือร้อยละ 44 รองลงมาคือวิทยานิพนธ์จำนวน 120 เรื่อง หรือร้อยละ 25.3 และอันดับที่ 3 เป็นหนังสือจำนวน 106 เรื่องหรือ ร้อยละ 22.3

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนหัวเรื่อง จำนวนองค์ความรู้และจำนวนสิ่งพิมพ์ในแต่ละประเภท

หัวเรื่อง	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1. หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์	39	1	2	5	45	92	19.4
2. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	19	34	5	1	30	89	18.7
3. การประชาสัมพันธ์กับองค์กร	3	20	4	2	32	61	12.8
4. การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา	3	23	1	1	8	36	7.6
5. การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ	7	-	-	-	20	27	5.7
6. แผนการประชาสัมพันธ์	4	12	-	-	9	25	5.3
7. นักประชาสัมพันธ์	5	4	3	-	12	24	5.1
8. การดำเนินงานประชาสัมพันธ์	2	9	3	-	8	22	4.6
9. การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์	3	4	2	1	9	18	3.8
10. การประเมินผลการประชาสัมพันธ์	2	8	6	-	1	17	3.6
11. การประชาสัมพันธ์กับการบริหาร	4	-	-	-	8	12	2.5
12. การประชาสัมพันธ์กับการพัฒนา	1	1	1	1	5	9	1.9
การประชาสัมพันธ์กับการวิจัย	4	-	-	-	5	9	1.9
13. การประชาสัมพันธ์กับสาธารณสุข	4	3	-	-	1	8	1.7
14. การประชาสัมพันธ์กับประวัติ	1	-	-	-	5	6	1.2
15. การประชาสัมพันธ์กับชุมชน	-	-	1	-	3	4	0.8
16. การประชาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม	1	-	1	-	1	3	0.6
การประชาสัมพันธ์กับการเกษตร	2	-	-	-	1	3	0.6
บริษัทที่ปรึกษาทางการประชาสัมพันธ์	-	-	-	-	3	3	0.6
17. การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	1	-	-	-	1	2	0.4
18. การประชาสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว	-	-	-	-	2	2	0.4
19. การประชาสัมพันธ์กับประชาธิปไตย	-	-	-	-	1	1	0.2
การประชาสัมพันธ์กับวัฒนธรรม	-	-	-	1	-	1	0.2
รวม	106	120	28	12	209	475	100
ร้อยละ	22.3	25.3	5.9	2.5	44	100	

หากจำแนกองค์ความรู้ในช่วง 43 ปีจากเอกสารต่างๆ จำนวน 475 เรื่องนั้น จากตารางที่ 10 จะพบว่า มีจำนวนหัวเรื่องแบ่งตามเนื้อหาของเอกสารต่างๆ หลากหลายมากรวมทั้งหมดได้ถึง 19 หัวเรื่อง ในจำนวนนี้ หัวเรื่อง "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์" มีเอกสารมากที่สุดถึง 92 เรื่อง หรือร้อยละ 19.4 หัวเรื่องนี้ องค์ความรู้ที่เป็นหนังสือมากที่สุดถึง 39 เรื่อง และหัวเรื่องนี้ยังมีองค์ความรู้ที่เป็นบทความมากที่สุดด้วยถึง 45 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" จำนวน 89 เรื่อง หรือร้อยละ 18.7 และหัวเรื่องนี้ ยังมีองค์ความรู้ประเภทวิทยานิพนธ์มากที่สุดด้วยถึง 34 เรื่อง ส่วนอันดับที่ 3 เป็นหัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กร" จำนวน 61 เรื่อง หรือร้อยละ 12.8 ส่วนอันดับที่ 4 เป็นหัวเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา" จำนวน 36 รายการ หรือร้อยละ 7.6 ซึ่งถ้าหากกรวมอันดับที่ 3 และที่ 4 เข้าด้วยกันแล้วก็คงจะอยู่ในอันดับ 1 แต่ผู้วิจัยเห็นว่า เอกสารในหัวเรื่อง องค์กรด้านการศึกษานั้นมีจำนวนมากพอที่น่าจะแยกเป็นหัวเรื่องต่างหากได้

ตารางที่ 11 แสดงช่วงปีและสถานที่ ของแหล่งผลิตความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์

ช่วงปีและสถานที่	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	รวม
ช่วง 1 พ.ศ. 2500-2509					
กรุงเทพและปริมณฑล					
กรมประชาสัมพันธ์	1	-	-	-	1
อื่นๆ	1	-	-	-	1
ช่วง 2 พ.ศ. 2510-2519					
กรุงเทพและปริมณฑล	2	-	1	1	4
กรมประชาสัมพันธ์	-	1	-	-	1
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	-	4	-	-	4
อื่นๆ	3	-	2	1	6
รวม	5	5	3	2	15
ช่วง 3 พ.ศ. 2520-2529					
กรุงเทพและปริมณฑล					
กรมประชาสัมพันธ์	3	-	-	3	6
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	2	1	1	8
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2	2	-	2	6
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	9	-	1	-	10

ช่วงปีและสถานที่	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	รวม
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2	-	-	-	2
อื่นๆ	9	-	-	1	10
รวม	29	4	2	7	42
ช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539					
กรุงเทพและปริมณฑล					
กรมประชาสัมพันธ์	2	-	3	-	5
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3	30	3	-	36
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4	18	3	1	26
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	1	-	1	-	2
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	-	3	-	-	3
มหาวิทยาลัยมหิดล	2	3	-	-	5
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)	-	6	-	-	6
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	5	-	1	-	6
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	5	-	-	-	5
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	-	5	-	-	5
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	1	-	-	1	2
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	-	-	1	-	1
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	1	-	-	-	1
อื่นๆ	22	-	-	-	22
ส่วนภูมิภาค	2	3	1	-	6
รวม	48	68	13	2	131
ช่วงที่ 5 พ.ศ.2540-2543					
กรุงเทพและปริมณฑล					
กรมประชาสัมพันธ์	1	-	5	-	6
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3	11	2	-	16
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	-	10	-	-	10
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	-	-	1	-	1
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	-	1	-	-	1

ช่วงปีและสถานที่	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	การสัมมนา	รวม
มหาวิทยาลัยมหิดล	2	2	1	-	5
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)	-	4	-	-	4
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1	2	-	-	3
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	-	7	-	-	7
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2	-	-	1	3
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	3	-	-	-	3
อื่นๆ	9	-	2	-	11
ส่วนภูมิภาค	1	4	2	-	7
รวม	22	41	13	1	77
รวมทั้งหมด	108	118	28	12	267

จากตารางที่ 11 เป็นการจำแนกองค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ออกตามช่วงปี และสถานที่ของแหล่งผลิตนั้น บทความ ไม่สามารถนำมาจำแนกตามสถานที่ผลิตได้ เนื่องจากวารสารที่ลงพิมพ์บทความนั้นทั้งหมดมีแหล่งผลิตในเขตกรุงเทพ แต่ผู้เขียนอาจจะมาจากแหล่งต่างๆ จึงเป็นการยากที่จะจำแนก

จากการจำแนกข้อมูลออกตามช่วงปี ทั้ง 5 ช่วง และแยกตามสถานที่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และในส่วนภูมิกาคนั้น ข้อมูลส่วนหนึ่งสามารถจำแนกตามหน่วยงานได้ ดังที่ได้จำแนกเป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ ที่เหลือจำแนกตามสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่าง ทั้งของรัฐและเอกชน แล้ว ยังมีอีกส่วนหนึ่งซึ่งจัดไว้ในหัวข้อ อื่นๆ เพราะเป็นกลุ่มที่ส่วนหนึ่ง ผู้ผลิตไม่มีหน่วยงานสังกัด อีกส่วนหนึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐที่ค่อนข้าง กระจาย กระจาย จึงนำมารวมไว้ในส่วนนี้

แหล่งผลิตในส่วนภูมิกาคนั้น เริ่มมีในช่วงที่ 4 และ 5 แต่ยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับแหล่งผลิตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล (ดูตารางที่ 11 และ ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนขององค์ความรู้จำแนกตามสถานที่ผลิต

สถานที่	ช่วง 1	ช่วง 2	ช่วง 3	ช่วง 4	ช่วง 5	รวม	ร้อยละ
กรุงเทพและปริมณฑล	2	15	42	125	70	254	95
ส่วนภูมิภาค							
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	-	-	-	2	1	3	1.1
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาสารคาม)	-	-	-	-	3	3	1.1
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-	-	-	1	1	2	1.1
มหาวิทยาลัยบูรพา	-	-	-	1	-	1	0.4
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พิษณุโลก)	-	-	-	1	-	1	0.4
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	-	-	-	-	1	1	0.4
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี	-	-	-	1	-	1	0.4
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	-	-	-	-	1	1	0.4
รวม	-	-	-	6	7	13	5
รวมทั้งหมด	2	12	42	130	77	267	100

จากตารางที่ 12 นี้จะเห็นได้ว่าจากการจำแนกองค์ความรู้ตามสถานที่ผลิตพบว่า เอกสารส่วนใหญ่ถึง 254 เรื่อง หรือร้อยละ 95 เป็นเอกสารที่ผลิตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล มีเพียงร้อยละ 5 หรือ 13 เรื่องเท่านั้นที่ผลิตในส่วนภูมิภาค ซึ่งทั้งหมดผลิตจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สถาบันราชภัฏในส่วนภูมิภาค

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนองค์ความรู้จำแนกตามแหล่งผลิตต่างๆ ของรัฐและเอกชน

เฉพาะในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

สถานที่	ช่วง 1	ช่วง 2	ช่วง 3	ช่วง 4	ช่วง 5	รวม	ร้อยละ
หน่วยงานของรัฐ							
กรมประชาสัมพันธ์	1	4	6	5	6	22	8.2
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	-	8	36	16	60	22.4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	-	1	6	26	10	43	16
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	-	4	-	2	1	7	2.6
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	-	-	-	3	1	4	1.5
มหาวิทยาลัยมหิดล	-	-	-	5	5	10	3.7
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)	-	-	-	6	4	10	3.7
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	-	-	10	6	3	19	7.1
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช	-	-	2	5	-	7	2.6
มหาวิทยาลัยเอกชน							
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	-	-	-	1	3	4	1.5
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	-	-	-	5	7	12	4.5
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	-	-	-	1	3	4	1.5
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	-	-	-	2	-	2	0.7

จากตารางที่ 13 นี้จำแนกองค์ความรู้ตามแหล่งผลิตต่างๆ เฉพาะในส่วนของภาครัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพ จากจำนวนองค์ความรู้ในเขตกรุงเทพทั้งหมด 254 เรื่อง ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลิตออกมามากที่สุดถึง 60 เรื่อง หรือร้อยละ 22.4 โดยเริ่มผลิตตั้งแต่ช่วงที่ 3 หรือตั้งแต่ พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา เนื่องจากเหตุผลสำคัญคือ มีการเปิดสอนระดับปริญญาโท ในคณะนิเทศศาสตร์ รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 43 เรื่อง หรือร้อยละ 16 ด้วยเหตุผลเดียวกันคือ เปิดสอนระดับปริญญาโท ที่คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน อันดับที่ 3 กรมประชาสัมพันธ์จำนวน 22 รายการหรือร้อยละ 8.2

สรุปภาพโดยรวมขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในช่วง 43 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมานั้น ในช่วง 20 ปีแรก มีเอกสารรวมกันเพียงร้อยละ 13.9 แต่จำนวนเอกสารเริ่มมีมากขึ้นในช่วง พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา เป็นจำนวนถึงร้อยละ 86.1 แสดงให้เห็นถึงการขยายตัวอย่างต่อเนื่องขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของการศึกษาในระดับปริญญาโททางนิเทศศาสตร์และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เนื้อหาหรือหัวเรื่องที่มีเอกสารมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง หลักและทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 18.9 และตามมาติดๆด้วยหัวเรื่อง สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 18.7 ในหัวเรื่องทฤษฎีนั้น ส่วนใหญ่เป็นหนังสือ ส่วนสื่อประชาสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้จำนวนถึงร้อยละ 95 ผลิตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยหน่วยงานที่ผลิตออกมามากที่สุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์องค์ความรู้ตามทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์

ในการวิเคราะห์เนื้อหาขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ ที่ได้รวบรวมมาทั้งหมดในบทนี้จะแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อ เริ่มจากวิเคราะห์ตามทฤษฎีองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. องค์การ
2. นักประชาสัมพันธ์
3. ข่าวสาร
4. สื่อ
5. กลุ่มเป้าหมาย

หลังจากนั้นจะวิเคราะห์ตามทฤษฎีกระบวนการประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย

1. การแสวงหาข้อมูล
2. การวางแผน
3. การสื่อสาร
4. การประเมินผล

การวิเคราะห์ตามทฤษฎีองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. องค์การ พบว่าองค์ความรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์การ อาจแยกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1.1 การสำรวจสถานภาพของหน่วยงานประชาสัมพันธ์ มีเอกสาร 3 เรื่อง เป็นการจัดทำโดยการสนับสนุนของ กรมประชาสัมพันธ์ 2 เรื่อง จาก 2 หน่วยงาน คือ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ "สำรวจสถานภาพงานประชาสัมพันธ์ของส่วนราชการ องค์การและรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2519" และคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ (กปช.) จัดทำโดย พรทิพย์ วรกิจโกคา เรื่อง "สถานภาพหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐและรัฐวิสาหกิจ" ใน พ.ศ. 2538 และวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท จากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐกับเอกชน" เขียนโดย ทนงศักดิ์ นิเวศนรังสรรค์

1.2 เรื่องงานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ มีบทความที่กล่าวถึงงานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐอยู่ 2 เรื่อง เขียนโดย เสริมชัย พลพัฒนานาฤทธิ์ เรื่อง "การวิจัยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล" ลงใน นิตยสาร พ.ศ. 2519 และล่าสุด ในเดือนธันวาคม 2542 บทความจากปาฐกถาของ สุธีร์ รัตนาคินทร์ เรื่อง "ทิศทางและแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ในปี 2000" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

จากนั้นจะแยกกล่าวถึงองค์ความรู้แยกตามหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐที่มีการศึกษาดังนี้

1.2.1 กรมประชาสัมพันธ์ มีเอกสาร 4 เรื่อง บทความ 6 เรื่อง รวมทั้งหมด 10 เรื่อง เป็นบทความในช่วงปีแรกๆ 3 เรื่อง คือเรื่อง "งานของกรมประชาสัมพันธ์" เขียนโดย ชิต วิภาสวัช ลงใน คน โฆษณา พ.ศ. 2515 เรื่อง "ความล้มเหลวของกรมประชาสัมพันธ์" เขียนโดย ถาวร ชนะภัย และเรื่อง "กรมประชาสัมพันธ์ควรมองตัวเองบ้างเป็นไร" เขียนโดย กริช สืบสนธิ์ ทั้ง 2 เรื่อง ลงใน นิตยสาร พ.ศ. 2516 ในช่วงหลังๆ คือใน พ.ศ. 2542 มีบทความ 3 เรื่อง ในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ เรื่อง "กรมประชาสัมพันธ์บนเส้นทางของการเปลี่ยนแปลง" ปาฐกถาของ สุธีร์ รัตนาคินทร์ เรื่อง "จุดแข็งและจุดอ่อนของกรมประชาสัมพันธ์" เรื่อง "กรมประชาสัมพันธ์ทิศทางในอนาคต" เขียนโดย จุฑา ไชยศรี มีหนังสือของกรมประชาสัมพันธ์ที่มักจะออกในโอกาสต่างๆ ของกรม ใช้รายงานกิจการด้านต่างๆ ของกรม และมีบทความในเชิงความรู้ ที่จะกล่าวถึงคือ ใน พ.ศ. 2526 หนังสือ "50ปี กรมประชาสัมพันธ์" นอกจากนั้นเป็น วิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง ที่ทำเรื่องของกรมประชาสัมพันธ์ เริ่มจาก พรสวรรค์ อุทาวุธพิงศ์ เรื่อง "บทบาทหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ในฐานะองค์กรสื่อสารมวลชน" วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2535 เรื่อง "เทคนิคการบริหารงานที่เหมาะสมกับหน่วยงานสื่อสารมวลชนของรัฐ: ศึกษากรณีกรมประชาสัมพันธ์" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2537 เขียนโดย กุเทพ ไสกระจ่าง และใน พ.ศ. 2539 วรรณภา วุฒิมารณ์ ได้จัดทำวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "การดำเนินงานของกรมประชาสัมพันธ์ ในส่วนของการประชาสัมพันธ์กับต่างประเทศเพื่อพัฒนานโยบายและแผน"

1.2.2 งานประชาสัมพันธ์จังหวัดและเขต ในช่วงแรกๆ มีบทความ 3 เรื่อง เขียนลงใน นิตยสาร เริ่มจาก บำรุงสุข สีหอำไพ เขียนเรื่อง "ประชาสัมพันธ์จังหวัด" ใน พ.ศ. 2519 วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนเรื่อง "สำนักงานจังหวัด:ประชาสัมพันธ์ของจังหวัด" ใน พ.ศ. 2521 และ พิชัย พิรัญเจริญ เขียนเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์จังหวัดภาคใต้" ใน พ.ศ. 2520 ในช่วงหลังมีวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม พ.ศ. 2541 เขียนโดย ชาญศักดิ์ เจริญรักษ์ เรื่อง "การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดหนองบัวลำภู" และบทความเรื่อง "บทบาทของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกับการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง" ในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2542 ส่วนในเรื่องของ ประชา

สัมพันธ์เขตนั้นมีเพียงเรื่องเดียวที่ศึกษาเป็นวิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2512 เรื่อง "ปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีของกองประชาสัมพันธ์เขตลำปาง" เขียนโดย ปัญญา บุรณะเหตุ

1.2.3 กรมตำรวจ มีเอกสาร 3 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง และเอกสารวิจัย 1 เรื่อง เรื่องแรกเขียนโดย กิตติพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา เรื่อง การประชาสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ เป็นการศึกษา การประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจทั้งแห่งของทฤษฎี นโยบายและการดำเนินงาน โดยเฉพาะการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ของตำรวจภูธร 3 ภาค เรื่องนี้เป็นวิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2523 ต่อมาใน พ.ศ. 2532 พันตำรวจเอก เติร์ยม ตันติเวชกุล (ในขณะนั้น) ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วงปี พ.ศ. 2532-42" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. 2535 ที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วุฒิชัย ศรีรัตนวุฒิ ได้จัดทำ เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง "ปัญหาและแนวทางแก้ไขการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ"

1.2.4 กระทรวงสาธารณสุข เป็นเรื่องของงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลต่างๆ เป็นวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่อง เรื่องแรกเขียนโดย ไสภารัตน์ ประพนธ์ศิลป์ เรื่อง "รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลศูนย์กระทรวงสาธารณสุข:กรณีศึกษาโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์จังหวัดนครสวรรค์" 2534. เรื่องต่อมาเขียนโดย นภา วงษ์ศิลป์ เรื่อง "องค์ประกอบการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน สุขศึกษา และประชาสัมพันธ์ของหัวหน้างานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลทั่วไป กระทรวงสาธารณสุข" พ.ศ. 2536 เรื่องสุดท้ายเขียนโดย เขาวนิตย์ คมขำ เรื่อง "รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลเด็ก" ใน พ.ศ. 2539 ซึ่งเรื่องนี้ได้เขียนเป็นบทความลงวารสารสุขศึกษา ใน พ.ศ. 2540 ด้วย วิทยานิพนธ์ทั้ง 3 เรื่องนี้ เป็นวิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งหมด

1.2.5 หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ นอกจากนั้นยังมีงานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐอีก 5 เรื่อง เป็นบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์กองทัพบก" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2517 เป็นวิทยานิพนธ์เขียนโดย เว็ เอก สมชาย แก้ววิบูลย์ เรื่อง "สถานภาพและแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2536 ในแง่ของสื่อ มีผู้ศึกษาสถานีโทรทัศน์โดย กันตชาติ เกษมสันติ ณ อยุธยา เรื่อง "แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ในทศวรรษหน้า (2539-2549) เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539 อีกหน่วยงานหนึ่งที่มีผู้ศึกษาคือ กระทรวงการต่างประเทศ โดย สวรรเสริญ ประเสริฐสุด เรื่อง "นโยบายและการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการต่างประเทศ" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2538 เรื่องสุดท้าย เป็นภาคินิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทของคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตรศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการดำเนินงานเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ของกรมศิลปากร" เขียนโดย จุมพล สอนเสริม ใน พ.ศ. 2541

1.3 เรื่องงานประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางการศึกษา องค์กรทางการศึกษาที่ทำงานการประชาสัมพันธ์ ในที่นี้ ได้แก่ มหาลัยและสถาบันต่างๆ กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนระดับต่างๆ สำนักงานศึกษาจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน และห้องสมุด ซึ่งเป็นทั้งหน่วยของรัฐและเอกชน โดยจะแยกกล่าวถึงแต่ละกลุ่มดังนี้

1.3.1 มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และสถาบัน มีบทความ 4 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 4 เรื่อง และเอกสารสัมมนา 1 เรื่องรวม 9 เรื่องดังนี้ มีบทความเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเริ่มจากเรื่อง "มหาวิทยาลัยกับการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย พนา ทองมีอาคม เมื่อ พ.ศ. 2519 "งานประชาสัมพันธ์สำหรับจุฬา" เขียนโดย เทียนฉาย กิระนันท์ เมื่อ พ.ศ. 2516 เกษม จันทร์น้อย เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับระบบราชการ" พ.ศ. 2517 ทั้ง 3 เรื่องนี้ลงพิมพ์ใน นิเทศสาร ใน พ.ศ. 2536 ศิษย์ปริดี (นามแฝง) เขียนบทความเรื่อง "มหาวิทยาลัย: การประชาสัมพันธ์" ลงในวารสาร Ad&Arts ในกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน ได้มีการจัดสัมมนาเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน" ใน พ.ศ. 2535 ในปี พ.ศ. 2534 มีวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน" เขียนโดย มานิจ ทำไคร้กลาง เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งต่อมามีวิทยาเขตบางแสนนี้ได้เปลี่ยนเป็น มหาวิทยาลัยบูรพา เช่นเดียวกับ มนูญ ทับทิมอ่อน เขียนเรื่อง "รูปแบบทางประชาสัมพันธ์ของสหวิทยาลัย" (ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นสถาบันราชภัฏ) พ.ศ. 2531 และ สมจิตต์ มหิรันนัท เขียนเรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของสถาบันราชมงคล" ใน พ.ศ. 2534 ทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่องสุดท้ายในกลุ่มนี้เป็นเรื่อง "การศึกษากระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์: ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยนาฏศิลป์ กาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์" วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.3.2 กระทรวงศึกษาธิการ ใน พ.ศ. 2524 สุชาติ สุภโตชะ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ" เป็นวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. 2536 ชมพูนท นุตาคม เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู" วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2541 สุมาลัย เกษชาติ เขียนเรื่อง "ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในกระทรวงศึกษาธิการ ตามความคิด

เห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน" เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.3.3 สำนักงานศึกษาธิการและศูนย์การศึกษา มีบทความ 1 เรื่องและวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง ในเรื่องเกี่ยวกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนั้น วิจิต หนูกลับ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภาคใต้" พ.ศ. 2536 และ กุลธร เลิศสุริยะกุล เขียนเรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาทางประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" พ.ศ. 2532 ทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่วนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รัชนี้ สมบูรณ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ ใน พ.ศ. 2535 ส่วนบทความมีเรื่อง "สภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ" เขียนโดย พัชรา ศิริพงษ์โรจน์ ลงในวารสารการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2542

1.3.4 โรงเรียนประถมและมัธยม มีวิทยานิพนธ์ 5 เรื่อง และหนังสือ 1 เรื่อง เริ่มจาก อับสรศรี ปลอดเปลี่ยว เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์โรงเรียน" ใน พ.ศ. 2533 ส่วนในระดับประถมศึกษา ไพฑูลย์ พระธรรมช่วย จากมหาวิทยาลัยบูรพา ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาค ต.อ." เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา พ.ศ. 2538 ในระดับมัธยมศึกษาชั้น สัทธิดา จันทศิริ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การดำเนินงานระบบเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ระดับโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา" วิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533 ส่วน มณฑา ลำเจียกหนู เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1" วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใน พ.ศ. 2530 ต่อมาใน พ.ศ. 2541 ปัญญา ศิริธรรมโรจน์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" เป็นวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเช่นกัน ใน พ.ศ. 2542 ปิยนุช ฐาเทียนรัตน์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชน:กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญวิทยา" เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

1.3.5 โรงเรียนอาชีวศึกษา มีเอกสารเป็นวิทยานิพนธ์ทั้งหมด 5 เรื่อง ดังนี้ ในระดับกรม ชูวิทย์ ลิมป์ไพบูลย์ เขียนเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริง และความคาดหวังในงานประชาสัมพันธ์ ของสถานศึกษาดังกล่าวอาชีวศึกษาของครู-อาจารย์" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2537 ในด้านของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีผู้ศึกษาถึง 4 เรื่อง เริ่มจาก สุทินพา พุฒิธนาภรณ์ เรื่อง "การศึกษารูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สาขาบริหารธุรกิจในเขตกรุงเทพฯ" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พ.ศ. 2538 ต่อมา พ.ศ. 2541 ฐานันท์ยา ไชยเศรษฐ เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เป็นวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล ในปีเดียวกันนี้ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พัชรา พจนธนา มาศ ได้ศึกษาเรื่อง "สภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" เป็นวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ต่อมา วินิดา สนิทประชากร ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน" เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาโทศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จะเห็นได้ว่ามีผู้ศึกษาแต่เฉพาะโรงเรียนอาชีวศึกษาในแง่มุมต่างๆ แต่โรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐยังไม่มีการศึกษา มีแต่ระดับกรมอาชีวศึกษา

1.3.6 ห้องสมุด เรื่องงานประชาสัมพันธ์กับห้องสมุดนั้น มีผู้ศึกษาเป็นวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง และบทความอีก 1 เรื่อง บทความเขียนโดย เย็นฤดี สัชฌุกร เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด" ลงในวารสารศิลปากร พ.ศ. 2541 เป็นการให้มุมมองกว้างๆ เกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์กับห้องสมุด ต่อมาที่ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รัตนาภรณ์ รักกาญจน์นันท ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ในสายตาของผู้ใช้บริการ" พ.ศ. 2540 ในส่วนของวิทยานิพนธ์มี 2 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เฉพาะเขตกรุงเทพฯ" เขียนโดย พัชรี ภูมิเทเวศร์ ใน พ.ศ. 2533 ต่อมาใน พ.ศ. 2541 เพท่าย นาคสุข จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดประชาชนสำหรับนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" เป็นวิทยานิพนธ์ของสาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์

1.4 งานประชาสัมพันธ์ของรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจที่มีผู้ศึกษาในแง่ของการประชาสัมพันธ์มีเพียง 2 แห่งคือ การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต เป็นวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 เรื่อง เรื่องแรกใน

พ.ศ. 2514 เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้านครหลวง เขียนโดย หิมล แจ่มจรัส เป็นวิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อีกเรื่องหนึ่ง เขียนโดย ระวีวรรณ มณีนัย เรื่อง "แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (2535-2545)" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5 งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรธุรกิจ มีเอกสารเป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์กับองค์กรธุรกิจโดยรวม 3 เรื่อง เรื่องของธุรกิจการเงิน คือ ธนาคาร 2 เรื่อง ตลาดหลักทรัพย์ 2 เรื่อง และธุรกิจลักษณะอื่นๆ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ โรงแรม อีกรวม 5 เรื่อง โดยจะกล่าวถึงแต่ละกลุ่มดังนี้

1.5.1 องค์กรธุรกิจ โดยภาพรวมมี 3 เรื่อง เรื่องแรกเป็นบทความใน พ.ศ. 2520 เขียนโดย รัชศักดิ์ วัฒนพานิช เรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับสถาบันธุรกิจการค้า" ลงในวารสารบริหารธุรกิจ อีก 2 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ โดยใน พ.ศ. 2533 อรุณกุล ภูบัวเหื่อน เขียนเรื่อง "การศึกษาการวางแผนการประชาสัมพันธ์และสถานภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานธุรกิจในกรุงเทพมหานคร" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และใน พ.ศ. 2540 ช่วงที่ประเทศเกิดวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจนั้น ก็มีวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในวิกฤตการณ์ขององค์กรธุรกิจ" เขียนโดย ชลลดา ปันณราช เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5.2 องค์กรธุรกิจด้านการเงิน เป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ธนาคาร 2 เรื่อง เขียนโดย ประจวบ อินอ้อ เรื่อง "ประชาสัมพันธ์กับธุรกิจธนาคาร" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2517 และใน พ.ศ. 2522 ดีกุล(นามแฝง) เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ธนาคาร" ลงในวารสารธนาคาร วิทยานิพนธ์อีก 2 เรื่อง ศึกษาเรื่องของตลาดหลักทรัพย์ โดย ศศิวรรณ จรัสดำรง เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบงานประชาสัมพันธ์ของบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2539 อีกเรื่องหนึ่ง "วิสัยทัศน์การประชาสัมพันธ์ปี 2010 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย" เขียนโดย ทองอยู่ ขอพร ประเสริฐ เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5.3 องค์กรธุรกิจอื่นๆ เป็นบทความด้านโรงแรม 2เรื่อง เขียนโดย วิริศดา วุฒิไกร เรื่อง "การประชาสัมพันธ์โรงแรม" ใน พ.ศ. 2517 และเรื่อง "ทัศนคติการประชาสัมพันธ์โรงแรม" ของกองบรรณาธิการใน พ.ศ. 2518 ทั้ง 2 เรื่อง ลงใน นิตยสาร มีวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของเครือข่ายซีเมนต์ไทย" เขียนโดย กิตติมา กมลพันธุ์ฤกษ์ เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ นุชฤดี รุ่ยใหม่ เขียนเรื่อง "นโยบายประชาสัมพันธ์ของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) ที่

มีผลต่อการตัดสินใจสนับสนุนรายการของบริษัทตัวแทนโฆษณา " เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่องสุดท้ายเป็นบทความเรื่อง "สำนักงานที่ปรึกษาทางด้านการประชาสัมพันธ์ เขียนโดย วิรัช ลูกวิรัตน์กุล ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2519

1.6 เรื่องการประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ มีเอกสารแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ (หรือภาพพจน์) จำนวน 10 เรื่อง เป็นหนังสือ 2 เล่ม งานวิจัย 1 เรื่อง และบทความ 6 เรื่อง เอกสารสัมมนา 1 เรื่อง อีกกลุ่มหนึ่งเป็นเรื่องภาพลักษณ์ขององค์กรต่างๆ จำนวน 7 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 4 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละกลุ่มดังนี้

1.6.1 การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ เริ่มจากบทความของ วิรัช ลูกวิรัตน์กุล เรื่อง "Image กับความหมายทางด้านการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2521 ต่อมาใน พ.ศ. 2527 พรทิพย์ วรภิกโขคาทร เขียนบทความเรื่อง "การประเมินภาพพจน์และภาพพจน์เชิงลบ" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน ในปีนี้ยังมีเอกสารจากการสัมมนาและอบรมหลักสูตร "การจัดการปัญหาภาพพจน์เชิงลบ" จัดโดยคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน พ.ศ. 2528 มีบทความเรื่อง "ภาพพจน์เชิงลบกับการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย ชวนะ ภวกันันท์ ต่อมาใน พ.ศ. 2530 ชัยณรงค์ ชัยณรงค์มีทรัพย์ เขียนบทความเรื่อง "สองวิจัย การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง (หรือทำลาย) ภาพพจน์" ลงใน คู่แข่ง ใน พ.ศ. 2533 มีหนังสือเขียนโดย พรทิพย์ วรภิกโขคาทร เรื่อง "ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์" พ.ศ. 2536 มีบทความของ ชวนะ ภวกันันท์ เรื่อง "ประชาสัมพันธ์: คลังแสงแห่งภาพพจน์" และยังมีหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างสรรคภาพพจน์" เขียนโดย ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู พ.ศ. 2541 มีหนังสือเรื่อง ภาพลักษณ์กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ เขียนโดย วาสนา จันทรสว่าง และใน พ.ศ. 2542 อรุณีประภา หอมเศรษฐี เขียนบทความเรื่อง "ประชาสัมพันธ์ : งานสร้างภาพหรือผักชีโรยหน้า" ลงในวารสารการประชาสัมพันธ์

1.6.2 ภาพลักษณ์ขององค์กรต่างๆ เริ่มจากบทความเรื่อง "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมภาพพจน์บริษัทให้ดีขึ้น" เขียนโดย เอสโก้ เค. พายาชาลมิ ลงในวารสารสื่อสารมวลชน พ.ศ. 2525 ต่อมาใน พ.ศ. 2522 บัญญัติ คำคุณวัฒน์ เขียนวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนการสื่อสาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "งานชุมชนสัมพันธ์กับการสร้างภาพพจน์ของบริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด : ศึกษากรณีโรงงานปูนซีเมนต์แก่งคอย จังหวัดสระบุรี" ใน พ.ศ. 2535 บุษกร ภวจินดา เขียนบทความเรื่อง "โครงการประชาสัมพันธ์แก้ไขภาพพจน์การท่องเที่ยวของประเทศไทย" ลงในจุลสารการท่องเที่ยว ในปีเดียวกันนี้เอง บริษัท CSN & Associate จำกัด ได้ทำการศึกษา "ภาพพจน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์" ต่อมาใน พ.ศ. 2538 ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร เขียนวิทยา

นิพนธ์เรื่อง "การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2539 สุเทพ วงษ์บุญธรรม เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางธุรกิจของการสื่อสารแห่งประเทศไทย" วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ใน พ.ศ. 2540 สุรินทร์ มากมณี เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษางานชุมชนสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สรุปโดยภาพรวมจากตารางที่ 14 นั้น พบว่าในองค์ประกอบที่ 1 เรื่อง "องค์การ" มีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 90 เรื่อง หัวเรื่องย่อยๆ ที่มีเอกสารมากที่สุดคือ งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางการศึกษาถึง 30 เรื่อง รองลงมาคือ งานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ จำนวน 26 เรื่อง และอันดับ 3 คือ เรื่องการประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์จำนวน 17 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์จำนวน 47 เรื่อง รองลงมาคือ บทความ จำนวน 32 เรื่อง

ตารางที่ 14 แสดงหัวเรื่องและจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 1 "องค์การ"

องค์ประกอบและหัวเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	เอกสารสัมมนา	บทความ	รวม
1. องค์การ						
1.1 สถานภาพของหน่วยงานประชาสัมพันธ์	-	1	2	-	-	3
1.2 งานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ	-	-	-	-	2	2
1.2.1 กรมประชาสัมพันธ์	1	3	-	-	6	10
1.2.2 งานประชาสัมพันธ์จังหวัดและเขต	-	-	-	-	3	3
1.2.3 กรมตำรวจ	-	2	1	-	-	3
1.2.4 กระทรวงสาธารณสุข	-	3	-	-	-	3
1.2.5 หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ	-	4	-	-	1	5
รวม	1	12	1	-	12	16

องค์ประกอบและหัวเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	เอกสารสัมมนา	บทความ	รวม
1.3 งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางการศึกษา						
1.3.1 มหาวิทยาลัย วิทยาลัยและสถาบัน	-	4	-	-	4	8
1.3.2 กระทรวงศึกษาธิการ	-	3	-	-	-	3
1.3.3 สำนักงานศึกษาธิการและศูนย์การศึกษา	-	3	-	-	1	4
1.3.4 โรงเรียนประถมและมัธยม	1	5	-	-	-	6
1.3.5 โรงเรียนอาชีวศึกษา	-	5	-	-	-	5
1.3.6 ห้องสมุด	-	2	-	-	1	4
รวม	1	22	1	-	6	30
1.4 งานประชาสัมพันธ์ของรัฐวิสาหกิจ	-	2	-	-	-	2
1.5 งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรธุรกิจ						
1.5.1 องค์กรธุรกิจ	-	2	-	-	1	3
1.5.2 องค์กรธุรกิจด้านการเงิน	-	2	-	-	2	4
1.5.3 องค์กรธุรกิจอื่นๆ	-	2	-	-	3	5
รวม	-	8	-	-	6	14
1.6 การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์						
1.6.1 การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์	2	-	1	1	6	10
1.6.2 ภาพลักษณ์ขององค์กรต่างๆ	-	4	1	-	2	7
รวม	2	4	2	1	8	17
รวมทั้งหมด	4	47	6	1	32	90

2. นักประชาสัมพันธ์ ในที่นี้หมายรวมถึง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์ที่เรียกกันโดยทั่วไป องค์ความรู้ที่มีการศึกษาเกี่ยวกับนักประชาสัมพันธ์นั้น อาจแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

2.1 ทำเนียบนามและสถานภาพของนักประชาสัมพันธ์ มีงานวิจัย 3 เรื่องที่ได้รวบรวมทำเนียบนามและสถานภาพได้ดังนี้ พ.ศ. 2524 กรมประชาสัมพันธ์โดย อรุณ งามดี และคณะ ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "ทำเนียบเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ" นับเป็นการจัดทำทำเนียบนามนักประชาสัมพันธ์เป็นครั้งแรก ตามมาด้วย การศึกษาของ ประมะ สตะเวทิน และคณะ ใน พ.ศ. 2524 เรื่อง "สถานภาพของบุคคลากรและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" เป็นการรวบรวมหน่วยงานและหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย และได้พบปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ในการทำงานประชาสัมพันธ์ ต่อมาอีก 10 ปี ในพ.ศ. 2534 กองงานคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ ได้จัดทำ "ทำเนียบเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ และสื่อมวลชนในประเทศไทย" ซึ่งเป็นการสำรวจหน่วยงานทั้งประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชนทุกแห่ง และทุกลักษณะทั่วประเทศ ทั้ง 3 เรื่องนี้จึงนับว่าเป็นการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยที่สำคัญทีเดียว

2.2 คุณสมบัติและลักษณะของนักประชาสัมพันธ์ มีองค์ความรู้ในกลุ่มนี้ทั้งหมด 14 เรื่อง เป็นหนังสือ 1 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง งานวิจัย 2 เรื่อง บทความ 8 เรื่อง เริ่มจาก พ.ศ. 2511 มีวิทยานิพนธ์ศึกษาเรื่อง "การฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์" เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เขียนโดย ปราโมทย์ อธิติกุล หลังจากนั้นมีความเกี่ยวกับนักประชาสัมพันธ์อีกหลายเรื่อง ดังนี้ อรุณ งามดี เขียนเรื่อง "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2515 สุภาวดี ชุณหาศาสตร์ เขียนเรื่อง "ประชาสัมพันธ์งานในอุดมคติ" ลงในนิตยสาร ในพ.ศ. 2516 ต่อมาใน พ.ศ. 2517 มีบทความเรื่อง "สภาพอาชีพการประชาสัมพันธ์ในสังคมไทยปัจจุบัน" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2517 อีก 12 ปีต่อมา จึงมีบทความที่เขียนให้อ่านง่าย เรื่อง "จอมยุทธ์ พี.อาร์. ร่ายคาถา 'ก่อ - กัน - แก่' ต้องมี 'กิน'" ลงในคู่แข่ง พ.ศ. 2529 ต่อมาใน พ.ศ. 2535 มีบทความที่กล่าวถึงนักประชาสัมพันธ์โดยตรงเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์แห่งปี 2535" ลงในธุรกิจก้าวหน้า และหลังสุดเรื่อง "PR จะจำ:ประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล" เขียนโดย กุหลาบแดง ลงในวารสารการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2542 ในแง่คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ สุเทพ เตชะชีพ ในพ.ศ. 2532 เรื่อง "คุณสมบัติและภาระหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ในองค์กร" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2534 ได้มีงานวิจัย ของ อาจารย์ ดวงรัตน์ คุหาเจริญ และ รัตนาวดี ศิริทองถาวร จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เรื่อง "คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการประชาสัมพันธ์"

สัมพันธ์ และการโฆษณาตามความคิดเห็นและความต้องการของหัวหน้าหน่วยงาน" ต่อมาใน พ.ศ. 2542 จึงได้มีวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์ธุรกิจ เรื่อง "ทัศนคติของนักวิชาชีพกับนักวิชาการ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักประชาสัมพันธ์ยุคข้อมูลข่าวสาร" เขียนโดย จิระพร จิรวัดณ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในแง่ของจริยธรรมและจรรยาบรรณ มีบทความเรื่อง "จรรยาบรรณนักประชาสัมพันธ์" เขียนโดย อรุณ งามดี ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 โดยก่อนหน้านั้น ใน พ.ศ. 2535 มีงานวิจัยของ พรทิพย์ วรภิภาคาทร เขียนเรื่อง "จริยธรรมสำหรับนักประชาสัมพันธ์" ซึ่งจากงานวิจัยเรื่องนี้ ได้นำเสนอร่างจรรยาบรรณสำหรับนักประชาสัมพันธ์ 14 ข้อ เป็นข้อเสนอจริยธรรมสำหรับนักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย ในแง่ของบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์นั้น ใน พ.ศ. 2539 รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง ได้จัดทำเอกสารคำสอนวิชา "การพัฒนากุศลภาพในการประชาสัมพันธ์" ที่สถาบันราชภัฏเพชรบุรี และต่อมา วราภรณ์ ศิริโยธินันท์ ได้เขียนบทความเรื่อง "มนุษย์สัมพันธ์กับนักประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2541

2.3 นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ ในหัวข้อนี้ มีหนังสือ 2 เล่ม วิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง และบทความ 5 เรื่อง รวมทั้งหมด 11 เรื่อง ดังนี้ นवलพงศ์ เทียนทอง ได้เขียนบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์ต้องการประชาสัมพันธ์หรือ" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2516 ใน พ.ศ. 2526 วิรัช ลภิตนกุล ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับนักประชาสัมพันธ์ เรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ" และต่อมาใน พ.ศ. 2542 ได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติม โดยเปลี่ยนชื่อหนังสือเล่มเดิมนี้เป็น "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติยุคสารสนเทศ" โดยเพิ่มเติมเรื่องของเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างๆ เข้าไปในเนื้อหาเดิมๆ ต่อมาใน พ.ศ. 2541 อาภา อภิชาติไตรสรณ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการในการพัฒนาการฝึกอบรมบุคลากร ด้านบริหารงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีหลักสูตร 'นักบริหารงานประชาสัมพันธ์' " ของสถาบันการประชาสัมพันธ์ เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใน พ.ศ. 2542 มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขานิติศาสตร์ของคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "ความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์กับบทบาทและลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" เขียนโดย กุลธิดา ธรรมวิภาณี ในแง่ของเพศชายหรือหญิง กับงานประชาสัมพันธ์นั้น มีผู้ศึกษาอยู่ 2 เรื่อง มีบทความเรื่อง "ผู้ชายกับงานประชาสัมพันธ์" ลงใน ข่าวสาร กพผ. พ.ศ. 2530 ต่อมาใน พ.ศ. 2537 พัทณี เขยจรรยา และ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะเมษิต ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "สถานภาพและความก้าวหน้าของผู้หญิงในงานประชาสัมพันธ์" ผลการวิจัยพบว่า หญิงและชายไม่มีความแตกต่างในด้านความสามารถ และความก้าวหน้าในแง่ของนักประชาสัมพันธ์กับการทำงานนั้น มีบทความ 3 เรื่อง ในพ.ศ. 2518 พรรณี บุญธรรม เขียนเรื่อง "ประชาสัมพันธ์ราชการทำงานอะไรกันบ้าง" ลงในนิตยสาร สมภาพ โจรณ์พันธ์ ใน พ.ศ. 2531 เขียนบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์

กับ Team Work" ลงในนิตยสารนักรบชาย ต่อมา *ประจวบ อินอ้อด* ได้เขียนเรื่อง "เมื่อ 'นาย' มองนักประชาสัมพันธ์" ลงในผู้นำธุรกิจ

2.4 นักประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ งานที่ศึกษาเป็นวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง บทความ 4 เรื่อง ดังนี้ *วรรณิ ลีลาเวชบุตร* ในพ.ศ. 2520 เขียนบทความเรื่อง "พี.อาร์. ในสายตาของมีเดีย" ลงใน *โมเดิร์นออฟฟิศ วิรัช ลภีรัตนกุล* ใน พ.ศ. 2526 เขียนบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับจิตวิทยาประชาคมดี" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์ ในปี 2526 เช่นกัน *วิรัช ลภีรัตนกุล* ยังเขียนบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาประเทศ" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน ในพ.ศ. 2528 มีบทความเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์สอนบทเรียนจากวิกฤติการณ์การจัดระบบและการสร้างทัศนคติช่วยแก้ปัญหา" ลงใน *มิสซิงนิสวีก* ใน พ.ศ. 2538 *รังสี บูรณประภาพงศ์* เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคาดหวังของนักประชาสัมพันธ์และทัศนคติของผู้สื่อข่าวต่อการให้และรับข้อเสนอในเชิงผลประโยชน์" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และใน พ.ศ. 2539 *ศศิธร พลัดถเดช* เขียนเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริง และความคาดหวังในงานสื่อมวลชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของกรมป่าไม้" เป็นวิทยานิพนธ์สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกเรื่องหนึ่ง เขียนโดย *มณีนีรัตน์ เกียรติทวี* เรื่อง "การสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับอาสาสมัครหมู่บ้าน (อปม.) ของกรมประชาสัมพันธ์" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใน พ.ศ. 2541

ตารางที่ 15 แสดงหัวข้อเรื่องและจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 2 "นักประชาสัมพันธ์"

องค์ประกอบและหัวข้อเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
2. นักประชาสัมพันธ์						
2.1 ทำเนียบนามและสถานภาพของนักประชาสัมพันธ์	-	-	3	-	-	3
2.2 คุณสมบัติและลักษณะของนักประชาสัมพันธ์	1	3	2	-	8	14
2.3 นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์	2	2	1	-	5	10
2.4 นักประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ	-	3	-	-	4	7
รวม	3	8	6	-	12	34

สรุปโดยภาพรวมแล้ว องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์องค์ประกอบที่ 2 เรื่อง "นักประชาสัมพันธ์" นั้น พบว่า มีองค์ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับ "คุณสมบัติและลักษณะของนักประชาสัมพันธ์" มากที่สุดถึง 14 เรื่อง รองลงมาคือด้าน "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์" ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุดคือ บทความ 17 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์จำนวน 8 เรื่อง รวมทั้งหมดมีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ในหัวข้อนักประชาสัมพันธ์จำนวน 34 เรื่อง

3. ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับเรื่องของข่าวสารการประชาสัมพันธ์ในแง่มุมต่างๆ เท่าที่มีการศึกษา จึงอาจแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 เรื่องข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีงานที่ศึกษาเฉพาะเรื่องข่าวสารที่เป็นบทความ 2 เรื่อง เริ่มจาก สุทิน สิ้นสวัสดิ์ เขียนเรื่อง "หน่วยบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิเทศสาร พ.ศ. 2515 และต่อมาอีก 28 ปี จึงมีบทความเรื่อง "การเผยแพร่ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย บรรยงค์ สุวรรณผ่อง ลงใน อีคอนนิวส์ พ.ศ. 2543

3.2 เรื่องข่าวสารการประชาสัมพันธ์กับสื่อมวลชน มีหนังสือ 1 เล่ม วิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง และบทความ 2 เรื่อง รวม 5 เรื่อง ในเรื่องของข่าวสารกับสื่อมวลชนนั้นมีวิทยานิพนธ์เขียนโดย อนงค์ลักษณ์ แพทยานันท์ เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารของนักประชาสัมพันธ์ ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2534 ในแง่ของข่าวสารกับผู้สื่อข่าว นั้น มีบทความ 2 เรื่อง วิเชียร ภูศิริ เขียนเรื่อง "ผลลัพธ์นอกทฤษฎีเรื่องของการประชาสัมพันธ์กับผู้สื่อข่าวในแง่ปฏิบัติ" ลงในนิเทศสาร พ.ศ. 2518 ใน พ.ศ. 2522 วิรัช ลภิวรัตนกุล เขียนเรื่อง "Press Conference: สิ่งที่นักประชาสัมพันธ์ไม่ควรจัดพร่ำเพรื่อ" ลงในนิเทศสาร พ.ศ. 2522 ต่อมาใน พ.ศ. 2526 พรทิพย์ วรภิกโขคาทร เขียนหนังสือเรื่อง "การพิจารณาคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ของนักหนังสือพิมพ์" พบว่าโอกาสที่ข่าวประชาสัมพันธ์จะได้รับการตีพิมพ์ ขึ้นกับคุณภาพของข่าว การจัดส่งข่าวและนักหนังสือพิมพ์ ต่อมาใน พ.ศ. 2531 รัศมี อธิธิวรรณพงศ์ เขียนเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันประเภทเฟื่องคุณภาพ ประเภทประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม"

3.3 เรื่องข่าวสารการประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ มีหนังสือ 1 เล่ม วิทยานิพนธ์ 5 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่องและบทความ 1 เรื่องดังนี้ เริ่มจาก ไพฑูลย์ บุญวัฒน์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ของข้าราชการฝ่ายปกครองระดับอำเภอในจังหวัดอ่างทอง" ซึ่งการประชาสัมพันธ์ในที่นี้ เน้นเรื่องของการเผยแพร่ข่าวสารของราชการไปยังประชาชนของข้าราชการฝ่ายปกครองระดับอำเภอในจังหวัดอ่างทอง วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2510 ต่อมาอีก 20 ปี ในพ.ศ. 2530 เสนาะ อุณาภูล เขียนเรื่อง "บทบาทของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ" ลงในวารสารเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในที่นี้ เน้นเรื่องของข่าวสารประชาสัมพันธ์

ในปีเดียวกัน (2530) สุขเกษม โยธาสุมุท ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "งานบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลในต่างประเทศ: ศึกษาโครงสร้างและการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตไทยสำนักงานแถลงข่าวไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำลอนดอน" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อมาใน พ.ศ. 2537 สีนว ลิมอภิชาติ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงของนักศึกษาและบุคลากร" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สิทธิชัย เทวธีระวัฒน์ จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "ประสิทธิภาพของหอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์ โดยการใช้ภาษาถิ่นโคราชเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษาการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนท้องถิ่น ในอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา" ใน พ.ศ. 2540 ต่อมาใน พ.ศ. 2541 สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้รวบรวมบทความวิทยานิพนธ์และงานวิจัยในเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับพฤติกรรมรับรู้ข่าวสารของประชาชนในรอบ 11 ปี" ในปี 2541 เช่นกัน กัญญา เลิศฤดีวัฒนวงศ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจในการรับข่าวสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้ใช้รถยนต์ ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทย จำกัด" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน พ.ศ. 2542 ดาราวรรณ ศรีสุกใส ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการรถไฟฟ้า บีทีเอส ที่มีผลต่อความรู้ ทักษะคิด และการใช้รถไฟฟ้า บีทีเอสของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แสดงหัวเรื่องและจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 3 "ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์"

องค์ประกอบและหัวเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
3. ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์						
3.1 ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	-	-	-	-	2	2
3.2 ข่าวสารการประชาสัมพันธ์กับสื่อมวลชน	1	2	-	-	2	5
3.3 ข่าวสารการประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ	1	5	1	-	1	8
รวม	2	7	1	-	5	15

สรุปภาพโดยรวมขององค์ความรู้ในเรื่ององค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ 3 เรื่องข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ พบว่ามีผู้ศึกษาและผลิตผลงานในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย มีทั้งหมดเพียง 15 เรื่อง หัวเรื่องย่อยที่มีมากที่สุดคือ ข่าวสารการประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ จำนวน 8 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์จำนวน 7 เรื่อง ข้อสังเกตคือ มีงานเพียงเรื่องเดียวที่ผลิตในส่วนภูมิภาค คือ จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา

4. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ รวมงานที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ สื่อประเภทต่างๆ รวมทั้ง การพูด การเขียน และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ตามหัวเรื่องย่อยได้ดังนี้

4.1 เรื่องสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ รวมงานที่ศึกษาทั้งเรื่องสื่อ การเลือก การใช้และการผลิตสื่อรวมทั้งสื่อทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารเป็นหนังสือ 5 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง บทความ 3 เรื่อง รวมทั้งหมด 9 เรื่อง เริ่มจาก *อรอนพ เขียวถาวร* ใน พ.ศ. 2518 เขียนบทความเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" และ *สุกัญญา ตีระวนิช* เขียนเรื่อง "การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2520 ลงใน *นิเทศสาร* ใน พ.ศ. 2525 มีบทสัมภาษณ์ *ประจวบ อินออด* ลงในวารสาร *สื่อสารมวลชน* เรื่อง "การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" ในด้านของหนังสือ *อนันต์ธนา อังกินันท์* ใน พ.ศ. 2524 จัดทำหนังสือเรื่อง "การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" หนังสือเรื่องต่อๆ มาได้มีการปรับปรุงและพิมพ์ใหม่อีกหลายครั้งใน พ.ศ. 2532 และ พ.ศ. 2535 ต่อมาใน พ.ศ. 2527 *ลดาววัลย์ ยมจินดา* จากสาขาวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" *พรทิพย์ วรกิจโกคาทร* จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง "การเลือกสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" โดยสำรวจความคิดเห็นของนักประชาสัมพันธ์ระดับบริหาร ในการเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า สื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร นั้นเป็นการสำรวจใน พ.ศ. 2530 ต่อมาใน พ.ศ. 2531 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดได้เริ่มเปิดสอนในสาขานิเทศศาสตร์ จึงต้องผลิตเอกสารประกอบการสอนวิชาต่างๆ ออกมาขาย ในด้านสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ก็ได้ผลิตเอกสารประกอบการคำสอน หน่วยที่ 1-15 เรื่อง "การผลิตงานประชาสัมพันธ์" ซึ่งเนื้อหาจะเป็นเรื่องของการผลิตสื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์นั่นเอง ใน พ.ศ. 2537 *เกษม จันทร์น้อย* เขียนหนังสือเรื่อง "สื่อประชาสัมพันธ์" และ *ศักดิ์ดา ประจุกศิลป์* เขียนเรื่อง "สื่อทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์" ในปีเดียวกัน

4.2 เรื่อง การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารเป็นหนังสือ 3 เล่ม บทความ 3 เรื่อง เริ่มจาก บทความลงนิตยสารของ *กริช สืบสนธิ์* เรื่อง "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์" พ.ศ. 2517 ต่อมาใน พ.ศ. 2520 *วิรัช ลภีรัตนกุล* เขียนบทความเรื่อง "การพูด: สื่อที่ยังทรงอิทธิพลยิ่งสำหรับการประชาสัมพันธ์" ใน *นิตยสาร* ในด้านของหนังสือ *นิธิ สตะเวทิน* จากสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน พ.ศ. 2534 ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การใช้ถ้อยคำเพื่อการประชาสัมพันธ์" ซึ่งเนื้อหานี้เน้นที่การพูดและการใช้ถ้อยคำต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ ทางด้านมหาวิทยาลัยรามคำแหง *สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ* ก็ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ" ใน พ.ศ. 2535 และมีการปรับปรุงเรื่อยๆ มาจนถึงเล่มหลังสุด พ.ศ. 2541 ต่อมา *รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง* จากสถาบันราชภัฏเพชรบุรี ก็ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์"

สัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2540 ใน พ.ศ. 2541 มีบทความเรื่อง "ศิลปะการพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์

4.3 เรื่อง "การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" มีหนังสือ 3 เล่ม บทความ 2 เรื่อง เริ่มจากบทความของ วิรัช ฤทธิรัตนกุล เรื่อง "การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2519 ต่อมาใน พ.ศ. 2527 มีหนังสือเรื่อง "การโน้มน้าวใจในงานเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" เน้นในเรื่องกระบวนการโน้มน้าวใจในการสื่อสารและการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ เขียนโดย สรรค์วิ คุชาชีวะ ใน พ.ศ. 2541 รุ่งรัตน์ ชัยสำเริง อาจารย์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" เป็นลักษณะของตำราประกอบการสอน ต่อมาใน พ.ศ. 2542 มีบทความของ พ.นามศิริ เรื่อง "บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ และในปีเดียวกันนี้ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไชยิต จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็ได้จัดทำหนังสือเรื่อง "การเขียนในสื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์" ออกเผยแพร่

4.4 เรื่องสื่อมวลชนในงานประชาสัมพันธ์ มีเอกสารเป็นวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง รายงานการวิจัย 1 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง รวมทั้งหมด 4 เรื่อง เริ่มจากบทความความเรื่อง "สื่อมวลชนเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ" เขียนโดย ลัดดาวัลย์ ยมจินดา ลงในวารสารรวมคำแห่ง ฉบับบริหารธุรกิจ พ.ศ. 2525 มีงานวิจัยของ พรทิพย์ ทิมลสินธุ์ (วรกิจโกศาทร) ใน พ.ศ. 2539 เรื่อง "การใช้สื่อมวลชนในงานประชาสัมพันธ์" สนับสนุนโดยสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนที่เป็นวิทยานิพนธ์มี 2 เรื่อง เรื่องแรกของ รุจิณา ศิริรัตน์ เรื่อง "การใช้สื่อมวลชนเพื่องานประชาสัมพันธ์ของธนาคารขนาดเล็กในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2537 อีกเรื่องหนึ่ง เขียนโดย ประวิทย์ พิพิธโกศลวงค์ จากสาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2540 เรื่อง "นโยบายการสื่อมวลชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ"

4.5 สื่อสิ่งพิมพ์ในงานประชาสัมพันธ์ เป็นเรื่องที่ศึกษาครอบคลุมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ เป็นต้น มีเอกสารที่เป็นวิทยานิพนธ์ 4 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง รวมทั้งหมด 6 เรื่อง เริ่มจากงานวิจัยเรื่อง "ผลการปรับปรุงการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาชนบท" จัดทำโดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาใน พ.ศ. 2525 ในด้านหนังสือพิมพ์นั้นมีบทความเรื่อง "การใช้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์ในงานประชาสัมพันธ์" เขียนโดย วิจิตร อาวะกุล ลงในนิตยสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ใน พ.ศ. 2533 อีกเล่มหนึ่งเป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง "ปัจจัยและวิธีการที่สื่อหนังสือพิมพ์คัดเลือกข่าว และบทความประชาสัมพันธ์"

ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล" เขียนโดย วิมลพรรณ ตั้งจิตเพิ่มความคิด ใน พ.ศ. 2541 ในส่วนที่เป็นวารสารมี 2 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ เรื่อง "บทบาทของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่มีต่อการกำหนดวาระในวารสารการประชาสัมพันธ์ภายใน" เขียนโดย ไพฑูลย์ มากสุข อีกเรื่องหนึ่ง เป็นวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยรัฐในประเทศไทย" เขียนโดย บุญญา พัฒนพงศ์ ใน พ.ศ. 2539 เล่มสุดท้ายเป็นวิทยานิพนธ์สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "การสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยวผ่านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวใน ปี พ.ศ. 2536-2537" เขียนโดย พิชญ์สินี แสงขำ ใน พ.ศ. 2538

4.6 เรื่อง สื่ออินเตอร์เน็ตในงานประชาสัมพันธ์ มีการศึกษาเป็นวิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง บทความ 2 เรื่อง รวม 3 เรื่อง เริ่มจาก อติศักดิ์ อนันตนับ ได้ศึกษาเรื่อง "ธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตในประเทศไทย" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2540 มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่ออินเตอร์เน็ตด้วย ต่อมาใน พ.ศ. 2541 อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต ได้เขียนบทความเรื่อง "การใช้สื่ออินเตอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารนิเทศศาสตร์ และล่าสุดใน พ.ศ. 2542 'ลดา' เขียนบทความเรื่อง "เทคนิค 'อีเมล' เพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสาร อี-คอมเมิสต์ จะเห็นได้ว่าสื่ออินเตอร์เน็ตเริ่มมาแรงในช่วง 2-3 ปีมานี้เอง

4.7 สื่อประเภทต่างๆ ในงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อพื้นบ้าน สื่อบุคคล นิทรรศการ เหล่านี้มีผู้ศึกษาอย่างละ 1 เรื่อง จึงได้นำมารวมกันไว้ในหัวข้อเรื่องย่อยๆ นี้ ซึ่งมีเอกสารที่ศึกษาเป็นหนังสือ 2 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง บทความ 5 เรื่อง ดังนี้

สื่อวิทยุ - มีบทความเรื่อง "วิทยุ : การประชาสัมพันธ์" เขียนโดย ศิษย์ปริดี (นามแฝง)

ลงใน Ad&Arts พ.ศ. 2536

สื่อโทรทัศน์ - ทรงศิริ พันธุเสวี เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหา งานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ประเภทส่งเสริมสังคมทางสื่อโทรทัศน์ (พ.ศ. 2535-2539) เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540

สื่อวีดิทัศน์ - วัฒนา จันทร์จรัสวัฒนา เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิผลของสื่อวีดิทัศน์ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่โครงการอีสานเขียว" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533

สื่อภาพยนตร์ - วันชัย ปัจจุสานนท์ เขียนบทความเรื่อง "การสร้างภาพยนตร์เพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงใน นิตยสาร พ.ศ. 2522

สื่อท้องถิ่น - ในที่นี้หมายถึง สื่อมวลชนในท้องถิ่นและสื่อเฉพาะกิจ มีวิทยานิพนธ์เขียนโดย พจนานู รูปแก้ว เขียนเรื่อง "รูปแบบพฤติกรรมของชาวพญาในการใช้และพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2534

สื่อพื้นบ้าน - ขวัญชัย หมั่นคำ เขียนบทความเรื่อง "การใช้สื่อหมอลำเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุขมูลฐาน" ลงวารสาร สาธารณสุขมูลฐาน ภาคอีสาน พ.ศ. 2542

สื่อบุคคล - สมชาย ถนอมเล็ก เขียนบทความเรื่อง "อปม. กับการพัฒนาสื่อบุคคล" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2541

นอกจากนั้นเป็นเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับสื่ออื่นๆ ดารากร กรโกวิท เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์งานนิทรรศการ" ลงในวารสารเพิ่มผลผลิต พ.ศ. 2520 ต่อมาใน พ.ศ. 2542 เนตร หงษ์ไกรเลิศ ได้แปลและเรียบเรียงหนังสือ เรื่อง "คู่มือเทคนิคการพัฒนาสื่อ และกลยุทธ์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์" ของสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล อีกเรื่องหนึ่งเขียนโดย เดชา สีทอง เรื่อง "การพัฒนาชุดประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม" เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใน พ.ศ. 2543

4.8 เรื่อง สื่อประชาสัมพันธ์ลักษณะต่างๆ เป็นการรวมงานที่ศึกษาการนำสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ในงานลักษณะต่างๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ พัฒนาชนบท ห้องสมุด โรงเรียน โครงการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ โดยมีวิทยานิพนธ์ 9 เรื่อง งานวิจัย 2 เรื่อง บทความ 3 เรื่อง รวม 14 เรื่อง เริ่มจากบทความของจิตติมา จารุจินดา เรื่อง "แผนการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐพร้อมหรือยัง" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ในส่วนของรัฐวิสาหกิจนั้น อนงค์วรรณ ยั่งยืน ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสถานภาพ ความต้องการและการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ" เป็นวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2527 ในเรื่องของการพัฒนาชนบทนั้น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้ศึกษาเรื่อง "แนวทางการปรับปรุง การใช้สื่อและการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาชนบท" ใน พ.ศ. 2529 ในดำเนินงานห้องสมุดและสารนิเทศนั้น มีการ

ศึกษาไว้ 2 เรื่อง เริ่มจาก *นวนิตย อินทราเม* เขียนบทความเรื่อง "สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในงานบริการสารนิเทศ" ลงในวารสารสุทธิปริทัศน์ (ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) ใน พ.ศ. 2534 และ *บานชื่น ทองพันชั่ง* เขียนบทความเรื่อง "การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด" ลงในวารสารห้องสมุด พ.ศ. 2534 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับต่างๆ นั้น *ดวงใจ เครือณรงค์* ใน พ.ศ. 2534 ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการสื่อสารที่ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน : กรณีศึกษา อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช" เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า สื่อที่ใช้มากที่สุดคือ สื่อบุคคล ได้แก่ ครูแจ้งข่าวสารสู่ชาวบ้าน ต่อมาใน พ.ศ. 2536 *พจนา วาสีกรัตน์* เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการชิงค์เอิร์ธในการให้ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. 2538 *เยาวลักษณ์ ไตรภวานนท์* เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพกรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกเรื่องหนึ่งเป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง "รูปแบบการบริหารจัดการสื่อประชาสัมพันธ์โรคเอดส์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย" เขียนโดย *ปิยธิดา ตรีเดช* และ *พีระ ศรีภักดิ์* ใน พ.ศ. 2540 ในด้านสาธารณสุขนั้น *ชูเกียรติ จิตต์ว่องไว* ในพ.ศ. 2541 ได้เขียนวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเวชนิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง "การศึกษาความร่วมมือในการผลิตสื่อสุขภาพและประชาสัมพันธ์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด" ในส่วนของสถาบันการเงินก็มีการศึกษาโดย *วิพร บุญวัฒน์* เรื่อง "แนวโน้มการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ของธนาคารเพื่อส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2542-2546" เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร พ.ศ. 2542

นอกจากนั้น เป็นวิทยานิพนธ์อีก 4 เรื่องที่ศึกษาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในงานต่างๆ เช่น บริการโทรศัพท์ *ปิติพร นักแถว* เรื่อง "การวางแผนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เรื่องระบบการคิดค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานตามระยะเวลา" วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน พ.ศ. 2541 *วรรณภา ธัญชัยวัฒนา* เขียนเรื่อง "กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การพัฒนาโครงการทำอากาศยานสากล กรุงเทพฯ : ศึกษาเฉพาะกรณีสนามบินหนองงูเห่า" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2537 ในเรื่องของการปลูกป่า ใน พ.ศ. 2539 *อรรกเสวี สายเนตร* เขียนวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติ

ของประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ปีที่ 50" ในส่วนของการบินไทย ได้มีวิทยานิพนธ์ศึกษาเรื่อง "ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการสะสมไมล์ รอยัล ออร์คิต พลัส ของบริษัทการบินไทย จำกัด" เขียนโดย วันทนีย์ ศิริสุข ใน พ.ศ. 2539 เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จะเห็นได้ว่าเรื่องของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในงานต่างๆ ค่อนข้างมีหลากหลาย

ตารางที่ 17 แสดงหัวเรื่องและจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 4 "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์"

องค์ประกอบและหัวเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
4. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์						
4.1 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	5	-	1	-	3	9
4.2 การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์	3	-	-	-	3	6
4.3 การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์	3	-	-	-	2	5
4.4 สื่อมวลชนในงานประชาสัมพันธ์	-	2	1	-	1	4
4.5 สื่อสิ่งพิมพ์ในงานประชาสัมพันธ์	-	4	1	-	1	6
4.6 สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่องานประชาสัมพันธ์	-	1	-	-	2	3
4.7 สื่อประเภทต่างๆ ในงานประชาสัมพันธ์	2	3	-	-	5	10
4.8 สื่อประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ	-	9	2	-	3	14
รวม	13	19	5	-	5	57

สรุปโดยภาพรวมและจากตารางที่ 17 นั้นจะพบว่ามีจำนวนองค์ความรู้ ในองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ 4 เรื่อง สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นจำนวนทั้งหมด 57 เรื่อง เมื่อพิจารณาแยกตามหัวเรื่องย่อยต่างๆ ซึ่งจำแนกตามเนื้อหาของเอกสารจะพบว่า หัวเรื่องย่อย "สื่อประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ" นั้นมีจำนวนเอกสารมากที่สุด 14 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่องย่อย "สื่อประเภทต่างๆ ในงานประชาสัมพันธ์" ซึ่ง

มีจำนวน 10 เรื่อง ถ้าหากแยกตามประเภทตามประเภทของสิ่งพิมพ์จะพบว่าเป็นบทความมากที่สุด 20 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ 19 เรื่อง และหนังสือ 13 เรื่องตามลำดับ

5. กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากเอกสารศึกษาในเรื่อง กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์โดยตรงๆ นั้นไม่มี แต่เรื่องที่ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้รับสาร และการประชาสัมพันธ์ภายใน ซึ่งก็จะหมายถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะภายในกิจการนั้น ๆ จึงอาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

5.1 กลุ่มผู้รับสาร มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง เรื่องแรกจัดทำโดยคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ เรื่อง "การสำรวจข้อมูลพื้นฐานพฤติกรรมกรับสื่อของเกษตรกรในเขตพื้นที่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นและยางพารา : บ้านยาสูบ ต.น้ำสวย อ.เมือง จังหวัดเลย" ใน พ.ศ. 2532 ใน พ.ศ. 2536 มีวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา เขียนโดย วิมล คุณนิภาานนท์ เรื่อง "ศึกษาความต้องการสื่อของเยาวชนในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ" วิทยานิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งเขียนโดย คมสร สมองคุณ เรื่อง "ความพึงพอใจและความต้องการของบุคลากร ที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยรังสิต" วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พ.ศ. 2540

5.2 การประชาสัมพันธ์ภายใน มีบทความ 4 เรื่อง เริ่มจาก พ.ศ. 2519 ไบรอัน (นามแฝง) เขียนเรื่อง "เรื่องจริงของประสบการณ์ประชาสัมพันธ์ภายใน" ลงในนิเทศสาร ต่อมาใน พ.ศ. 2528 ทวีป อภิสิทธิ์ เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน" ลงในวิทยาสาร ใน พ.ศ. 2533 ชัยอนันต์ นันทพันธุ์ เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ภายใน" ลงในสุทธิปริทัศน์ และใน พ.ศ. 2541 สุนิสา ประวิทย์ เขียนเรื่อง "ทิศทางใหม่ของการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร" ลงในวารสารนักบริหาร

ตารางที่ 18 แสดงหัวข้อเรื่องและจำนวนองค์ความรู้แยกตามองค์ประกอบที่ 5

“กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์”

องค์ประกอบและหัวข้อเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
5. กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์						
5.1 กลุ่มผู้รับสาร	-	2	1	-	-	3
5.2 การประชาสัมพันธ์ภายใน	-	-	-	-	4	4
รวม	-	2	1	-	4	7

สรุปโดยภาพรวมและจากตารางที่ 18 นั้นจะพบว่า มีจำนวนองค์ความรู้ในองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ 5 เรื่อง กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์ จำนวนทั้งหมด 7 เรื่อง ซึ่งนับว่ามีจำนวนน้อยที่สุดในองค์ประกอบทั้ง 5 นี้ และงานที่ศึกษาจะไม่ตรงกับเรื่องของกลุ่มเป้าหมายโดยตรง แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง จึงแบ่งเป็นหัวข้อเรื่องย่อยๆ ได้เพียง 2 เรื่อง คือเรื่องของกลุ่มรับสาร และ การประชาสัมพันธ์ภายใน ซึ่งก็พบว่า เป็นบทความมากที่สุด 4 เรื่อง

ตารางที่ 19 แสดงองค์ประกอบทางการประชาสัมพันธ์และจำนวนองค์ความรู้

องค์ประกอบและหัวข้อเรื่องย่อยๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1. องค์กร	4	47	6	1	32	90	44.3
2. นักประชาสัมพันธ์	3	8	6	-	17	34	16.7
3. ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	2	7	1	-	5	15	7.4
4. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	13	19	5	-	20	57	28
5. กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์	-	2	1	-	4	7	3.4
รวม	22	83	19	1	78	203	100
ร้อยละ	10.8	40.8	9.3	0.5	38.4	100	

สรุปโดยภาพรวมแล้ว องค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบทางการประชาสัมพันธ์แล้ว มีองค์ความรู้จำนวน 203 เรื่อง เป็นองค์ความรู้ในองค์ประกอบที่ 1 "องค์การ" มากที่สุดจำนวน 90 เรื่อง หรือร้อยละ 44.3 รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 4 "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" จำนวน 57 เรื่อง หรือร้อยละ 28 ที่มีจำนวนองค์ความรู้น้อยที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 5 "กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์" เมื่อพิจารณาตามประเภทของเอกสาร พบว่า เป็นวิทยานิพนธ์มากที่สุดจำนวน 83 เรื่อง หรือร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ บทความ จำนวน 78 เรื่อง หรือร้อยละ 38.4 ที่มีน้อยที่สุดคือ เอกสารจากการสัมมนา จำนวนเพียง 1 เรื่อง หรือร้อยละ 0.5 แต่องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอีก 2 องค์ประกอบคือ ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้เพียง 15 เรื่อง หรือร้อยละ 7.4 และกลุ่มเป้าหมายเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้เพียง 7 เรื่อง หรือร้อยละ 3.4 ซึ่งแตกต่างจากองค์ประกอบอื่นๆ ค่อนข้างมาก

การวิเคราะห์ตามทฤษฎีขบวนการประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย

1. การแสวงหาข้อมูล (Research) จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวิชาชีพการประชาสัมพันธ์ หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ การสำรวจข้อมูลและการวิจัย ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การและนักประชาสัมพันธ์
2. การวางแผน(Action) เรื่องของการวางแผนนโยบายกลยุทธ์และการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
3. การสื่อสาร (Communication) เรื่องของการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ เทคนิคการประชาสัมพันธ์ ช่องทางและกลุ่มผู้รับสาร
4. การประเมินผล (Evaluation) เรื่องของการประเมินผล ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและกระบวนการชักจูงโน้มน้าวใจ

ดังนั้น ในขบวนการประชาสัมพันธ์ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน จะกล่าวถึงรายละเอียดขององค์ความรู้ในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูล จะแบ่งองค์ความรู้ที่อยู่ในหัวข้อนี้ออกเป็นกลุ่มๆ ตามหัวเรื่องย่อย ดังนี้

1.1 หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ (เชิงวิชาการ) ในกลุ่มนี้จะมีลักษณะเป็นหนังสือ ตำราเรียน บทความทางวิชาการ เท่านั้น จึงประกอบด้วยเอกสารที่เป็นหนังสือ 24 เล่ม เอกสารจากการสัมมนา 2 เรื่อง และบทความ 8 เรื่อง รวมทั้งหมด 34 เรื่อง เริ่มจากหนังสือเล่มแรก เรื่อง "การประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *สะอาด ตันศุภผล* ใน พ.ศ. 2500 ต่อมา *ชม ภูมิภาค* เขียนเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2516 ใน พ.ศ. 2520 *อุทัย หิรัญโต* เขียนเรื่อง "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" ทั้ง 3 เล่มมีผู้นำไปศึกษาและใช้อ้างอิงเป็นตำราเรียนในช่วงแรกๆ ของวิชาการประชาสัมพันธ์ ต่อมาใน พ.ศ. 2522 *ไชยยศ เรืองสุวรรณ* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ หลักการและแนวทางปฏิบัติ" *วิจิตร อวระกุล* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์: หลักและวิธีปฏิบัติ" ใน พ.ศ. 2526 *ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์และการโฆษณาในหนังสือพิมพ์" พ.ศ. 2534 ในช่วงหลังๆ ก็มีเรื่อง "นี้แหละ...เรื่องของการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *มงคล ยิ้มประยูร* ใน พ.ศ. 2541 และ *เสรี วงษ์มณฑา* เรื่อง "การประชาสัมพันธ์: ทฤษฎีและปฏิบัติ" ใน พ.ศ. 2542 เหล่านี้ล้วนเป็นผู้ผลิตหนังสือที่เป็นอิสระมิได้อิงหน่วยงานใดๆ ต่อไปนี้จะเป็นหนังสือที่ผลิตจากบุคลากรของหน่วยงานและสถาบันทางวิชาการต่างๆ

กรมประชาสัมพันธ์ ใน พ.ศ. 2527 มีหนังสือ 2 เล่ม เล่มแรกเขียนโดย อรุณ งามดี อดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และนายกษมาคมนักประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน เรื่อง "การประชาสัมพันธ์" อีกเล่มหนึ่ง เป็นเอกสารนิเทศการศึกษา ของหน่วยศึกษา นิเทศ กรมการฝึกหัดครู เรื่อง คู่มือการประชาสัมพันธ์ ผลิตโดยโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ วิรัช ลภีรัตน์กุล ได้เขียนตำราเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" (ฉบับสมบูรณ์) ใน พ.ศ. 2524 เป็นตำราในวิชาการประชาสัมพันธ์ของไทยที่ใช้กันอย่างแพร่หลายโดยทั่วไป มีการปรับปรุงและจัดพิมพ์ใหม่อีกหลายครั้งจนปัจจุบัน (พ.ศ. 2543) อีกเล่มหนึ่งของผู้เขียนคนเดียวกันคือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ" ใน พ.ศ. 2526 เป็นเรื่องของแนวคิดและหลักการประชาสัมพันธ์ในประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ในทวีปเอเชีย ยุโรป เป็นต้น และล่าสุด (พ.ศ. 2542) ก็มีตำราเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์ขั้นสูง" จัดทำโดยคณาจารย์จากภาควิชาการประชาสัมพันธ์ ในโครงการตำราของคณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีอาจารย์ 2 ท่าน ดวงพร คำบุญวัฒน์ และ วาสนา จันทร์สว่าง ได้เขียนตำราเรื่อง "การสื่อสาร...การประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2536

มหาวิทยาลัยรามคำแหง วัฒนา พุทธางกูรานนท์ จากคณะมนุษยศาสตร์ ได้เขียนตำราเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เบื้องต้น" พ.ศ. 2521 และได้จัดพิมพ์ใหม่พร้อมปรับปรุงอีกใน พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2536 ต่อมา เจริญศักดิ์ อึ้งเจริญวัฒนา กัญญา ศิริสกุล และสายพิน ศามวรตกุล จากภาควิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ ได้ร่วมกันเขียนหนังสือเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2528

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ได้ผลิตเอกสารคำสอนชุดวิชา "หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ (หน่วยที่ 1-15) " ใน พ.ศ. 2529 และมีการพิมพ์ใหม่อีกใน พ.ศ. 2534 เป็นตำราที่ให้รายละเอียดมากและใช้กันแพร่หลายทั่วไป ส่วนสาขาวารสารศาสตร์ ก็ได้ผลิตเอกสารคำสอนชุดวิชา "งานสำนักงานและการประชาสัมพันธ์" (เล่ม 2 หน่วยที่ 8-15)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางเขน) บุญเกื้อ ควรหาเวช จากภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2537

สถาบันราชภัฏ ที่สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา เรื่องกิตติ เหลืองสกุลทอง เขียนเรื่อง "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" พ.ศ. 2542

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นิธิ สตะเวทิน จากวิทยาเขตบพิตรภิมุขจักรวรรดิ เขียนตำราเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ระดับปวส." ใน พ.ศ. 2542 ส่วนที่วิทยาเขตพาณิชการพระนคร โดย อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์ ระเด่น ทักษณา และดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2537

วิทยาลัยครูธนบุรี (ต่อมาเป็น สถาบันราชภัฏธนบุรี) - นางลักษณ์ สิ้นสืบผล ได้ผลิตเอกสารประกอบการสอนวิชา "หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2533

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ลักษณะ สตะเวทิน จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ได้เขียนตำราเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์" พิมพ์ครั้งแรกใน พ.ศ. 2540 และมีการปรับปรุงใน พ.ศ. 2542

ในส่วน เอกสารจากการสัมมนา นั้น ใน พ.ศ. 2522 กรมประชาสัมพันธ์ได้จัดการสัมมนาในเรื่องบทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา และความมั่นคงของประเทศ ได้มีเอกสารชุดที่ 1 "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" และต่อมาใน พ.ศ. 2539 ได้มีการเสวนาโต๊ะกลม จัดโดย ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เรื่อง "แนวทางศึกษาวิชาการประชาสัมพันธ์ภายหลังปี 2000" ในส่วนของบทความนั้นมีจำนวน 8 เรื่อง วิรัช ลภีรัตนกุล ใน พ.ศ. 2518 เขียนเรื่อง "ศัพท์ในทางการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร สมควร ไตสุวรรณ เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารการตลาด พ.ศ. 2520 ต่อมาใน พ.ศ. 2523 วิรัช ลภีรัตนกุล เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์: นิยาม หน้าที่ องค์ประกอบ" ลงในวารสารนิตยศาสตร์ ใน พ.ศ. 2529 ท.ปฐมฐาน เขียนเรื่อง "มองการประชาสัมพันธ์" ลงในเสนาสาร ต่อมา ถวัลย์ มาศจรัส เขียนเรื่อง "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" ลงใน ประชาศึกษา พ.ศ. 2531 ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 ธนิญฐาน เศวตศิลา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารเพิ่มผลผลิต และ อำพร วิริยโกศล ได้เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์คืออะไร" ลงในวารสารการจัดการ และในเดือนเมษายน 2542 มีบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ในทศวรรษใหม่" ลงในวารสาร กสท.

1.2 เรื่องการประชาสัมพันธ์ (เชิงประยุกต์ใช้) เอกสารที่เป็นองค์ความรู้ในหัวเรื่องนี้ จะเป็นหนังสือที่เขียนจากประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่างๆ บทความก็เป็นเชิงประยุกต์ความรู้เช่นกัน ในเรื่องนี้มีหนังสือ 10 เรื่อง เอกสารจากการสัมมนา 3 เรื่อง บทความ 4 เรื่อง รวม 17 เรื่อง เริ่มจาก จรี เจริญ เขียนบทความเรื่อง "ปัญหาประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2516 ต่อมาใน พ.ศ. 2532 ประจวบ อินอืด ได้เขียนหนังสือเรื่อง "เขาประชาสัมพันธ์กันอย่างไร" ใน พ.ศ. 2533 มีบทความเรื่อง "อุตสาหกรรมการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" ลงในวารสาร มกค. เขียนโดย อวีวรรณ สายบัว ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู ได้เขียนหนังสือทางการประชาสัมพันธ์มาแล้วหลายเล่ม ใน พ.ศ. 2534 ก็ได้เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์สำหรับนักบริหาร" เป็นหนังสือรวมบทความทางการประชาสัมพันธ์ทั้งหลักพื้นฐาน และเทคนิค

วิธีการต่างๆ ในปีเดียวกันนี้มีหนังสืออีกเล่มหนึ่งเขียนโดย วิจิตร อาวะกุล เรื่อง "เทคนิคการประชาสัมพันธ์" ชัยนันท์ นันทพันธ์ ได้เขียนหนังสือเรื่อง "ประชาสัมพันธ์อย่างให้ได้ผล" พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกใน พ.ศ. 2528 และ พ.ศ. 2536 มีการจัดพิมพ์อีกครั้งหนึ่งเป็นการเขียนจากประสบการณ์ในวงการประชาสัมพันธ์มานานกว่า 20 ปี ต่อมาใน พ.ศ. 2539 เสน่ห์ ศรีสุวรรณ เขียนหนังสือเรื่อง "ยุทธศาสตร์แห่งการประชาสัมพันธ์" และ พ.ศ. 2540 เสรี วงษ์มณฑา เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ"

กรมประชาสัมพันธ์ ใน พ.ศ. 2522 มีเอกสารจากการสัมมนา เรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศ เอกสารชุดที่ 3 เรื่อง "ความพยายามในการพัฒนาการประชาสัมพันธ์"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ มีบทความของ กฤษี สืบสนธิ์ เรื่อง "ความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์" ลงในนิเทศสาร พ.ศ. 2515 และ วิรัช ลภวิรัตนกุล ใน พ.ศ. 2523 ได้เขียนบทความเรื่อง "ความเข้าใจผิดบางประการเกี่ยวกับประชาสัมพันธ์" ลงในนิเทศสาร ต่อมาใน พ.ศ. 2527 สมาคมนิสิตเก่านิเทศศาสตร์ ได้จัดทำหนังสือเรื่อง "โลกของการประชาสัมพันธ์"

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มีเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การประชาสัมพันธ์ 18-19 กรกฎาคม 2526 รวบรวมจากอภิปรายในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ ต่อมาใน พ.ศ. 2530 มีเอกสารจากการสัมมนาเรื่อง "ลุ่มๆ ดอนๆ ของการประชาสัมพันธ์จากอดีตสู่อนาคต"

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เสนีย์ แดงวัง ได้จัดทำหนังสือขึ้น 2 เล่ม เล่มแรกใน พ.ศ. 2522 เรื่อง "ทฤษฎีปัญหาและกรณีศึกษาของการประชาสัมพันธ์" อีกเรื่องหนึ่งใน พ.ศ. 2525 เรื่อง "การประชาสัมพันธ์แนวความคิดและหลักวิธีปฏิบัติ" ต่อมาใน พ.ศ. 2532 กัญญา ศิริสกุล ได้จัดทำหนังสือเรื่อง "หลักการ ปัญหาและกรณีศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์"

1.3 เรื่อง งานประชาสัมพันธ์ : วิชาชีพและการปฏิบัติ เอกสารที่เป็นองค์ความรู้ในหัวเรื่องจะมีลักษณะเป็นหนังสือที่อาจให้เป็นคู่มือประกอบการทำงาน หรือเป็นตำราที่กล่าวถึงการทำงานประชาสัมพันธ์ด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ รวมทั้งบทความที่เกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ มีเอกสารที่เป็นหนังสือ 6 เรื่อง บทความ 16 เรื่อง รวม 22 เรื่อง เริ่มจากบทความของ ประจวบ อินอืด เรื่อง "ภาวะที่ทำให้งานประชาสัมพันธ์" ลงในนิเทศสาร พ.ศ. 2516 และอีกเรื่องหนึ่ง เป็นบทความจากการบรรยายของ ประจวบ อินอืด เรื่อง "การประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล" ลงในวารสารพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2530 อนันต์ ดุลยกิติ

ในพ.ศ. 2517 เขียนบทความเรื่อง "แนวคิดการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2517 *รักศักดิ์ วัฒนาพานิช* เขียนบทความเรื่อง "บทบาทการประชาสัมพันธ์" ลงในไทยแลนด์ธุรกิจ พ.ศ. 2523 และ *เสรี วงษ์มณฑา* ใน พ.ศ. 2525 เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ : ทำกันไปทำไม" ลงในวารสารศาสตร์ *ธวัช พลังเทรินทร์* ใน พ.ศ. 2526 เขียนเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์ในวงการโฆษณา" ลงในนิตยสาร และ *บุญมา ต๊ะวิชัย* ใน พ.ศ. 2528 เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ที่พลาดเป้า" ลงในเสนาสาร ใน พ.ศ. 2528 *ฤกษ์ดี ชาดิอุทิศ* เขียนบทความเรื่อง "การทำงานด้านการประชาสัมพันธ์" ลงในเสนาสาร ในปีนี้ *สุพิน ปัญญาภัก* เขียนเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ความคิดจากประสบการณ์" ลงในข่าวสาร กฟผ. ใน พ.ศ. 2533 *ระเด่น ทักษิณา* เขียนบทความเรื่อง "ความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ต้องพบกันครึ่งทาง" ใน พ.ศ. 2536 *ชาญชัย อาจินต์สมาจาร* เขียนหนังสือเรื่อง "สู่ความเป็นเลิศงานประชาสัมพันธ์" และใน พ.ศ. 2537 *พนิต กุลศิริ* ได้เรียบเรียงหนังสือเรื่อง "วิธีการทำ พี.อาร์. ด้วยตนเองใน 1 สัปดาห์" จากงานของ *ไคลร์ ออสติน*

กรมประชาสัมพันธ์ มีบทความของ *สรวงสุดา ปานสกุล* เรื่อง "ประชาสัมพันธ์อย่างไร ในยามวิกฤต" ลงในวารสารการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2541

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ มีบทความ 3 เรื่อง เรื่องแรกใน พ.ศ. 2517 *จรรยาใน แกลโกศล* เขียนเรื่อง "สังคมมิติสำหรับงานประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร ใน พ.ศ. 2518 *กริช สืบสนธิ์* เขียนเรื่อง "อุปสรรคในการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร และ *วิรัช ลภวิรัตนกุล* เขียนบทความเรื่อง "หลักการประชาสัมพันธ์กับการปฏิบัติ การรณรงค์ด้านการประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยมหิดล วาสนา จันทร์สว่าง เขียนหนังสือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุข" ลงใน พ.ศ. 2533 ใช้เป็นตำราเรียน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชาคกริต จุลกะเสวี ได้เขียนตำราประกอบการศึกษาวิชาการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมของนิสิตปริญญาโท *มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* เรื่อง "การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร" ใน พ.ศ. 2531 *มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช* ใน พ.ศ. 2527 ได้ผลิตเอกสารประกอบคำสอนชุดวิชา "การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร"

มหาวิทยาลัยรามคำแหง อัสพรศรี ปลอดเปลี่ยว เขียนหนังสือเรื่อง "การศึกษาสถานภาพความต้องการ และปัญหาของงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ใน พ.ศ. 2529 ต่อมาใน พ.ศ. 2530 *อุกฤษณ์ นำนิวัติชัย* เขียนบทความเรื่อง "การประชาสัมพันธ์ / สิ่งที่น่าบริหารไม่ควรมองข้าม" ลงในวารสารรามคำแหง

1.4 การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารเป็นหนังสือ 4 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง และบทความ 5 เรื่อง รวม 10 เรื่อง เริ่มจากบทความเรื่อง "การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย อรุณข ตุลยานนท์ ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2515 ในปีนี้เช่นกัน ชัยศิริ สมุทวณิช ได้เขียนบทความเรื่อง "การวิเคราะห์ 'สาร' ในงานประชาสัมพันธ์" ลงในวารสารผู้นำ ต่อมาใน พ.ศ. 2519 สุกัญญา ตีระวณิช เรื่อง "วิจัยรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ ได้เขียนบทความเรื่อง "ธุรกิจขนาดใหญ่กับการใช้งานวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร พ.ศ. 2522 สุพิน ปัญญาภักดิ์ ใน พ.ศ. 2528 ได้เขียนบทความเรื่อง "การเตรียมข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์" ลงในนิตยสาร การทำเรื่อง ในส่วนที่เป็นหนังสือนั้น ชลลดา ประชาญานุพร ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2526 ต่อมาใน พ.ศ. 2529 สุพรรณิ มังคะลี ได้จัดทำหนังสือเรื่อง "การวิจัยทางด้านการประชาสัมพันธ์" ทั้ง 2 ท่านจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่อมาใน พ.ศ. 2531 ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พรทิพย์ วรภิกโกคาทร ได้จัดทำหนังสือเรื่อง "การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์" ต่อมาที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ใน พ.ศ. 2537 เตือนจิตต์ จิตต์อารี ได้เขียนหนังสือเรื่อง "การวิจัยการประชาสัมพันธ์" และ ใน พ.ศ. 2541 สุนิษา บุญรอด ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจงานวิจัยตามภาระกิจในหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ ระหว่าง พ.ศ. 2476-2540" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.5 เรื่อง องค์การ เป็นข้อมูลจากเอกสารในเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์การในทุกแง่มุม (ดูรายละเอียดในหัวข้อ 1. องค์การ และตารางที่ 14) มีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 90 เรื่อง แบ่งเป็น หัวเรื่องย่อยๆ ดังนี้

1.5.1 สถานภาพของหน่วยงานประชาสัมพันธ์	3	เรื่อง
1.5.2 งานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ	26	เรื่อง
1.5.3 งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางศึกษา	30	เรื่อง
1.5.4 งานประชาสัมพันธ์ของรัฐวิสาหกิจ	2	เรื่อง
1.5.5 งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรธุรกิจ	14	เรื่อง
1.5.6 การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์	17	เรื่อง

1.6 เรื่อง นักประชาสัมพันธ์ มีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 34 เรื่อง (ดูรายละเอียดใน 2 นักประชาสัมพันธ์ และตารางที่ 15)

1.6.1 ทำเนียบนามและสถานภาพของนักประชาสัมพันธ์	3	เรื่อง
1.6.2 คุณสมบัติและลักษณะของนักประชาสัมพันธ์	14	เรื่อง
1.6.3 นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์	10	เรื่อง
1.6.4 นักประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ	7	เรื่อง

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 1 การแสวงหาข้อมูล

ขบวนการที่ 1 การแสวงหาความรู้และหัวเรื่องย่อย	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
1. การแสวงหาข้อมูล						
1.1 หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ (เชิงวิชาการ)	24	-	-	2	8	34
1.2 การประชาสัมพันธ์ (เชิงประยุกต์ใช้)	10	-	-	3	4	17
1.3 งานประชาสัมพันธ์ : วิชาชีพและการปฏิบัติ	6	-	-	-	16	22
1.4 การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์	4	1	-	-	5	10
1.5 องค์การ	4	47	6	1	32	90
1.6 นักประชาสัมพันธ์	3	8	6	-	17	34
รวม	51	56	12	6	82	207

สรุปโดยภาพรวมแล้ว พบว่าองค์ความรู้ที่มีในขบวนการที่ 1 การแสวงหาความรู้นั้นมีจำนวนรวมกัน 207 เรื่อง เมื่อแบ่งออกตามหัวเรื่องย่อยต่างๆ นั้นพบว่า หัวเรื่อง องค์การ เป็นองค์ความรู้ที่มีจำนวนมากที่สุด 90 เรื่อง รองลงมามีจำนวนเท่ากัน 34 เรื่อง คือ หัวเรื่อง หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ (เชิงวิชาการ) และเรื่อง นักประชาสัมพันธ์ ถ้าหากดูแยกตามประเภทของสิ่งพิมพ์พบว่า มีบทความมากที่สุดจำนวน 82 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ 54 เรื่อง และอันดับ 3 คือ หนังสือ 51 เรื่อง

2. การวางแผน ในขบวนการที่ 2 องค์ความรู้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการประชาสัมพันธุ์ เรื่องของกลยุทธ์และการดำเนินงานประชาสัมพันธุ์ จึงอาจแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ได้ดังนี้

2.1 ทฤษฎีและเทคนิคการวางแผนการประชาสัมพันธุ์ เป็นองค์ความรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทฤษฎีการวางแผน รวมทั้งเทคนิคและกลยุทธ์ในเชิงปฏิบัติของการวางแผนด้วย เริ่มจาก *สุพิน ปัญญาภัก* ใน พ.ศ. 2526 เขียนบทความเรื่อง "การวางแผนงานประชาสัมพันธุ์โครงการ" ลงในวารสารสื่อสารมวลชน ต่อมาใน พ.ศ. 2530 สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ผลิตเอกสารคำสอนชุดวิชา "การวางแผนงานประชาสัมพันธุ์" ใน พ.ศ. 2531 *วรรณีย์ ลีลาเวชบุตร* ได้เขียนบทความ 2 เรื่อง เรื่องแรก "วางแผน พี.อาร์. ทำต้องรู้ผล" และอีกเรื่องหนึ่ง "โครงการรณรงค์เทคนิคสำคัญของงานประชาสัมพันธุ์" ลงในโมเดิร์นออฟฟิศ *ชัชวาล พันธุ์มณี* ในปีเดียวกันเขียนบทความเรื่อง "วางแผนประชาสัมพันธุ์" ลงในวารสาร สมองโอรุสภาษาชาติ ต่อมาใน พ.ศ. 2532 *ชื่นจิต จุลมณีโชติ* ได้เขียนบทความเรื่อง "กลยุทธ์ในการประชาสัมพันธุ์" ลงในวารสารพัฒนาชุมชน และ *สมชัย วุฒิปรีชา* เขียนเรื่อง "การประชุมปฏิบัติการปรับแผนประชาสัมพันธุ์" ลงในวารสารประชาศึกษา ใน พ.ศ. 2533 *สุพิน ปัญญาภัก* ได้เขียนบทความเรื่อง "แผนประชาสัมพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพ ความคิดเห็นจากประสบการณ์" ลงในวารสารนิติศาสตร์ ใน พ.ศ. 2534 *จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์* จากภาควิชาการประชาสัมพันธุ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เขียนตำราเพื่อใช้ประกอบการสอนในวิชาการวางแผนประชาสัมพันธุ์ เรื่อง "ยุทธวิธีการประชาสัมพันธุ์" นับว่าเป็นหนังสือเผยแพร่ และใช้กันอย่างกว้างขวาง ต่อมาใน พ.ศ. 2539 *จิ่งมีบท* เขียนเรื่อง "กลยุทธ์การสร้างสรรค์แผนงานประชาสัมพันธุ์ในโลกไร้พรมแดน" เขียนโดย *ประจวบ อินอ้อ* ลงในวารสารสุโขทัยธรรมาธิราช *ลดาว์ลัย บัวเอี่ยม* ใน พ.ศ. 2541 เขียนบทความเรื่อง "จะรู้ได้อย่างไรว่าแผนงานโครงการไม่ล้มเหลว" ลงในวารสารการประชาสัมพันธุ์ และใน พ.ศ. 2542 *มีบท* ลงในอนุสารอุดมศึกษา เรื่อง "ยุทธศาสตร์และแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธุ์" ส่วน *สุเทพ เลหาะวัฒนะ* ใน พ.ศ. 2542 ได้เขียนบทความเรื่อง "ดำเนินการประชาสัมพันธุ์ภายใต้ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ" ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธุ์ ต่อมา *ประทุม ฤกษ์กลาง* ใน พ.ศ. 2543 ได้เขียนตำราเป็นเอกสารคำสอน วิชา "การวางแผนการประชาสัมพันธุ์" ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ รวมแล้วในหัวเรื่องนี้มีเอกสารทั้งหมด 14 เรื่อง เป็นหนังสือ 3 เล่ม บทความ 11 เรื่อง

2.2 นโยบายและแผนการประชาสัมพันธุ์ในภาครัฐ รวมเรื่องที่เป็นองค์ความรู้เรื่องของการวางแผนการประชาสัมพันธุ์แห่งชาติ และนโยบายของภาครัฐโดยรวมๆ เริ่มจากบทความเรื่อง "แนวความคิดเบื้องต้นต่อการจัดรูปงาน : การประชาสัมพันธุ์แห่งชาติ" เขียนโดย *ธวัช วิชัยดิษฐ์* ใน พ.ศ. 2523 ลงในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ต่อมาอีก 10 ปี ใน พ.ศ. 2533 *มีวิทยานิพนธ์* เขียนโดย *รัตนา ศรีชนะชัยโชค* เรื่อง

"การดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทยกับแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. 2542 ได้มีบทความเรื่อง "วัตถุประสงค์และนโยบายหลักในการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ" ลงในอนุสารอุดมศึกษา และ สมเกียรติ เทียนแก้ว ได้เขียนเรื่อง "พัฒนาการของแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ (พ.ศ. 2521-2542)" ส่วนในเรื่องของภาครัฐ ใน พ.ศ. 2531 ธีรารักษ์ ไพริสุวรรณ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาในประเทศไทย" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อมาใน พ.ศ. 2538 สุกัญญา นาคสุข ได้เขียนภาคินิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อสถานภาพและการดำเนินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ" เสนอคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รวมแล้วในเรื่องนี้มีเอกสารทั้งหมด 6 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 3 เรื่อง บทความ 3 เรื่อง

2.3 การวางแผนประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ รวมเรื่องที่เป็นองค์ความรู้ทั้งแนวนโยบาย และการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ ทั้งภาครัฐ โครงการรณรงค์ องค์การสาธารณประโยชน์ และภาคธุรกิจ โดยเริ่มจากในองค์การภาครัฐ เบญจรงค์ จริยเศรษฐวงศ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อองค์การค้ำของครุสภาเพื่อวางแผนการประชาสัมพันธ์" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2531 ในปีเดียวกันนี้ พรรณนภา ปิตะนะผลิน ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะและปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ต่อมาใน พ.ศ. 2535 กาญจนา ธรรมประทานกุล เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการกำหนดนโยบายและการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำของกรมชลประทาน" ในปี พ.ศ. 2535 เช่นกัน อนันต์ ทิพย์รัตน์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "ลักษณะ / รูปแบบของการประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้ภาษาไทย ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้" ในส่วนของโครงการรณรงค์นั้น ใน พ.ศ. 2537 ปราณี มานะรังสรรค์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวางแผนประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในช่วงปี 2534-2535 : ศึกษาในแนวความคิดด้านเหตุการณ์เทียม" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2539 มีวิทยานิพนธ์ถึง 3 เรื่อง ดังนี้ ธนินทร สีนวัต เขียนเรื่อง "การศึกษาแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน

อนุชา ม่วงใหญ่ เขียนเรื่อง "แนวทางกำหนดนโยบายการวางแผนประชาสัมพันธ์ โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งกองทัพเรือ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลพื้นที่เกาะคราม จังหวัดชลบุรี" วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จิตติมา สุขผลิน เขียนเรื่อง "แนวทางกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์งานท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยวัฒนธรรม" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีบทความเรื่อง "โครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด" เขียนโดย สมพร วิทวัสการเวช ลงในวารสารกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2541 ในส่วนขององค์การสาธารณะประโยชน์ ใน พ.ศ. 2536 ดวงภัทสรพานิชศุภผล เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน" วิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2536 เช่นกัน นิภา พืดกานนท์ เขียนเรื่อง "การศึกษาความรู้และทัศนคติของผู้แทนสหกรณ์ที่มีต่อสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อวางนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสันนิบาตสหกรณ์" ในภาคธุรกิจนั้น เอื้อมพร ลือกิตติศัพท์ เขียนวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง "การศึกษาการวางแผนและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ของธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ / ศึกษาเฉพาะกรณีเครือเจริญโภคภัณฑ์" ใน พ.ศ. 2537 ต่อมาใน พ.ศ. 2540 ดุลย์ บุญชัย เขียนเรื่อง "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของบริษัทจำหน่ายเพลงสากลการเปิดรับและความพึงพอใจเพลงสากลของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพ" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2541 ไสว จันทรพรหม เขียนบทความเรื่อง "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ศิลปินนักร้อง" ลงในวารสารประชาสัมพันธ์ รวมแล้วในหัวเรื่องนี้มีเอกสารทั้งหมด 15 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 11 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง และบทความ 2 เรื่อง

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 2 การวางแผนประชาสัมพันธ์

ขบวนการที่ 2 การวางแผนประชาสัมพันธ์	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
2. การวางแผน						
2.1 ทฤษฎีและเทคนิคการวางแผนประชาสัมพันธ์	3	-	-	-	11	14
2.2 นโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ	-	3	-	-	3	6
2.3 การวางแผนประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ	-	11	1	-	2	14
รวม	3	14	1	-	16	24

สรุปโดยภาพรวมองค์ความรู้ของขบวนการประชาสัมพันธ์ที่ 2 เรื่องการวางแผนการประชาสัมพันธ์ นั้น มีเอกสารที่ผลิตออกมาเป็นองค์ความรู้ค่อนข้างมีน้อย แม้ว่าจะเป็นงานหลักของการประชาสัมพันธ์ จึงพบว่า มีเอกสารจำนวน 24 เรื่อง โดยด้านทฤษฎีและเทคนิคการวางแผน และการวางแผนประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ มีจำนวนมากเท่ากันคือ 14 เรื่อง ส่วนประเภทของเอกสาร จะเป็นบทความมากที่สุด จำนวน 16 เรื่อง และรองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ 14 เรื่อง

3. การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นเรื่องของการใช้สื่อต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งรวมทั้ง เทคนิค ข่าวสารและกลุ่มผู้รับสาร ในส่วนขององค์ความรู้ในเรื่องนี้ ได้แบ่งเป็นกลุ่มตามหัวเรื่องได้ดังนี้

3.1 เรื่อง สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ (ดูรายละเอียดในเรื่ององค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ 4 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์) มีองค์ความรู้ทั้งหมด 57 เรื่อง เป็นหนังสือ 13 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 19 เรื่อง งานวิจัย 5 เรื่อง และบทความ 20 เรื่อง (ดูรายละเอียดในตารางที่ 17) ซึ่งในหัวเรื่องนี้ยังแบ่งออกเป็นหัวเรื่องย่อยๆ ได้อีกถึง 8 หัวเรื่องย่อย ได้แก่ การพูด การเขียน สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อประเภทอื่นๆ และสื่อกับงานในลักษณะต่างๆ

3.2 เรื่อง ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (ดูรายละเอียดในเรื่ององค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ 3 ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ และตารางที่ 16) มีองค์ความรู้ทั้งหมด 15 เรื่อง เป็นหนังสือ 2 เรื่อง วิทยานิพนธ์ 7 เรื่อง งานวิจัย 1 เรื่อง และบทความ 5 เรื่อง ซึ่งในหัวเรื่องนี้ยังแบ่งออกเห็นหัวเรื่องย่อยๆ ได้อีกถึง 3 หัวเรื่องย่อย ได้แก่ ข่าวสาร ข่าวสารกับสื่อมวลชน ข่าวสารกับงานลักษณะต่างๆ

3.3 กลุ่มผู้รับสาร (ดูรายละเอียด ในองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย หัวข้อที่ 5.1 กลุ่มผู้รับสาร) มีองค์ความรู้ 3 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง และงานวิจัย 1 เรื่อง

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

ขบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
3. การสื่อสาร						
3.1 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์	13	19	5	-	20	57
3.2 ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	2	7	1	-	5	17
33 กลุ่มผู้รับสาร	-	2	1	-	-	3
รวม	15	18	7	-	25	75

สรุปภาพโดยรวมขององค์ความรู้ขบวนการประชาสัมพันธ์ที่ 3 เรื่อง การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีองค์ความรู้ทั้งหมด 75 เรื่อง หัวเรื่องที่มีมากที่สุดคือ เรื่อง สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ 57 เล่ม รองลงมาคือ ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ 15 เรื่อง ในส่วนประเภทของเอกสารนั้น มีบทความมากที่สุด จำนวน 25 บทความ รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ 18 เรื่อง และหนังสือ 15 เรื่อง ตามลำดับ สิ่งพิมพ์ที่ไม่มีเลยในขบวนการที่ 3 นี้คือ เอกสารการสัมมนา

4. การประเมินผลเพื่อการประชาสัมพันธ์ การประเมินผลในขบวนการที่ 4 นี้ รวมทั้งเรื่อง การประเมินผล และประสิทธิผลของงานและโครงการต่างๆ แบ่งออกเป็นกลุ่มหรือหัวเรื่องได้ดังนี้

4.1 หลักการประเมินผล เป็นองค์ความรู้ในเชิงวิชาการ และผลโดยภาพรวมของการประเมินผล ในหัวเรื่องนี้มีเอกสารทั้งหมด 3 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 1 เรื่อง รายงานการวิจัย 2 เรื่อง เริ่มจากงานวิจัยเรื่อง "โครงการพัฒนาระบบการติดตามและการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ของรัฐ" จัดทำโดย ดวงทิพย์ วรพันธุ์ ใน พ.ศ. 2541 ต่อมากรมประชาสัมพันธ์โดย สำนักพัฒนานโยบายและแผน ได้มอบหมายให้ พรทิพย์ วรภิจโยคาทร จัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง "แนวทางการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นการประเมินผลโครงการต่างๆ ของกรมประชาสัมพันธ์ ในปี พ.ศ. 2542 มีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขียนโดย พนม คลี่ฉายา เรื่อง "ตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" นับว่าเป็นการศึกษาเรื่องสำคัญในการประเมินผลทางการประชาสัมพันธ์ทีเดียว

4.2 การประเมินผลหน่วยงาน เป็นเรื่องของประสิทธิผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน มีเอกสารทั้งหมด 4 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ทั้งหมด เริ่มจาก พ.ศ. 2533 สุพัตรา ผาสุย ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิผลของหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ในการให้ความรู้และทัศนคติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. 2541 มีวิทยานิพนธ์ 2 เรื่อง ของ สุรเชษฐ นวลศรี เรื่อง "ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2" เป็นวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกเรื่องหนึ่ง สุวรรณฯ ของทอง จากสาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม เรื่อง "การประเมินการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม" เรื่องสุดท้ายเป็นวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เขียนโดย ธิดา กัลยาณมิตร เรื่อง "ศึกษาประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค" พ.ศ. 2542

4.3 การประเมินผลโครงการ เป็นเรื่องของการประเมินผลและประสิทธิผลของโครงการต่างๆ มีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 16 เรื่อง เป็นวิทยานิพนธ์ 9 เรื่อง งานวิจัย 6 เรื่อง บทความ 1 เรื่อง เริ่มจากใน พ.ศ. 2532 จุมพล รอดคำดี และคณะ ได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง "โครงการศึกษาและประเมินผลงานการประชาสัมพันธ์โครงการน้ำพระทัยในหลวง ตามแนวพระราชดำริเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสานเขียว)" สนับสนุนโดย คณะกรรมการบริหารโครงการอีสานเขียว ต่อมาใน พ.ศ. 2535 คณะกรรมการประชา

สัมพันธ์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง "การประเมินผลโครงการนำร่องระบบการประชาสัมพันธ์ เพื่อการพัฒนาแบบผสมผสาน" ต่อมาใน พ.ศ. 2537 ดวงจิต เรืองกฤษณ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประเมินผลจดหมายข่าวประชาทรศน์ของคณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2539 ทิพารัตน์ เด่นชัยประดิษฐ์ เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานตี๋มสุรา" เป็นวิทยานิพนธ์ในสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. 2540 กรมประชาสัมพันธ์ได้สนับสนุนให้มีการจัดทำงานวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการต่างๆ ของกรมฯ หลายเรื่อง โดย ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร ได้จัดทำเรื่อง "การประเมินโครงการในภาพรวมของกรมประชาสัมพันธ์ ปีงบประมาณ 2540" ส่วน นที ขลิบทอง ได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง "การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อม" ซึ่งเริ่มจัดทำทั้ง พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2540 ต่อเนื่องกัน ในขณะเดียวกัน พัทนี เขยจรรยา และ เมตตา วิวัฒน์านุกูล ก็ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์ของกรมประชาสัมพันธ์" เป็นงานวิจัยที่ทำต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2540 เช่นเดียวกัน ดวงทิพย์ วรพันธุ์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ได้จัดทำวิจัยเรื่อง "การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย" ใน พ.ศ. 2540 นอกจากนั้นใน พ.ศ. 2540 ยังมีวิทยานิพนธ์อีก 2 เรื่อง ศิริลักษณ์ อริยะปัญญาญทัย เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิผลของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการอะเมซิงไทยแลนด์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" เป็นวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ และ รุจยา พิภพทองพรรณ ได้เขียนวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เรื่อง "การศึกษาผลการประชาสัมพันธ์โครงการรักโลกได้ทะเลของบริษัทในกลุ่มสยามกลการ" ใน พ.ศ. 2541 มีวิทยานิพนธ์อีก 3 เรื่อง กุณนที อนุรักติพันธ์ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ประสิทธิผลของการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบันไดปลาโจนที่เขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต ส่วน ลิปดา จันทศักดิ์ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิจัยประเมินผลการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการประกันสังคม สู่สถานประกอบการของศูนย์สารนิเทศสำนักงานประกันสังคม" เป็นวิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สุกัลยา มุขยบัณฑิต ได้เขียนวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน เรื่อง "ประสิทธิผลของประชาสัมพันธ์โครงการฉลากประหยัดไฟ" ต่อมาใน พ.ศ. 2542 มีวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ เขียนโดย พิมพ์ใจ บัณฑิตวงศ์ เรื่อง "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของโครงการณรงค์แยกประเภทขยะของสำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร" อีกเรื่องหนึ่ง สิริพร น้อยกลาง เรื่อง "ประเมินผลสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการชุมชนคัดแยกขยะของเทศบาลนครนนทบุรี" เป็นวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มีบทความเขียนจากโครงการประเมินผล 1 เรื่องเขียนโดย สุ บุญญา หุตั้งคบตี

และ นิภาภรณ์ ชัยวัฒน์ เรื่อง "โครงการประเมินผลการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เรื่อง 'ดูฉลาดก่อนซื้อ'" ลงในวารสารอาหารและยา พ.ศ. 2542

4.4 เทคนิคการโน้มน้าวชักจูงใจเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีเอกสาร 2 เรื่อง เป็นหนังสือ 1 เรื่อง และบทความ 1 เรื่อง เริ่มจาก หนังสือของ สะอาด ตันสุขภผล เรื่อง "เทคนิคการเข้าถึงจิตใจคนกลุ่มต่างๆ เพื่องานประชาสัมพันธ์" ใน พ.ศ. 2515 และบทความเรื่อง "การโน้มน้าวใจเพื่อการประชาสัมพันธ์" เขียนโดย จำนง วิบูลย์ศรี

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนองค์ความรู้ของขบวนการที่ 4 การประเมินผลการประชาสัมพันธ์

ขบวนการที่ 4 การประเมินผลการประชาสัมพันธ์	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม
4. การประเมินผล						
4.1 หลักการประเมินผล	-	1	2	-	-	3
4.2 การประเมินผลหน่วยงาน	-	4	-	-	-	4
4.3 การประเมินผลโครงการ	-	9	6	-	1	16
4.4 เทคนิคการชักจูงโน้มน้าวใจ	1	-	-	-	1	2
รวม	1	14	8	-	2	25

สรุปภาพโดยรวมขององค์ความรู้ของขบวนการที่ 4 การประเมินผล นั้น มีองค์ความรู้ทั้งหมด 25 เรื่อง หัวเรื่องที่มีมากที่สุด คือ เรื่องการประเมินผลโครงการ จำนวน 10 เรื่อง ในส่วนของประเภทเอกสารที่มีมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 14 เรื่อง รองลงมาคือ งานวิจัย 8 เรื่อง ส่วนเอกสารจากการสัมมนาไม่มีเอกสารเลย

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนองค์ความรู้จำแนกตามขอบข่ายการประชาสัมพันธ์ทั้ง 4 ขั้นตอน

ขอบข่ายการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนต่างๆ	หนังสือ	วิทยานิพนธ์	งานวิจัย	สัมมนา	บทความ	รวม	ร้อยละ
1. การแสวงหาความรู้	51	56	12	6	82	207	62.5
2. การวางแผน	3	14	1	-	16	24	7.3
3. การสื่อสาร	15	18	7	-	25	75	22.7
4. การประเมินผล	1	14	8	-	2	25	7.6
รวม	70	102	28	6	125	331	100
ร้อยละ	21.1	30.8	8.5	1.8	37.8	100	

ภาพสรุปโดยรวมขององค์ความรู้ในเรื่องขอบข่ายการประชาสัมพันธ์ทั้ง 4 ขั้นตอน นั้นมีจำนวนเอกสารรวมทั้งสิ้น 331 เรื่อง ขั้นตอนที่มีมากที่สุดคือ 1. การแสวงหาความรู้จำนวน 207 เรื่อง หรือร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ 2. การสื่อสาร จำนวน 75 เรื่อง หรือร้อยละ 22.7 ในส่วนของประเภทเอกสารพบว่า บทความมีจำนวนมากที่สุดจำนวน 125 เรื่อง หรือร้อยละ 37.8 รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์จำนวน 102 เรื่องหรือ ร้อยละ 30.8 ขั้นตอนการ วางแผน และการประเมินผล มีจำนวนองค์ความรู้น้อยมากเพียง 24 และ 25 เรื่อง หรือร้อยละ 7.3 และ 7.6 ซึ่งต่างจากขั้นตอนอื่นๆ ค่อนข้างมาก ทั้งที่ขั้นตอนทั้ง 2 นี้ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานประชาสัมพันธ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

บทนี้จะเป็นการสรุปผลจากการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่างๆ ของการศึกษาเรื่อง "วิวัฒนาการและสถานภาพขององค์ความรู้สาขาการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" ดังจะกล่าวถึงในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. เรื่อง วิวัฒนาการขององค์ความรู้ในช่วงเวลาต่างๆ ตั้งแต่ พ.ศ. 2500-2543

ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2500-2509 ช่วงเริ่มต้นนี้มีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้เพียง 2 เรื่องคือ หนังสือเล่มแรกใน พ.ศ. 2500 เรื่อง "การประชาสัมพันธ์" เขียนโดย *สะอาด ตันศุภผล* อีกเล่มหนึ่งเป็นหนังสือที่ระลึกในการเปิดอาคารใหม่ของกรมประชาสัมพันธ์ ใน พ.ศ. 2506 ในช่วงเริ่มต้นนี้ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์จึงเริ่มจาก หนังสือที่เป็นหลักการและทฤษฎีพื้นฐานทางการประชาสัมพันธ์เท่านั้น

ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2510-2519 ช่วงนี้การประชาสัมพันธ์เริ่มเป็นที่รู้จัก และเริ่มมีการสอนในด้านการประชาสัมพันธ์ จึงพบว่ามีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 64 เรื่อง เมื่อจำแนกองค์ความรู้ออกตามหัวเรื่องต่างๆ แล้วพบว่าหัวเรื่องที่มีจำนวนมากที่สุดคือ "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์" จำนวน 16 เรื่อง หรือร้อยละ 25 รองลงมาคือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กร" จำนวน 14 เรื่อง หรือร้อยละ 21.8 ซึ่งมีจำนวนต่างจากอันดับที่ 3 คือเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" จำนวน 7 เรื่อง หรือร้อยละ 10.9 มาก ในช่วงนี้ถ้าหากพิจารณาตามประเภทของเอกสารจะพบว่า บทความ มีมากที่สุดจำนวน 51 เรื่อง หรือร้อยละ 79.7 ซึ่งห่างจากเอกสารประเภทอื่นๆ มาก จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ 2 นี้ องค์ความรู้ก็ยังเน้นหนักในเรื่อง หนังสือหลักและทฤษฎีพื้นฐานทางการประชาสัมพันธ์

ช่วงที่ 3 พ.ศ. 2520-2529 ช่วงนี้เป็นช่วงแบ่งบานขององค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์ จึงมีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 109 เรื่อง หัวเรื่องที่มีองค์ความรู้มากที่สุด คือ เรื่อง หลักและทฤษฎีการ

ประชาสัมพันธน์ มีจำนวน 31 เรื่อง หรือร้อยละ 31 รองลงมาคือ เรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธน์" จำนวน 20 เรื่อง หรือร้อยละ 18.3 ในแง่ประเภทของเอกสาร "บทความ" มีมากที่สุดจำนวน 67 เรื่อง หรือร้อยละ 61 รองลงมาคือ หนังสือ 29 เรื่อง หรือร้อยละ 26.6 จะเห็นได้ว่าช่วงนี้กระแสขององค์ความรู้ยังคงเป็นเรื่องของการผลิตตำรา และหนังสือหลักและทฤษฎีพื้นฐานทางการประชาสัมพันธน์

ช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539 ช่วงนี้องค์ความรู้ในสาขานิตศาสตร์ขยายตัวอย่างกว้างขวาง จึงมีเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 179 เรื่อง หัวเรื่องที่มีองค์ความรู้มากที่สุดคือเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธน์" จำนวน 33 เรื่อง หรือร้อยละ 18.4 รองลงมาคือ เรื่อง "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธน์" จำนวน 30 เรื่อง หรือร้อยละ 16.8 แต่ประเภทของเอกสารที่มีมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 68 เรื่อง หรือร้อยละ 38 รองลงมาคือ หนังสือ 49 เรื่อง หรือร้อยละ 27.4 อันดับ 3 คือ บทความจำนวน 48 เรื่อง หรือร้อยละ 26.8 เนื่องจากช่วงนี้มีวิทยานิพนธ์ผลิตผลจากการเปิดสอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยต่างๆ มากขึ้น และยังพบว่าในช่วงที่ 4 นี้ ปีที่มีการผลิตองค์ความรู้มากที่สุดคือ พ.ศ. 2534 ถึง 29 เรื่อง หรือร้อยละ 16.2 ในช่วงนี้องค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธน์จึงมีความเจริญรุ่งเรืองค่อนข้างมาก

ช่วงที่ 5 พ.ศ. 2540-2543 ในช่วงนี้องค์ความรู้ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากยุคที่ผ่านมา มีการผลิตเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 121 เรื่อง หัวเรื่องที่มีองค์ความรู้มากที่สุดคือ เรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธน์" จำนวน 29 เรื่อง หรือร้อยละ 24 รองลงมาคือ เรื่อง "การประชาสัมพันธน์กับองค์กรต่างๆ" จำนวน 20 เรื่อง หรือร้อยละ 16.5 ประเภทของเอกสารที่มีมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ และบทความ จำนวนเท่ากันคือ 43 เรื่อง หรือร้อยละ 35.5 ในช่วง 4 ปีนี้ ปีที่มีองค์ความรู้ผลิตออกมามากที่สุด คือ พ.ศ. 2541 จำนวน 44 เรื่อง และแหล่งผลิตองค์ความรู้เริ่มมาจากมหาวิทยาลัย และสถาบันต่างๆ จากส่วนกลางไปยังภูมิภาค จึงทำให้มองเห็นถึงการขยายตัวขององค์ความรู้ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สรุปภาพโดยรวมของวิวัฒนาการองค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธน์ ในช่วง พ.ศ. 2500-2543 จำนวน 43 ปีนั้น มีจำนวนเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมด 475 เรื่อง เป็นบทความมากที่สุด 209 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ 120 เรื่อง และหนังสือ 106 เรื่องตามลำดับ ในช่วงแรกองค์ความรู้ยังน้อยกว่าจำนวน 2 เรื่องในช่วงแรก มากเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนมีจำนวนมากที่สุดในช่วงที่ 4 พ.ศ. 2530-2539 และในช่วง 4 ปีหลังมีจำนวนถึง 121 เรื่อง เมื่อพิจารณาดูจำนวนของเนื้อหาความรู้ที่แบ่งออกตามหัวเรื่องต่างๆ นั้นพบว่า

หัวเรื่อง "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธน์" มีองค์ความรู้เป็นเอกสารมากที่สุด 92 เรื่อง

หัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธน์" รองลงมาจำนวน 89 เรื่อง

หัวเรื่อง "การประชาสัมพันธน์กับองค์กร" เป็นอันดับ 3 จำนวน 61 เรื่อง

หากพิจารณาตามประเภทของสิ่งพิมพ์ในหัวเรื่องที่มีมากที่สุด แล้ว พบว่า หัวเรื่อง "หลักและทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์" จะมีเอกสารเป็นหนังสือมากที่สุด 39 เรื่อง และบทความมากที่สุด 45 เรื่อง ส่วนวิทยานิพนธ์มีมากที่สุด 39 เรื่อง ในหัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์"

ถ้าพิจารณาตามแหล่งผลิตของเอกสารที่เป็นองค์ความรู้ จะพบว่า เอกสารส่วนใหญ่ถึง 254 รายการ คิดเป็นร้อยละ 95 (ไม่นับบทความเพราะจำแนกแหล่งที่ผลิตไม่ได้) เป็นเอกสารที่ผลิตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีเพียงร้อยละ 5 หรือ 13 เรื่องเท่านั้น ที่ผลิตในส่วนภูมิภาค ซึ่งทั้งหมดผลิตจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สถาบันราชภัฏ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ฯลฯ

ในส่วนที่ผลิตในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลนั้น พบว่า หน่วยงานที่ผลิตองค์ความรู้ออกมามากที่สุด คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 เรื่อง หรือร้อยละ 22.4 อันดับที่ 2 คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 43 เรื่อง หรือร้อยละ 16 อันดับที่ 3 กรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 22 เรื่อง หรือร้อยละ 8.2

2. การวิเคราะห์จำนวนองค์ความรู้ตามทฤษฎีการประชาสัมพันธ์

2.1 ทฤษฎีองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 องค์การ มีเนื้อหาเป็นองค์ความรู้ทั้งหมดจำนวน 90 เรื่อง จำแนกเป็นหัวเรื่องต่างๆ ได้ 6 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุด คือ งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรทางการศึกษา จำนวน 30 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "งานประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ" จำนวน 26 เรื่อง อันดับที่ 3 คือ งานประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ จำนวน 17 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 47 เรื่อง และรองลงมาคือ บทความ จำนวน 32 เรื่อง

องค์ประกอบที่ 2 นักประชาสัมพันธ์ มีเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดจำนวน 34 เรื่อง แยกออกเป็นหัวเรื่องย่อย ได้ 4 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุดคือ เรื่อง "คุณสมบัติและลักษณะของนักประชาสัมพันธ์" จำนวน 14 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์" จำนวน 10 เรื่อง ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่มากที่สุดคือ บทความ จำนวน 17 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 8 เรื่อง

องค์ประกอบที่ 3 ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดจำนวน 15 เรื่อง แยกออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 3 หัวเรื่อง ที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุดคือ "ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์กับงานลักษณะต่างๆ" จำนวน 8 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

กับสื่อมวลชน" จำนวน 5 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 7 เรื่อง มีงานที่ผลิตในส่วนภูมิภาค อยู่เรื่องเดียว จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา

องค์ประกอบที่ 4 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้ทั้งหมด 57 เรื่อง แยก ออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 8 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุดคือ เรื่อง "สื่อประชาสัมพันธ์ในงาน ลักษณะต่างๆ" จำนวน 14 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "สื่อประเภทต่างๆ ในงานประชาสัมพันธ์" จำนวน 10 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุดคือ บทความ จำนวน 20 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์จำนวน 19 เรื่อง

องค์ประกอบที่ 5 กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้ทั้งหมด 7 เรื่อง แยกออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 2 หัวเรื่อง คือเรื่อง กลุ่มผู้รับสาร จำนวน 3 เรื่อง และเรื่อง การประชาสัมพันธ์ภายใน จำนวน 4 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุดคือ บทความ จำนวน 4 เรื่อง

สรุปภาพโดยรวมแล้ว จำนวนองค์ความรู้จำแนกตามองค์ประกอบทางการประชาสัมพันธ์ทั้ง 5 องค์ประกอบนั้น มีจำนวนองค์ความรู้ทั้งหมด 203 เรื่อง องค์ความรู้ขององค์ประกอบที่ 1 "องค์การ" มีจำนวน มากที่สุดจำนวน 90 เรื่อง หรือร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 4 "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" จำนวน 57 เรื่อง หรือร้อยละ 28 ที่มีจำนวนองค์ความรู้น้อยที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 5 "กลุ่มเป้าหมายทางการประชาสัมพันธ์" จำนวน 7 เรื่อง หรือร้อยละ 3.4 สิ่งพิมพ์ที่มีมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 83 เรื่อง หรือร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ บทความ จำนวน 78 เรื่อง หรือร้อยละ 38.4 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ เอกสารจากการ สัมมนาจำนวน 1 เรื่อง หรือร้อยละ 0.5

2.2 ทฤษฎีขบวนการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การแสวงหาข้อมูล มีจำนวนองค์ความรู้ในหัวข้อนี้ทั้งหมด จำนวน 207 เรื่อง แบ่งออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 6 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุด คือ "องค์การ" จำนวน 90 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ (เชิงวิชาการ)" และ "นักประชาสัมพันธ์" จำนวน 34 เรื่อง เท่ากัน สิ่งพิมพ์ประเภท บทความ มีมากที่สุดจำนวน 82 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 56 เรื่อง และอันดับ 3 คือ หนังสือ 51 เล่ม

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้ในหัวข้อนี้ทั้งหมด จำนวน 24 เรื่อง แบ่งออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 3 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุดคือ "ทฤษฎีและเทคนิค การวางแผนประชาสัมพันธ์" และ "การวางแผนประชาสัมพันธ์ในงานลักษณะต่างๆ " เท่ากันจำนวน 14 เรื่อง รองลงมาคือ หัวเรื่อง "นโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ในภาครัฐ" จำนวน 6 เรื่อง สิ่งพิมพ์ที่มากที่สุดคือ บทความ 16 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 14 เรื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้ในหัวข้อนี้ทั้งหมด จำนวน 75 เรื่อง แบ่งออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 3 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุดคือ เรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" จำนวน 57 เรื่อง รองลงมาจำนวน 15 เรื่อง เป็นหัวเรื่อง "ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ บทความ จำนวน 25 เรื่อง รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 18 เรื่อง อันดับ 3 คือ หนังสือ จำนวน 15 เรื่อง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนองค์ความรู้ในหัวข้อนี้ทั้งหมด จำนวน 25 เรื่อง แบ่งออกเป็นหัวเรื่องย่อยได้ 4 หัวเรื่อง หัวเรื่องที่มีองค์ความรู้มากที่สุดคือ "การประเมินผลโครงการ" จำนวน 16 เรื่อง รองลงมาคือ "การประเมินผลหน่วยงาน" จำนวน 4 เรื่อง ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 14 เรื่อง รองลงมาคือ งานวิจัย จำนวน 8 เรื่อง

สรุปภาพโดยรวมขององค์ความรู้ตามทฤษฎีขอบข่ายการประชาสัมพันธ์ทั้ง 4 ขั้นตอนนั้น มีจำนวนองค์ความรู้ทั้งหมด 331 เรื่อง ขั้นตอนที่ 1 การแสวงหาความรู้ มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุด จำนวน 207 เรื่อง หรือร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 2 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ จำนวน 75 เรื่อง ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ บทความ จำนวน 125 เรื่อง หรือร้อยละ 37.8 รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ จำนวน 102 เรื่อง หรือร้อยละ 30.8

อภิปรายผล

1. ในเรื่องของ วิวัฒนาการองค์ความรู้ตามช่วงเวลาต่างๆ จาก พ.ศ. 2500-2543 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่วงนั้น จะเห็นได้ว่า ในช่วงแรกมีจำนวนเอกสารที่เป็นองค์ความรู้้น้อยมากๆ และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงที่ 2 จำนวน 64 เรื่อง เป็นจำนวน 109 เรื่องในช่วงที่ 3 และมากที่สุดในช่วงที่ 4 จำนวน 179 เรื่อง และในช่วงที่ 5 แม้จะเพียง 4 ปีก็มีจำนวนถึง 121 เรื่อง เป็นแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนการขยายตัวของแหล่งที่มีการเรียนการสอนด้านการประชาสัมพันธ์ หรือ นิเทศศาสตร์ สรุปให้เห็นได้ว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มขององค์ความรู้คือ การศึกษา และการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น

เมื่อดูจากจำนวนเนื้อหาความรู้ จึงพบว่า ในหัวเรื่อง "หลักและทฤษฎีการประชาสัมพันธ์" จะมีมากที่สุดถึงร้อยละ 19.4 เพราะเป็นหนังสือที่เป็นตำราพื้นฐานของทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ที่ผลิตโดยนักวิชาการ ที่เป็นอาจารย์ในสถาบันต่างๆ นับตั้งแต่เล่มแรกๆ จึงพบว่า สิ่งพิมพ์ประเภท หนังสือ ในหัวเรื่องนี้จะมีจำนวนมากที่สุด เช่นเดียวกับ บทความ ในหัวข้อนี้ ซึ่งเนื้อหาเป็นลักษณะทั้งเชิงวิชาการ และ ประยุกต์ เขียนโดย นักวิชาการส่วนหนึ่ง และนักวิชาชีพเขียนจากประสบการณ์จากการทำงานในด้านนี้ อาทิเช่น ประจวบ อินอืด วรณี ลีลาเวชบุตร เป็นต้น สิ่งพิมพ์ประเภทบทความในหัวเรื่องนี้ก็มีจำนวนมากที่สุด เช่นกัน

ในหัวเรื่อง "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" ซึ่งมีจำนวนองค์ความรู้มากเป็นอันดับที่ 2 หรือร้อยละ 18.7 ก็พบว่า เป็นหัวเรื่องที่มีสิ่งพิมพ์ประเภท วิทยานิพนธ์ มากที่สุดกว่าหัวเรื่องอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะเรื่องของสื่อนี้ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้หลายหลากแง่มุม และน่าสนใจ เช่นเดียวกับ ในหัวเรื่อง ที่มีจำนวนองค์ความรู้เป็นอันดับ 3 และ 4 คือเรื่อง "การประชาสัมพันธ์กับองค์กร"และ"การประชาสัมพันธ์กับองค์กรด้านการศึกษา" ที่มีจำนวนวิทยานิพนธ์ค่อนข้างมากกว่าหัวเรื่องอื่นๆ วิทยานิพนธ์เหล่านี้ส่วนใหญ่จัดทำในเชิงปริมาณ

ถ้าหากดูตามประเภทของสิ่งพิมพ์แล้ว การที่บทความมีจำนวนมากที่สุดนั้น เนื่องจาก บทความ เป็นข้อเขียนที่ค่อนข้างสั้น จึงผลิตได้ง่ายและรวดเร็วกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ ในขณะที่งานวิจัย ทางด้านการประชาสัมพันธ์ ก็พบว่ายังมีค่อนข้างน้อย จำนวน 28 เรื่อง ในช่วงเวลา 40 กว่าปี เช่นเดียวกับ เอกสารจากการสัมมนา ที่มีจำนวนองค์ความรู้้น้อยที่สุด เพียงจำนวน 12 เรื่อง ทั้งนี้จริงๆ แล้ว มีการจัดประชุมและสัมมนาทุกๆ ปีในสถาบันต่างๆ แต่มิได้จัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ จึงทำให้เอกสารที่เป็นองค์ความรู้ค่อนข้างน้อย

ถ้าหากดูจากแหล่งที่ผลิตเอกสารแล้ว จะพบว่าส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 95 ผลิตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยเฉพาะผลิตจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มากที่สุด รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งห่างจากอันดับอื่นๆ มาก ทั้งนี้ก็เนื่องจากทั้ง 2 แห่งนี้ เปิดการเรียนการสอนมานานกว่าที่อื่นๆ และเปิดสอนในระดับปริญญาโทเป็นแห่งแรกๆ จึงมีโอกาสผลิตผลงานได้มาก ในส่วนภูมิภาคนั้น เพิ่งเริ่มมีการผลิตออก

เผยแพร่ในช่วงที่ 4 และช่วงที่ 5 ก็คือประมาณ 10 กว่าปี หลังๆ มานี้เอง เนื่องจากการเรียนการสอนเพิ่งเริ่มมีการขยายตัวอย่างมั่นคงออกสู่ภูมิภาคในช่วงหลังๆ

2. ในเรื่องขององค์ความรู้ตามกรอบทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์ ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ 2 แนวคิด นั้น

2.1 ในกรอบทฤษฎี เรื่อง “องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์” นั้นจากองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 5 จะพบว่า องค์ประกอบที่ 1 เรื่อง องค์การ มีจำนวนองค์ความรู้มากที่สุด ถึงร้อยละ 44.3 เนื่องจากการศึกษาขององค์ความรู้ในเรื่องของหน่วยงานนั้นเป็นเรื่องแรกๆ ที่มีการศึกษามานานแล้ว ทั้งวิทยานิพนธ์ เรื่องแรก และการวิจัยเรื่องแรกๆ ก็เริ่มจากการศึกษาหน่วยงานทั้งสิ้น และมีการศึกษาต่อเนื่องมาเรื่อยๆ ในหน่วยงานทุกระดับ ทุกลักษณะ จึงกลายเป็นหัวเรื่องที่มีจำนวนขององค์ความรู้มากที่สุดถ้ารวมองค์กรทั้งทัวๆ ไป และเฉพาะทางด้านการศึกษาเข้าด้วยกัน องค์ประกอบที่มีจำนวนองค์ความรู้มากเป็นอันดับที่ 2 คือ สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ก็นับว่าเป็นอีกหัวเรื่องหนึ่งที่นิยมเขียน เป็นวิทยานิพนธ์ หรือ เป็นบทความกันมาก ที่น่าสังเกตคือ ในองค์ประกอบที่ 3 ข่าวสาร และองค์ประกอบที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย จะมีจำนวนองค์ความรู้ที่น้อยมากเพียงจำนวนร้อยละ 7.4 และ 3.4 เมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่นๆ แสดงว่า หัวข้อเรื่องทั้ง 2 นี้ ยังมีผู้ผลิตองค์ความรู้น้อย เช่นในเรื่อง ข่าวสารทางการประชาสัมพันธ์ งานที่นิยมทำกันมักจะเป็นเรื่องข่าวทั่วๆ ไป หรือข่าวในสื่อต่างๆ ไม่เน้นเฉพาะด้านข่าวประชาสัมพันธ์ เพราะข่าวเรื่องอื่นๆ อาจจะนำตื่นตื่น ทำให้เกิดความน่าสนใจมากกว่าข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือในเรื่อง กลุ่มเป้าหมายนั้น ก็เป็นเรื่องที่ค่อนข้างเฉพาะ จึงยังไม่มีคนนิยมศึกษาเท่าที่ควร

2.2 ในกรอบทฤษฎีเรื่อง “ขบวนการประชาสัมพันธ์” ทั้ง 4 ขั้นตอน พบว่า ในขั้นตอนที่ 1 การแสวงหาความรู้ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ในเรื่อง หลักและทฤษฎีของการประชาสัมพันธ์ งานประชาสัมพันธ์ เรื่องขององค์กร นักประชาสัมพันธ์ และการวิจัยทางการประชาสัมพันธ์ นั้น มีองค์ความรู้มากที่สุด จำนวนถึงร้อยละ 62.5 เนื่องจากเรื่องเหล่านี้เป็นหัวข้อที่นิยมเขียนและจัดทำกันทั้งในลักษณะเป็นหนังสือ และบทความต่างๆ มากอยู่แล้ว เมื่อมารวมกันในหัวข้อนี้ ขั้นตอนที่ 1 จึงทำให้มีจำนวนสูงมาก ขั้นตอนที่มีองค์ความรู้มากรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 มีจำนวนถึงร้อยละ 22.7 คือ ขั้นตอนที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยความรู้ในเรื่อง สื่อ เรื่องข่าวสาร และกลุ่มผู้รับสาร ซึ่งเรื่องสื่อ นั้นเป็นเรื่องที่มีผู้ศึกษามานานแล้ว แต่ในขั้นตอนที่ 2 และที่ 4 คือ การวางแผนเพื่อการประชาสัมพันธ์ และการประเมินผลในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งนับว่าเป็นหัวข้อที่เป็นหัวใจสำคัญทีเดียวของงานประชาสัมพันธ์ แต่กลับมีจำนวนองค์ความรู้ที่มีการศึกษาไว้ น้อยมากเพียงร้อยละ 7.3 และ 7.6 เท่านั้น อาจจะเป็นเพราะแนวความคิดในเรื่องของ การวางแผน และการประเมินผล ยังเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ในสังคมไทย และอาจจะยังมองดูยากในการที่จะศึกษาแต่ละเรื่อง จึงยัง

จำเป็นต้องใช้เวลาในการพัฒนาความรู้ในด้านนี้ แต่ในช่วงหลังๆ โดยเฉพาะในหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ก็มีแนวโน้มที่ดีขึ้นในการศึกษาทั้งหัวข้อนี้มากขึ้นเรื่อยๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเรื่อง ของการผลิตองค์ความรู้ในสาขาการประชาสัมพันธ์

- 1.1 กระตุ้นให้นักวิชาการและนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆ ผลิตผลงานทั้ง หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และบทความ ในหัวข้อต่างๆ ที่ยังขาดอยู่ หรือมีจำนวนน้อย ดูจากตารางที่ 10 หน้า และองค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์เรื่อง ข่าวสาร และ กลุ่มเป้าหมาย ส่วนในขบวนการประชาสัมพันธ์นั้น ก็คือ เรื่องของ การวางแผน และการประเมินผล
- 1.2 สนับสนุนให้นักวิชาการในส่วนภูมิภาคพยายามผลิตองค์ความรู้ที่ประยุกต์ให้เข้ากับสังคม และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้มากขึ้น มิใช่ผลิตงานที่คล้ายคลึง หรือ เรื่องที่ซ้ำๆ กับที่นักวิชาการในส่วนกลางที่กรุงเทพฯ เคยผลิตมาแล้ว
- 1.3 สนับสนุนให้มีการบันทึกและเผยแพร่ กรณีศึกษาในเรื่องของงานประชาสัมพันธ์ และการแก้ไขปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ออกเผยแพร่จากหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น
- 1.4 ในเรื่องของเอกสารจากการสัมมนา ควรจัดงบประมาณในการรวบรวมและจัดพิมพ์ผลจากการประชุม และสัมมนาต่างๆ ออกเผยแพร่ และเก็บรวบรวมไว้เป็นองค์ความรู้ให้มากขึ้น เพราะที่ผ่านมาไม่มีการจัดทำ ทำให้ไม่มีเอกสารเหล่านี้มากเท่าที่ควร น่าเสียดายองค์ความรู้ประเภทนี้เป็นอย่างยิ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเจาะลึกในเรื่อง องค์ความรู้ เฉพาะเรื่องแคบลงไปในแต่ละหัวข้อของการศึกษาในสาขาการประชาสัมพันธ์ เช่น กลุ่มหนังสือ ตำราพื้นฐานทางการประชาสัมพันธ์นั้น ทฤษฎีทางการประชาสัมพันธ์ มีหัวข้อใดบ้างที่ศึกษามาก ศึกษาในลักษณะใด หัวข้อใดที่ยังศึกษาน้อย หรือศึกษาเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่จัดทำเรื่อง สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ นั้นจัดทำสื่อใดมากที่สุด ใช้วิธีการวิจัยแบบใดมาก แบบใดที่เหมาะสม

- 2.2 ศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับ การนำหลักและทฤษฎีไปใช้ในการทำงานมีประสิทธิภาพอย่างไร และใช้ทฤษฎีได้มาก ทฤษฎีได้น้อย เพราะงานวิจัยในเรื่องของหลักทฤษฎีของไทยยังไม่มีผู้ใดศึกษาเลย
- 2.3 พยายามศึกษาวิจัยงานประชาสัมพันธ์โดยใช้ระเบียบวิจัยอื่นๆ เช่น การวิจัยในเชิงคุณภาพ ให้มากขึ้น หรือใช้การสังเกต การทดลอง มาใช้ในการศึกษาทางการประชาสัมพันธ์บ้าง

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และ วิลลาสินี พิพิธกุล .การสำรวจสถานภาพแห่งองค์ความรู้ เรื่อง "สตรีกับสื่อมวลชน ในประเทศไทย (พ.ศ. 2520-2535) . กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ .ระบบการสื่อสารเพื่อชุมชน,รายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยเพื่อประมวล องค์ความรู้. กรุงเทพฯ:สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ,2542.
- พรพรรณ เชนจิตร.สถานภาพการศึกษาวิจัยการสื่อสารในองค์การไทยในวิทยานิพนธ์ (พ.ศ.2524-2541) .วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542.
- ภัทรานุจ แสงจันทร์ .สถานภาพการศึกษาวิจัยทางการสื่อสารระดับวัฒนธรรมในประเทศไทย .วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,2542.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต และอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. การสำรวจและจัดทำบรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์ทาง นิเทศศาสตร์ในประเทศไทย พ.ศ. 2500-2525.กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,2526.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต. การสำรวจและจัดทำบรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์ทางนิเทศศาสตร์ ในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2526-2532. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2533.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต และ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. การสำรวจและจัดทำบรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์ ในสาขาการประชาสัมพันธ์ และการโฆษณาในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2533-2538. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2539.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต และ นิตยา เหล็กแก้ว.ดรขนีวารสารไทยทางนิเทศศาสตร์ (พ.ศ. 2496 - 2526). กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2528.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย.เอกสารการสอนชุดวิชา งานสำนักงานและการประชาสัมพันธ์. หน่วยที่ 13 สาขาศิลปศาสตร์ กรุงเทพฯ:2535.
- Cutlip,Scott M.,Center,Allen H and Broom.Effective Public Relations.8 the ed. W.J.:Prentice Hall,199.
- Guth,David W and March,Charks.Public Relations:a values-driven approach.Boston, Allyn And Bacon, C 2000.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

รายชื่อเอกสารและบทความในสาขาการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2500-2543 (เรียงลำดับตามปีที่ผลิต และชื่อผู้แต่ง)

พ.ศ. 2500

1. สะอาด ตันศุภผล.2500.การประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:มงคลการพิมพ์.373 หน้า

พ.ศ. 2506

2. ประชาสัมพันธ์,กรม.2506.ที่ระลึกในการเปิดอาคารใหม่กรมประชาสัมพันธ์.100 หน้า.

พ.ศ. 2510

3. ถวัลย์ กิตติศรีสุวรรณ.2510.งานประชาสัมพันธ์ของรัฐ: บทศึกษาเฉพาะกรณีการปฏิบัติงานวิทยุกระจายเสียงของกองประชาสัมพันธ์ เขตขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.155 หน้า.

4. ไพฑูลย์ บุญวัฒน์.2510.การประชาสัมพันธ์ของข้าราชการฝ่ายปกครองระดับอำเภอในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 126 หน้า.

5. ปราโมทย์ อิทธิกุล.2511.การฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เขตลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.126 หน้า.

พ.ศ. 2512

6. ปัญญา บูรณะเหตุ.2512.ปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีของกองประชาสัมพันธ์เขตลำปาง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 131 หน้า.

พ.ศ. 2513

7. รัชศักดิ์ วัฒนพานิช.2513.การประชาสัมพันธ์กับความมั่นคงแห่งชาติ,เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

พ.ศ. 2514

8. ประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย,สมาคม.2514.รายงานการสัมมนาทางวิชาการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ครั้งที่1 เรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการพัฒนาประเทศ. 18-20 สิงหาคม 2514.

9. พิมล แจ่มจรัส.2514.การประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้านครหลวง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ .107 หน้า

พ.ศ. 2515

10. สะอาด ตันศุภผล.2515.เทคนิคการเข้าถึงจิตใจคนกลุ่มต่างๆ เพื่องานประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: สมาคมนักประชาสัมพันธ์.

พ.ศ. 2516

11. การประชาสัมพันธ์,โรงเรียน .2516.ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ รุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ: 64 หน้า.

พ.ศ. 2518

12. ชม ภูมิภาค.2518.หลักการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.547 หน้า.
13. ประชาสัมพันธ์,กรม.2518.สรุปผลโครงการประชุมสัมมนาทางวิชาการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.24 หน้า.

พ.ศ. 2519

14. มรกต อัญญศิริ.2519.การประชาสัมพันธ์เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ:วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. 153 หน้า.
15.การประชาสัมพันธ์,โรงเรียน.2519.รายงานผลการสำรวจสถานภาพงานประชาสัมพันธ์ ของส่วนราชการองค์การและรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ:ธนาคารกรุงเทพ จำกัด.221 หน้า.

พ.ศ. 2520

- 16.โมมัมมัด อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร สร้อยสุริยา.2520. การบริหาร การนิเทศ และการประชาสัมพันธ์การศึกษาจากระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ:อักษรบัณฑิต. 67 หน้า.
17. รัฐศาสตร์,คณะ.ศูนย์ฝึกอบรมรัฐวิสาหกิจและคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2520. เอกสารจากการสัมมนาเรื่อง ประชาสัมพันธ์รัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ.
18. อุทัย หิรัญโต.2520.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.

พ.ศ. 2521

19. วัฒนา พุทธางกูรานนท์.2521.การประชาสัมพันธ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พ.ศ. 2522

20. ไชยยศ เรืองสุวรรณ.2522.การประชาสัมพันธ์ หลักการและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: 192 หน้า.
21. ประชาสัมพันธ์,กรม.2522.การสัมมนาเรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา และความมั่นคงของประเทศ เอกสารชุดที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ.

22. ประชาสัมพันธ์, กรม. 2522. การสัมมนาเรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา และความมั่นคงของประเทศ เอกสารชุดที่ 2 การสื่อสารมวลชน และการประชาสัมพันธ์เปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ.

23. ประชาสัมพันธ์, กรม. 2522. การสัมมนาเรื่อง บทบาทของการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา และความมั่นคงของประเทศ เอกสารชุดที่ 3 ความพยายามในการพัฒนาการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ.

24. เสนีย์ แดงวัง. 2522. ทฤษฎีปัญหาและกรณีศึกษาของการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พ.ศ. 2523

25. กิตติพงศ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา. 2523. การประชาสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พ.ศ. 2524

26. ประมะ สตะเวทิน และคนอื่นๆ. 2524. รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพของบุคลากรและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย.

27. วิรัช ลภีรัตนกุล. 2524. การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

28. สุชาวดี สุกโตชะ. 2524. การจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

29. อนันต์ธนา อังกินันท์. 2524. การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

30. อรุณ งามดี และคณะ. 2524. ทำเนียบเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยราชการ และรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์. 106 หน้า.

พ.ศ. 2525

31. วิจัยเพื่อการพัฒนา, สถาบัน. 2525. รายงานผลการปรับปรุงการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และการ ประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ.

32. เสนีย์ แดงวัง. 2525. การประชาสัมพันธ์แนวความคิด และหลักวิธีการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 414 หน้า.

พ.ศ. 2526

33. ชลดา ปราชญานนท์. 2526. การวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 91 หน้า

34. ประชาสัมพันธ์,กรม.2526.50 ปี กรมประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ.205 หน้า.
35. พรทิพย์ วรกิจโกคาทร.2526.การพิจารณาคัดเลือกข่าวประชาสัมพันธ์ของนักรหัสพิมพ์.
กรุงเทพฯ :คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
36. วารสารศาสตร์และสื่อมวลชน,คณะ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2526.เอกสารประกอบการสัมมนา
การประชุมประชาสัมพันธ์ 18-19 กรกฎาคม 2526.กรุงเทพฯ: 89 หน้า.
37. วิจิตร อวาทกุล.2526.การประชุมสัมพันธ์: หลักและวิธีปฏิบัติ.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
289 หน้า.
38. วิรัช ลภีรัตนกุล.2526.การประชุมสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 119 หน้า.

พ.ศ. 2527

39. การประชาสัมพันธ์,โรงเรียน.2527.คู่มือ การประชุมสัมพันธ์ (เอกสารนิเทศการศึกษา,ฉบับที่ 263)
กรุงเทพฯ:หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกครู. 261 หน้า.
40. นิสิตแก่นิเทศศาสตร์,สมาคม.2527.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.โลกของการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.73 หน้า.
41. ลดาวัลย์ ยมจินดา.2527.การใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. 206 หน้า.
42. วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน,คณะ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.เอกสารประกอบการสัมมนาและ
อบรมวิชาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การจัดการปัญหาภาพพจน์เชิงลบ.กรุงเทพฯ:
119 หน้า.
43. สรรค์ศรี ศษาชีวะ.2527.การโน้มน้าวใจในงานเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.78 หน้า.
44. สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย.2527.การประชุมสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 1-15:
กรุงเทพฯ.2 เล่มจบ
45. อนงค์วรรณ ยั่งยืน.2527.การศึกษาสถานภาพ ความต้องการ และการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในงาน
ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ.ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาสื่อทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 114 หน้า.
46. อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล คุปรัตน์ .2527. สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์การศึกษา.
กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.117 หน้า.
47. อรุณ งามดี.2527.การประชุมสัมพันธ์ กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์เทพนารี. 110 หน้า.

พ.ศ. 2528

48. เจริญศักดิ์ อึ้งเจริญวัฒนา, กัญญา ศิริสกุล และสายพิน ศามวรรตกุล. 2528. หลักการประชาสัมพันธ์
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 284 หน้า.
49. ชัยนันท์ นันทพันธ์. 2528. ประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงได้ผล. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์. 184 หน้า.

พ.ศ. 2529

50. วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สถาบัน. 2529. แนวทางการปรับปรุงการใช้สื่อ และการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาชนบท.
51. พชนี มะลิขาว. 2529. บทบาทของพฤติกรรมกรสื่อสารระหว่างบุคคล ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อทัศนคติต่อการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 107 หน้า.
52. ระเด่น ทักษณา และ อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์. 2529. การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ: 301 หน้า.
53. วิรัช ลภีรัตนกุล. 2529. นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 145 หน้า.
54. ปัญหาการประชาสัมพันธ์ งานศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน จัดโดย สโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2529.
55. สุโขทัยธรรมมาราช, มหาวิทยาลัย. สาขานิติศาสตร์. 2529. หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ เอกสารการสอนชุดวิชา (หน่วยที่ 1-15). กรุงเทพฯ: 2 เล่มจบ
56. สุพรรณิ มังคะลี. 2529. การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 384 หน้า.
57. อัปษรศรี ปลอดเปลี่ยว. 2529. การศึกษาสถานภาพความต้องการและปัญหาของงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 172 หน้า.

พ.ศ. 2530

58. พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. 2530. การเลือกสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 130 หน้า.
59. มณฑา ลำเจียกหนู. 2530. สภาพและปัญหาการจัดการประชาสัมพันธ์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครูประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 159 หน้า.

60. วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2530. รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ลุ่มๆ ดอนๆ ของการประชาสัมพันธ์จากอดีตสู่อนาคต. 95 หน้า.
61. สุขเกษม โยธาสุมุท. 2530. งานบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลในต่างประเทศ: ศึกษาโครงสร้างและการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตไทย สำนักงานแถลงข่าวไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำกรุงลอนดอน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ วารสารมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
62. สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชานิติศาสตร์. 2530. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-15.3 เล่ม.
63. สุโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชานิติศาสตร์. 2530. เอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-15 .2 เล่ม.
- พ.ศ. 2531
64. ชาคริต จุลกะเสวี. 2531. เอกสารคำสอนการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริม. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริม และฝึกอบรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 297 หน้า.
65. นานาทศนะเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์. 2531. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และ โฆษณา. 170 หน้า.
66. ธีรารักษ์ โพิธสุวรรณ. 2531. ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบาย และแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 163 หน้า.
67. เบญจางค์ จริยเศรษฐวงษ์. 2531. การศึกษาทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อองค์การคำของ ครุสภา เพื่อวางแผนนโยบาย และแผนการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
68. พรธมนภา ปิตะนะผลิน. 2531. ลักษณะและปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้า งานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พิษณุโลก: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
69. พรทิพย์ วรภิจโยคอาทร. 2531. การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และ สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 177 หน้า.
70. มนูญ ทับทิมอ่อน. 2531. รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของสหวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 115 หน้า.

71. รัศมี อธิธิวรรณพงศ์.2531. ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ : การเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันประเภทเพ่งคุณภาพ, ประเภทประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
72. วัฒนา พุทธางกูรานนท์.2531.การประชาสัมพันธ์เบื้องต้น.กรุงเทพฯ:คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.499 หน้า.
73. สายพิณ ศมาวรรณกุล.2531.การประชาสัมพันธ์สำหรับธุรกิจและอุตสาหกรรม.กรุงเทพฯ: ภาควิชา การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 289 หน้า.
74. สุโขทัยธรรมาริราช,มหาวิทยาลัย.สาขาวิชานิเทศศาสตร์.เอกสารชุดวิชา การผลิตงานประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-15.กรุงเทพฯ: 2 เล่ม.

พ.ศ. 2532

75. กัญญา ศิริสกุล.2532.หลักการปัญหาและกรณีศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: ภาควิชา การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.351 หน้า.
76. คณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ, กรมประชาสัมพันธ์.2532. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรมการรับสื่อของเกษตรกรในเขตพื้นที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และยางพารา:บ้านสุบ ต.น้ำสวย อ.เมือง จ.เลย.กรุงเทพฯ.
77. จุมพล รอดคำดี และคณะ.2532. โครงการศึกษาและประเมินผลงานประชาสัมพันธ์ โครงการน้ำพระทัยจากในหลวงตามแนวพระราชดำริเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสานเขียว). กรุงเทพฯ:คณะกรรมการบริหารโครงการอีสานเขียว.
78. เตรียม ดันติเวชกุล.2532.แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วงปี พ.ศ. 2532-2542.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
79. บัญญัติ คำบุญวัฒน์.2532.งานชุมชนสัมพันธ์กับการสร้างภาพพจน์ของบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด : ศึกษากรณี โรงงานปูนซีเมนต์แก่งคอย จังหวัดสระบุรี.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนการสื่อสาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
80. ประจวบ-อินอืด.2532.เขาประชาสัมพันธ์กันอย่างไร.กรุงเทพฯ:มันทนาสถาปัตย์. 140 หน้า.

81. สุเทพ เตชะชีพ.2532.คุณสมบัติและภาระหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ในองค์กร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ การ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.194 หน้า.
82. อนันต์ธนา อังกินันท์.2532.การผลิตและการใช้สื่อด้านการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: ภาควิชา โสตทัศนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.128 หน้า.
- พ.ศ. 2533
83. ชัยพร ขมะวรรณ.2533.ประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา: จากนโยบายสู่ปฏิบัติการ. สารนิพนธ์ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
84. นงลักษณ์ สีนสีบล.2533. เอกสารประกอบการสอนวิชา หลักการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูธนบุรี. 185 หน้า
85. พรทิพย์ วรกิจโกคาทร.2533.ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.243 หน้า.
86. พัชนี ภูมิเทเวศร์.2533.การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ดังกวดทบวง มหาวิทยาลัย: ศึกษาเฉพาะเขตกรุงเทพ. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
87. รัตน์ ดาราวงษ์ และคณะ.2533.หนังสือประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ 30. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.155 หน้า.
88. วาสนา จันทร์สว่าง.2533.การประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.159 หน้า.
89. วัชฌณา จันทร์จรัสวัฒนา.2533.ประสิทธิผลของสื่อวิทยุทัศน์ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ โครงการอีสานเขียว. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ การ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.134 หน้า.
90. สิทธิเดช จันทร์ศิริ.2533.การดำเนินงานระบบเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ระดับโรงเรียนของกรม ศึกษา: ศึกษาเฉพาะในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ การ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
91. สุพัทธา ผาผุย.2533.ประสิทธิผลของหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ในการให้ความรู้และ ทัศนคติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ การ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

92. อรุณ บัวแก้ว. 2533. การศึกษาการวางแผนการประชาสัมพันธ์และสถานภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานธุรกิจในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
93. อัมพรศรี ปลอดเปลี่ยว. 2533. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารศึกษา และอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 464 หน้า.
94. อวยพร พานิช. 2533. พัฒนาการของคำขวัญในงานโฆษณา และงานประชาสัมพันธ์ในสิ่งพิมพ์. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 102 หน้า.

พ.ศ. 2534

95. กมล ดวงประทีป. 2534. การประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟายในการคาดการณ์แนวทางการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 179 หน้า.
96. กองงานคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ, กรมประชาสัมพันธ์. 2534. ทำเนียบเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: 491 หน้า.
97. จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. 2534. ยุทธวิธีการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 351 หน้า.
98. ดวงใจ เครือณรงค์. 2534. รูปแบบการสื่อสารที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมศึกษานอกโรงเรียน: กรณีศึกษา อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 188 หน้า.
99. ดวงรัตน์ คุณาเจริญ และรัตนาวดี ศิริทองถาวร. 2534. คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการประชาสัมพันธ์และการโฆษณาตามความคิดเห็น และความต้องการของหัวหน้างาน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
100. นิธิ สตะเวทิน. 2534. การใช้ถ้อยคำเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรภิมุข. 207 หน้า.
101. นิสิตแก่นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ, สมาคม. 2534. ประชาสัมพันธ์เพื่อการบริหาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 115 หน้า.
102. ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู. 2534. การประชาสัมพันธ์และการโฆษณาในหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สุขภาพใจ. 175 หน้า.

- 103.ประสิทธิ์ ศรีเจิดชู.2534.การประชุมสัมพันธสำหรับนักบริหาร.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
192 หน้า.
- 104.พจนา รูปแก้ว.2534.รูปแบบพฤติกรรมของชาวพญา ในการใช้และพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์
ของท้องถิ่น.กรุงเทพฯ :วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 105.มานิจ ทำไคร์กลาง.2534.รูปแบบการประชุมสัมพันธของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต
บางแสน. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา
อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- 106.วิจิตร อวกุล.2534.เทคนิคการประชุมสัมพันธ.กรุงเทพฯ:โอเอส พรินติ้ง.
- 107.สมจิตร มหัทธนนท์.2534.รูปแบบการประชุมสัมพันธของสถาบันราชมนฑล.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- 108.สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย.สาขาวิชานิติศาสตร์.2534.เอกสารการสอนชุดวิชา หลักการ
โฆษณาและการประชาสัมพันธ์ (หน่วยที่ 1-15).กรุงเทพฯ.
- 109.โสภารัตน์ ประพนธ์ศิลป์.2534.รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลศูนย์
กระทรวงสาธารณสุข :กรณีศึกษาโรงพยาบาล สวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารโรงพยาบาล.
356 หน้า.
- 110.อนงค์ลักษณ์ แพทยานันท์.2534. การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อ
มวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารของนักประชาสัมพันธ์ ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน.
กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พ.ศ. 2535

- 111.กาญจนา ธรรมประทานกุล.2535.แนวทางการกำหนดนโยบายและการวางแผนการประชุม
สัมพันธเพื่อการพัฒนา และอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำของกรมชลประทาน.กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 112.คณะกรรมการการประชุมสัมพันธแห่งชาติ,กรมประชาสัมพันธ์.2535.การประเมินผลโครงการ
นำร่องระบบการประชุมสัมพันธเพื่อการพัฒนาแบบผสมผสาน.

113. ทงศักดิ์ นิเวศน์รังสรรค์.2535.การศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
114. ทบวงมหาวิทยาลัย และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.2535. การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. รายงานการสัมมนา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
115. พรสวรรค์ อุทาร์วุฒิพงศ์.2535.บทบาทเจ้าหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ในฐานะองค์การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน.
116. ไพฑูลย์ มากสุข.2535.บทบาทของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่มีต่อการกำหนดวาระ ในวารสารการประชาสัมพันธ์ภายใน . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
117. พรทิพย์ วรภิกโกคาทร.2535.จริยธรรมสำหรับนักประชาสัมพันธ์, รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
118. รัชณี สมบูรณ์.2535.การประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 232 หน้า.
119. รายงานการศึกษาภาพพจน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท CSN & Associate.2535.
120. วุฒิชัย ศรีรัตนวุฒิ.2535.ปัญหาและแนวทางแก้ไขการประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ, เอกสารวิจัย ส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพฯ.
121. สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย.2535.เอกสารการสอนชุดวิชา งานสำนักงานและการประชาสัมพันธ์(เล่ม 2). กรุงเทพฯ.
122. สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ.2535.การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.299 หน้า.
123. อนันต์ ทิพย์รัตน์.2535.ลักษณะ / รูปแบบของการประชาสัมพันธ์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และการใช้ภาษาไทยของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้, รายงานการวิจัย. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

124. อนุวัฒน์ ทรัพย์พีชผล.2535.การประชาสัมพันธ์สำหรับนักธุรกิจ. แปลจาก Publicity เขียนโดย Dennis Strickers. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.254 หน้า.

พ.ศ. 2536

125. การสุศึกษาและประชาสัมพันธ์กับการพัฒนาสาธารณสุขเพื่อบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า. 2536. ระเด่น หัสดี และ สรวงศ์ภรณ์ ดวงคำสวัสดิ์ บรรณาธิการ.กรุงเทพฯ : กองสุศึกษา สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
126. ชมพูนุท นุตาคม.2536.การประชาสัมพันธ์ของกรมการฝึกหัดครู.วิทยานิพนธ์ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
127. ชัยนันท์ นันทพันธ์.2536.การประชาสัมพันธ์ให้ได้ผล. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด. 189 หน้า
128. ชาญชัย อาจินสมาจาร.2536.สู่ความเป็นเลิศงานการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:ศูนย์ส่งเสริม กรุงเทพฯ:87 หน้า.
129. ดวงพร คำณูวัฒน์ และ วาสนา จันทร์สว่าง.2536.สื่อสาร...การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล,109 หน้า.
130. ดวงภัสสร พานิชศุภผล.2536.การศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เรื่อง โรคเอดส์ ของสมาคม พัฒนาประชากรและชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
131. นภา วงษ์ศิลป์.2536.องค์ประกอบการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานสุศึกษา และ ประชาสัมพันธ์ของหัวหน้างานสุศึกษา และประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลทั่วไป กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล. 172 หน้า.
132. นิภา พิตกานนท์.2536.การศึกษาความรู้ และทัศนคติของผู้แทนสหกรณ์ที่มีต่อสนับนียดสหกรณ์ แห่งประเทศไทย เพื่อวางนโยบายและแผนงานประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา สนับนียดสหกรณ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา สื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.100 หน้า.

133. ทิศทางใหม่ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวางแผนครอบครัว 12 คำทำนายเพื่อปฏิบัติ
การในช่วงทศวรรษของปี 2533 แปลจาก New Directions in family Planing
Communication: 12 predictions for the 1990s. กรุงเทพฯ: ศูนย์สารสนเทศด้าน
ประชากร และการอนามัยครอบครัว.
134. ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู. 2536. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างสรรคภาพพจน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
สุขภาพใจ. 208 หน้า.
135. พจนา วาสีกรัตน์. 2536. ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ ดิจค์เอิร์ธ ในการให้ความรู้
และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
136. ระวีวรรณ มณีน้อย. 2536. แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
137. วันทิพย์ สิ้นสูงสุด และเรณู ชูความคิด. 2536. ภาษาอังกฤษเพื่อการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์สายใจ. 170 หน้า.
138. วิชิต หนูกลับ. 2536. การศึกษาปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัด ภาคใต้. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา.
139. วิมล ลุมนิทานนท์. 2536. ศึกษาความต้องการสื่อของเยาวชนในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อทราบ
ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 183 หน้า.
140. สมชาย แก้ววิบูลพันธ์. 2536. สถานภาพและแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พ.ศ. 2537

141. เกษม จันทร์น้อย. 2537. สื่อประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
142. กุเทพ ไสกระจำง. 2537. เทคนิคการบริหารงานที่เหมาะสมกับหน่วยงานสื่อมวลชนของรัฐ : ศึกษา
กรณีกรมประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

143. ไคลร์ ออสติน.2537.วิธีการทำ พี.อาร์. ด้วยตนเองใน 1 สัปดาห์ เรียบเรียงโดย พนิด กุลศิริ.
กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
144. ชูวิทย์ ลิ้มไพบูลย์.2537.การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริง และความคาดหวังในงานประชา
สัมพันธ์ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาของครู-อาจารย์. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
145. ดวงจิต เรืองกฤษณ์.2537.การประเมินผลจดหมายข่าวประชาสรรค์ของคณะกรรมการเผยแพร่
และส่งเสริมงานพัฒนา. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
146. ดำรงค์ดี ชัยสนิท.2537.การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ:สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
กระทรวงศึกษาธิการ.194 หน้า.
147. เตือนจิตต์ จิตต์อารี.2537.การวิจัยการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.188 หน้า.
148. บุญเกื้อ ควรหาเวช.2537.การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.
149. ปราณี่ มานะรังสรรค์.2537.การวางแผนประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อ
การอยู่อาศัยในช่วงปี 2534-2535 :ศึกษาในแนวความคิดด้านเหตุการณ์เทียม. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
150. พัทนี เขยจรรยา และอุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมชิต.2537.สถานภาพและความก้าวหน้าของผู้หญิง
ในงานประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.184 หน้า.
151. รุจิรา ศิริรัตน์.2537.การใช้สื่อมวลชนเพื่องานประชาสัมพันธ์ของธนาคารขนาดเล็กในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
152. ลีนา ลิ้มอภิชาติ.2537.ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเพื่อการ
ประชาสัมพันธ์ ภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ของนักศึกษาและบุคลากร. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาการ
คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.168 หน้า.

153. วรรณภา ธัญชัยวัฒนา.2537.กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาโครงการ
ทำอาภาศยานสากล กรุงเทพฯ: ศึกษาเฉพาะกรณีสนามบินหนองงูเห่า กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 113 หน้า.
154. ศักดา ประจุศิลป์.2537.โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
155. อุดมศักดิ์ เวชราภรณ์, ระเด่น ทักษณา และดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ.2537.การประชาสัมพันธ์.
 กรุงเทพฯ:สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร.149 หน้า.
156. เอี่ยมพร ลือกิตติศัพท์.2537.การศึกษาการวางแผนและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริม
สร้างภาพพจน์ของธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ : ศึกษาเฉพาะกรณีเครือเจริญโภคภัณฑ์.
 กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พ.ศ. 2538

157. กิตติมา กมลพันธฤกษ์.2538.การประชาสัมพันธ์ของเครือซีเมนต์ไทย.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
158. กุลธร เลิศสุริยะกุล.2538. การศึกษาสภาพและปัญหางานประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
 สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
159. ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร.2538.การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ และประสิทธิผลของการ
สร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเทศ
 ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
160. ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู.2538.การสื่อสาร...เพื่องานประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:สุภาพใจ.
161. พรทิพย์ วรกิจโกศาทร.2538.การวิจัยสถานภาพหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐและรัฐวิสาหกิจ.
 กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ.
162. ไพฑูรย์ พระธรรมช่วย.2538.รูปแบบการประชาสัมพันธ์ประถมศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง
ทะเลภาค ต.อ. ชลบุรี : วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
 การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

163. พิชญ์สินี แสงขำ. 2538. การสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยว ผ่านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อ
การโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2536. กรุงเทพฯ:
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
164. เยาวลักษณ์ โหดรวานนท์. 2538. กลยุทธ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มี
ทัศนคติใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพกรณีศึกษา : นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสาร
มวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
165. รังษี บุรณประภาพงศ์. 2538. ความคาดหวังของนักประชาสัมพันธ์และทัศนคติของผู้สื่อข่าวต่อ
การให้และรับข้อเสนอในเชิงผลประโยชน์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
166. ละมัย เตียงกุล. 2538. คู่มือการปฏิบัติงานของประชาสัมพันธ์ ห้องผ่าตัด. เชียงใหม่:
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
167. สรรเสริญ ประเสริฐสุด. 2538. นโยบายและการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ประเทศของ
กระทรวงการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสาร
 มวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
168. สุกัญญา นาคสุข. 2538. ปัจจัยที่มีผลต่อสถานภาพและการดำเนินกิจกรรมด้านการ
ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
169. สุทินพา พุฒินภาญจน์. 2538. การศึกษารูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน สาขาบริหาร ในเขตกรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
170. อนุชา ม่วงใหญ่. 2538. แนวทางการกำหนดนโยบายการวางแผนประชาสัมพันธ์ "โครงการอนุรักษ์และ
พัฒนาสภาพแวดล้อมทางทะเล และชายฝั่งกองทัพเรือ" ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการ
อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล พื้นที่เกาะคราม จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสาร
 ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พ.ศ. 2539

171. กันตชาติ เกษมสันต์ ณ อยุธยา.2539.แนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ในทศวรรษหน้า (2539-2549).กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
172. จิตติมา สุขผลิน.2539.แนวทางกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์งานท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยวัฒนธรรม.กรุงเทพฯ:วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
173. นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธุ์.2539.นักบริหารกับงานประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:พิมพ์ครั้งที่ 4.
174. ทิพารัตน์ เด่นชัยประดิษฐ์.2539.การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์.กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ.
175. ธนิทร สีนวัต.2539.การศึกษาแนวโน้มนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
176. บุญญา พัฒนพงศ์.2539.การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย.ปัตตานี:วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- 177.พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (วรกิจโกคาทร).2539.การใช้สื่อมวลชนในงานประชาสัมพันธ์.รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
178. เยาวนิตย์ คมขำ.2539.รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงพยาบาลเด็ก.กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
179. รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง.2539.เอกสารคำสอนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพในการประชาสัมพันธ์ เพชรบุรี.ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- 180.วรรณ วุฒิจาภรณ์.2539.ศึกษาการดำเนินงานของกรมประชาสัมพันธ์ในส่วนของการทำงานสัมพันธ์กับต่างประเทศเพื่อพัฒนานโยบายและแผน.กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

181. วรณี งามขจรกุลกิจ.2539.การรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษา ของสื่อมวลชนเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อนักศึกษานิเทศศาสตร์.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 182.วันทนี ศิริสุข.2539.ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการสะสมไมล์ รอยัล ออร์คิด พลัสของบริษัท การบินไทย จำกัด.กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.
183. ศศิวรรณ จรัสดำรง.2539. การศึกษาเปรียบเทียบงานประชาสัมพันธ์ของบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
184. ศศิธร พลัดตเดช.2539.การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริง และความคาดหวังในงานสื่อมวลชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของกรมป่าไม้. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 185.สุเทพ วงษ์บุญธรรม.2539.การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางธุรกิจของการสื่อสารแห่งประเทศไทย.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
186. เสน่ห์ ศรีสุวรรณ.2539.ยุทธศาสตร์แห่งการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: มนวรรณา.
- 187.อรรดเสวี สายเนตร.2539. ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ / ที่มีต่อความรู้และทัศนคติของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับโครงการปลูกป่าถวายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ 50. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พ.ศ. 2540

- 188.กรรณิการ์ อิศวตรเดชา และคนอื่นๆ .2540.รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนแม่บท และการประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ.กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
189. คมสร สมองคุณ.2540.ความพึงพอใจและความต้องการของบุคลากรที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัยรังสิต. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

190. โครงการประชาสัมพันธ์ด้านการลดของเสียจากแหล่งกำเนิดสินค้าไทย รีไซเคิล.2540.กรุงเทพฯ:
บริษัทยูเนียนวิชั่น จำกัด และกรมควบคุมมลพิษ.
191. ชลลดา บัณณราช.2540.บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในวิกฤตการณ์ขององค์กรธุรกิจ.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทศศาสตร์พัฒนาการ.
192. ดวงทิพย์ วรพันธุ์.2540.การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย.กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
193. ทรงศิริ พันธุ์เสวี.2540.การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหางานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
ประเภทส่งเสริมสังคมทางสื่อโทรทัศน์ (พ.ศ. 2535-2539) .วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
194. ทองอยู่ ขอพรประเสริฐ.2540.วิสัยทัศน์การประชาสัมพันธ์ปี 2010 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทศศาสตร์
พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
195. ศุลย์ บุญชัย.2540.กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของบริษัทจำหน่ายเพลงสากล การเปิดรับและ
ความพึงพอใจเพลงสากลของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์นิเทศ
ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
196. นที ขลิบทอง.2540.การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพฯ:กรมประชาสัมพันธ์ (2539-2540).
197. แนวทางการศึกษาวิชาการประชาสัมพันธ์ ภายหลังปี 2000,รายงานผลโครงการเสวนาโต๊ะกลม.
วันที่ 24 ส.ค. 2539 (2540).กรุงเทพฯ:ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
198. ประวิทย์ พิพิธโกศลวงศ์.2540.นโยบายการสื่อสารมวลชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ.
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
199. ปิยธิดา ตรีเดช และ พีระ ครีกครั้นจิตร.2540.รูปแบบการบริหารจัดการสื่อประชาสัมพันธ์โรค
เอดส์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย, งานวิจัย.กรุงเทพฯ.
200. พัชนี เสงยจรรยา และ เมตตา วิวัฒนานุกูล.2540.ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนประชา
สัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์ของกรมประชาสัมพันธ์ (2539-2540)
201. รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง.2540.การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์.นครปฐม:เพชรเกษมการพิมพ์.

202. รัตนาภรณ์ รักกาญจน์. 2540. การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ในสายตาของผู้ใช้บริการ. เชียงใหม่: ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
203. รุจีญา พัททองพรรณ. 2540. การศึกษาผลการประชาสัมพันธ์ โครงการรักโลกได้ทะเลของบริษัทในกลุ่มสยามกลการ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
204. ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร. 2540. การประเมินโครงการในภาพรวมของกรมประชาสัมพันธ์ ปีงบประมาณ 2540. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
205. ศิริลักษณ์ อริยะปัญญา. 2540. ประสิทธิผลของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการอะเมซิงไทยแลนด์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
206. สิทธิชัย เทวธีระวัฒน์. 2540. ประสิทธิภาพของหอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์ โดยการใช้ภาษาถิ่นโคราชเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษาการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอ โนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. จังหวัดนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
207. เสรี วงษ์มณฑา. 2540. การประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท R.N. การพิมพ์.
208. สุรินทร์ มากมณี. 2540. การศึกษางานชุมชนสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
209. อติศักดิ์ อนันต์นับ. 2540. ธุรกิจการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พ.ศ. 2541

210. กัญญา เลิศฤดีวัฒนวงศ์. 2541. การศึกษาคความพึงพอใจในการรับข่าวสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้ใช้รถยนต์ ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
211. กุณนที อนุรักติพันธ์. 2541. ประสิทธิผลของการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการบันไดปลาโจนที่เขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

212. จุมพล สอนเสริม.2541.ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการดำเนินงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของกรมศิลปากร, ภาคนิพนธ์.กรุงเทพฯ:คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
213. ชาญศักดิ์ เจริมรักษ์.2541.การดำเนินงานประชาสัมพันธ์จังหวัดหนองบัวลำภู.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - มหาสารคาม.
214. ชูเกียรติ จิตต์ว่องไว.2541.การศึกษาความพร้อมในการผลิตสื่อศึกษา และประชาสัมพันธ์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเวชนิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 215.ฐานันทยา ไชยเศรษฐ.2541. บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 216.ดวงทิพย์ วรพันธุ์.2541.โครงการพัฒนาระบบการติดตาม และการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ของรัฐ, รายงานการวิจัย.กรุงเทพฯ.
- 217.นิเทศน์ จันทโกมุท.2541.การศึกษากระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- 218.นุชฤดี รุ่ยใหม่.2541.นโยบายประชาสัมพันธ์ของบริษัท มีเดีย พลัส จำกัด (มหาชน) ที่มีผลต่อการตัดสินใจสนับสนุนรายการของบริษัทตัวแทนโฆษณา .กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสาร ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
219. ปัญญา ศรีธรรมโรจน์.2541.สภาพและปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- 220.ปิติพร นักเถาว์.2541.การวางแผนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เรื่อง กระบวนการคิดค่าบริการ โทรศัพท์พื้นฐานตามระยะเวลา.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

221. พัชรา พจน์ธนาศ.2541.สภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 222.เพทชาย นาคสุข.2541.การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดประชาชน สำหรับนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- 223.มงคล ยิ้มประยูร.2541.นี้แหละ เรื่องของการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: ไสยเทคนิก.
- 224.มณีรัตน์ เกียรติทวี.2541.การสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับอาสาสมัครประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน (อปม.) ของกรมประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
225. รัตนาดี ศิริทองถาวร.2541.การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ.กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
226. รุ่งรัตน์ ชัยสำเร็จ.2541.การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาฯ.
- 227.ลิปดา จันทรงค์ดี.2541.การวิจัยการประเมินผลการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในโครงการประกันสังคมสู่สถานประกอบการของศูนย์สารนิเทศ สำนักงานประกันสังคม.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 228.วาสนา จันทรสว่าง.2541.ภาพลักษณ์กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 229.วิมลพรรณ ตั้งจิตเพิ่มความดี.2541.ปัจจัยและวิธีการที่สื่อหนังสือพิมพ์คัดเลือกข่าว และบทความประชาสัมพันธ์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 230.สมควร กวียะ.2541.การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนงานเคหะชุมชนตามแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8(พ.ศ. 2540 - 2544). รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: การเคหะแห่งชาติ.
- 231.สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม.2541.การประชาสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในรอบ11 ปี, บทความวิทยานิพนธ์ และงานวิจัย.กรุงเทพฯ: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.

232. สุกัลยา บุญยบัณฑิต.2541.ประสิทธิผลของการประชาสัมพันธ์โครงการฉลากประหยัดไฟ.
กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
233. สุธารัฐ นวลศรี.2541.ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2, ปัตตานี : วิทยานิพนธ์
การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
234. สุมาลัย เกษชาชาติ.2541.ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในกระทรวงศึกษาธิการ ตามความ
คิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
235. สุวรรณ ชองทอง.2541.การประเมินการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครพนม.กรุงเทพฯ: การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
236. สุนิษา บุญรอด.2541.การสำรวจงานวิจัยตามภารกิจในหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์ ระหว่าง
พ.ศ.2476-2540.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
237. สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ.2541.การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจ.กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
238. เสรี วงษ์มณฑา.2541.108 การประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: AN การพิมพ์.
239. อาภา อภิชาติไตรสรณ์.2541.การศึกษาความต้องการในการพัฒนาการฝึกอบรมบุคลากร
ด้านบริหารงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี
หลักสูตร "นักบริหารงานประชาสัมพันธ์" สถาบันการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พ.ศ. 2542

240. กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ .2542.ความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์กับบทบาท และลักษณะ
การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์
มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
241. จิราพร จิรวัดณ์.2542.ทัศนะของนักวิชาชีพกับนักวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักประชาสัมพันธ์ยุคข้อมูลข่าวสาร.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- 242.ดาราวรรณ ศรีสุกใส.2542.การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการรถไฟฟ้า บีทีเอส ที่มีผลต่อความรู้ ทักษะคติ และการใช้รถไฟฟ้า บีทีเอส ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 243.ดุชฎี สีนเจิมศิริ.2542.ปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดย สื่อ วิทย์ ไทรทัศน์,เอกสารวิชาการส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ:สถาบันพระปกเกล้า.
- 244.ธิดา กัลยาณมิตร.2542.การศึกษาประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
245. นิธิ สตะเวทิน.2542.การประชาสัมพันธ์ระดับ ปวส..กรุงเทพฯ:สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ.
246. เนตร หงษ์ไกรเลิศ.2542.คู่มือเทคนิคการพัฒนาสื่อและกลยุทธ์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ นครปฐม:สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- 247.ประสิทธิ์ ศรีเชิดชู.2542.ธุรกิจการประชาสัมพันธ์...และจรรยาบรรณสื่อมวลชน.กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอมี เทรดิง.
- 248.ปิยนุช ธูปเทียนรัตน์.2542.ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียน ฉัตรวิทยา.กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- 249.พนม คลี่ฉายา.2542.ตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในประเทศ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์ดุชฎีบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- 250.พรทิพย์ วรกิจโกศาทร.2542.แนวทางการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์.กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ สำนักพัฒนานโยบายและแผน.
- 251.พิมพีใจ ปัทมสันติวงศ์.2542.กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของโครงการรณรงค์แยกประเภทขยะของสำนักรักษาความสะอาด.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 252.รัตนาวดี ศิริทองถาวร.2542.การประชาสัมพันธ์ องค์การและโครงการ.กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

253. เรืองกิตดี เหลืองสกุลทอง.2542.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์.นครราชสีมา:
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
254. ลักษณะ สตะเวทิน.2542.หลักการประชาสัมพันธ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขเพิ่มเติม) กรุงเทพฯ:
บริษัท เฟื่องฟ้า พรินติ้ง.
- 255.วินิตา สนิทประชากร.2542. ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขต
กรุงเทพมหานคร ต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนกรุงเทพฯ.กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- 256.วิพร บุญวัฒน์.2542.แนวโน้มการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ของธนาคารเพื่อ
การส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2546. กรุงเทพฯ:
วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- 257.วิรัช ลภีรัตนกุล.2542. นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ ยุคสารสนเทศ.
พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬา.
- 258.สิริพร น้อยกลาง.2542.การประเมินผลสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการชุมชนคัดแยกขยะของ
เทศบาลนครนนทบุรี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
259. เสรี วงษ์มณฑา.2542.การประชาสัมพันธ์ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท ชีระฟิล์ม
และโซเท็กซ์.
260. หลักการประชาสัมพันธ์ขั้นสูง.2542.กรุงเทพฯ:โครงการตำรา ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
261. อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต.2542.การเขียนในสื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:
โครงการตำรา ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พ.ศ. 2543
262. เดชา สีทอง.2543.การพัฒนาชุดประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม. กรุงเทพฯ:วิทยานิพนธ์
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
263. ประทุม ฤกษ์กลาง.2543.การวางแผนการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:แผนกตำราและคำสอน
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
264. อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต.2543.วิวัฒนาการของการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย.งานวิจัย.
กรุงเทพฯ:คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความ

พ.ศ. 2515

1. กริช สืบสนธิ์. "ความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 1(ก.ค.,2515)16-19.
2. ชิต วิชาสวัช. "งานของกรมประชาสัมพันธ์" คนโฆษณา 4(2515) 62-64.
3. ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา. "การประชาสัมพันธ์ของไทยในอดีต" นิเทศสาร 1(พ.ย.,2515)17-20.
4. สุทิน สิ้นสวัสดิ์. "หน่วยบริการข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 1(ส.ค.,2515) 21-26.
5. อรุณ งามดี. "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 1(ก.ย.,2515) 13-16.
6. อรุณฯ ตุลยานนท์. "การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 1(ก.ค.,2515)20-24.

พ.ศ. 2516

7. กริช สืบสนธิ์. "กรมประชาสัมพันธ์ควรมองตัวเองบ้างเป็นไร" 2 (ต.ค.,2516) 34-36.
8. ขจิต หัฟพานนท์. "ธุรกิจกับการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 2(ต.ค.,2516) 5-8.
9. จรี เสริญ. "ปัญหาประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 1(ม.ค.,2516) 15-18.
10. นวลพงศ์ เทียนทอง. "นักประชาสัมพันธ์ต้องการประชาสัมพันธ์หรือ?" นิเทศสาร 2(ก.ค.,2516) 24-34.
11. ถาวร ชนะภัย. "ความล้มเหลวของกรมประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 2(พ.ย.,2516)10-15.
12. ธนวดี กตัญญูทวีทิพย์. "การประชาสัมพันธ์เครื่องมือของงานพัฒนา" นิเทศสาร 2(ก.ย.,2516) 6-11.
13. เทียนฉาย กิระนันท์. "งานประชาสัมพันธ์สำหรับจุฬา" นิเทศสาร 1(ม.ค.,2516)31-34.
14. ประจวบ อินอ้อด. "ภาวะที่ท้าทายงานประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 2(ส.ค.,2516) 4-7.
15. วิศณุ ทรัพย์สุวรรณ. "ศิลปดนตรีและละคอนกับการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 2(ก.ย.,2516) 15-17.
16. สุภาวดี ชุณหศาสตร์. "ประชาสัมพันธ์งานในอุดมคติ" นิเทศสาร 2(ก.ค.,2516)3-9.
17. อัศศิริ ธรรมโชติ. "บิดาแห่งการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 2(ก.ค.,2516)15-23.

พ.ศ. 2517

18. กริช สืบสนธิ์. "การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 3(ก.ค.,2517)55-58.
19. กองบรรณาธิการ "ประชาสัมพันธ์กองทัพบก" นิเทศสาร 3(ก.ย.,2517) 45-50.
20. เกษม จันทร์น้อย. "การประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับระบบราชการ" นิเทศสาร 3(ต.ค.,2517) 61-63.
21. ขจิต หัฟพานนท์. "จุดบอดของการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" นิเทศสาร 3(ต.ค.,2517) 32-35.
22. จาระไน แกลโกศล. "สังคมมิตินำร่องงานประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 3(ต.ค.,2517) 5-10.
23. จิราพร วัชรเสถียร. "การประชาสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว" นิเทศสาร 2(ม.ค.,2517) 35-38.
24. จิรสุดา วุฒิไกร. "การประชาสัมพันธ์โรงแรม" นิเทศสาร 3(ก.ย.,2517) 36-37.

25. เจียม ลิมสวดไส. "การโฆษณากับการประชาสัมพันธ์ต่างกันอย่างไร" นิตยสาร 2(ม.ค.,2517) 51-54.
26. ประจวบ อินอ้อด. "ความรับผิดชอบต่อสังคม :เบื้องต้นและท้ายสุดของงานประชาสัมพันธ์วิสาหกิจ"
นิตยสาร 3 (ธ.ค.,2517) 56-59.
27. ประจวบ อินอ้อด. "ประชาสัมพันธ์กับธุรกิจการธนาคาร" นิตยสาร 2 (ม.ค.,2517) 31-34.
28. เปรมประชา, นามแฝง. "การประชาสัมพันธ์ :คำหวานและลมลง" นิตยสาร 3 (ธ.ค.,2517) 47-55.
29. พนม ทินกร ณ อยุธยา "การประชาสัมพันธ์เครื่องมือสำคัญในรายการบริหารงาน" นิตยสาร 2 (ก.พ.,2517) 3-10.
30. มิสกมาน รุจวิชัย. "อ.ส. กับงานประชาสัมพันธ์ประเทศไทย" นิตยสาร 3(ก.ย.,2517) 38-43.
31. ลายคราม เลิศวิทยาประสิทธิ์. "จุดเริ่มต้นของการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 3(ส.ค.,2517) 3-7.
32. "สภาพอาชีพการประชาสัมพันธ์ในสังคมไทยปัจจุบัน" นิตยสาร 2(ม.ค.,2517) 3-9.
33. สมิต สัชฌุกร. "ประชาสัมพันธ์ของสหภาพแรงงาน" นิตยสาร 3(ก.ค.,2517) 59-62.
34. สมพงษ์ จ้อยศิริ. "การประชาสัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคล" นิตยสาร 2(ก.พ.,2517) 24-26.
35. อนันต์ ดุลยภักดี. "แนวคิดการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 3(ต.ค.,2517) 11-14.

พ.ศ. 2518

36. กฤษ สืบสนธิ. "อุปสรรคในการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 3(ม.ค.,2518) 38-43.
37. กองบรรณาธิการ. "ทัศนะการประชาสัมพันธ์โรงแรม" นิตยสาร 3(ก.พ.,2518) 24-29.
38. ถาวร ชนะภิช. "การประชาสัมพันธ์กับการธุรกิจ" นิตยสาร 4(ส.ค.,2518) 4-11.
39. พรรณี บุญธรรม. "ประชาสัมพันธ์ราชการทำอะไรกันบ้าง" นิตยสาร 4(ส.ค.,2518) 94-97.
40. วิเชียร ภูศิริ. "ผลลัพธ์นอกทฤษฎีเรื่องของการประชาสัมพันธ์กับผู้สื่อข่าวในแง่ปฏิบัติ" นิตยสาร 3 (ก.พ.,2518) 35-39.
41. วิรัช ลภีรัตนกุล. "ศัพท์ในทางการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 3(ต.ค.,2518)55-59.
42. อรรณพ เขียวถาวร. "สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 3(ม.ค.,2518) 60-64.

พ.ศ. 2519

43. กองบรรณาธิการ "ความคิดเห็นผู้บริหารต่องานประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 5(ต.ค.,2519) 77-83.
44. บำรุงสุข สีหอำไพ. "ประชาสัมพันธ์จังหวัด" นิตยสาร 5(ส.ค.,2519)37-42.
45. โบราณ, นามแฝง. "เรื่องจริงของประสบการณ์ประชาสัมพันธ์ภายใน" นิตยสาร 4(ก.พ.,2519)106-110.
46. พนา ทองมีอาคม. "มหาวิทยาลัยกับการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 5(ธ.ค.,2519) 96-103.
47. วิรัช ลภีรัตนกุล. "การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 5(ธ.ค.,2519) 92-94.
48. วิรัช ลภีรัตนกุล. "สำนักงานที่ปรึกษาทางด้านการประชาสัมพันธ์" นิตยสาร 5(ส.ค.,2519) 59-62.

49. สุกัญญา ตีระวนิช. "การวิจัยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล" นิเทศสาร 5(ส.ค.,2519) 82-91.
50. เสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์. "การวิจัยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล" นิเทศสาร 5(ส.ค.,2519)69-71.
51. อำนวย รุ่งศุภกฤตตานนท์. "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการบริหารธุรกิจ และการค้า" นิเทศสาร 5(ส.ค.,2519) 29-32.

พ.ศ. 2520

52. ดารากร กรโกวิท. "การประชาสัมพันธ์งานนิทรรศการ" วารสารเพิ่มผลผลิต 16,4(เม.ย.,2520)36-37.
53. ประจวบ อินอ้อด. "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ต่อการขาย" นิเทศสาร 5(ก.พ.,2520)39-43.
54. พิชัย พิรัญเจริญ. "งานประชาสัมพันธ์จังหวัดในภาคใต้" นิเทศสาร 6(ส.ค.,2520) 24-28.
55. รัชนีศักดิ์ วัฒนพานิช. "การประชาสัมพันธ์กับสถาบันธุรกิจการค้า" วารสารบริหารธุรกิจ 2,1(มี.ค.,2520) 52-55.
56. วรณี ลีลาเวชบุตร. "พี.อาร์. ในสายตาของมีเดีย" โมเดิร์นออฟฟิศ 4,40(ก.ย.,2520) 85-87.
57. วิรัช ลภีรัตนกุล. "การพูด : สื่อที่ยังทรงอิทธิพลยิ่งสำหรับการประชาสัมพันธ์"
58. สมควร ไตรสุวรรณ. "การประชาสัมพันธ์" วารสารการตลาด (เม.ย.,2520) 34-42.
59. สุกัญญา ตีระวนิช. "การใช้ภาษาเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 6(ส.ค.,2520) 12-15.
60. สุกัญญา ตีระวนิช. "การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 4(ธ.ค.,2520) 21-23.

พ.ศ. 2521

61. จุลจิตต์ บุญยเกตุ. "การประชาสัมพันธ์สำหรับนักบริหาร" นิเทศสาร 7 (ก.ย.,2521)13-16.
62. "ธรรมนูญของสหพันธ์ P.R. ASEAN" นิเทศสาร 7(ก.ย.,2521) 59-65.
63. บัญชา วิทยสธนะ. "ประชาสัมพันธ์กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว" นิเทศสาร 7(ก.ย.,2521) 45-47.
64. ปรมะ สตะเวทิน. "หน่วยเคลื่อนที่ : รูปแบบหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลไทย" นิเทศสาร 7(ก.ย.,2521) 75-80.
65. พิชัย พิรัญเจริญ. "การประชาสัมพันธ์บริการชุมชน" นิเทศสาร 7(พ.ย.,2521) 31-41.
66. วิรัช ลภีรัตนกุล. "Image กับความหมายทางด้านการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 7(พ.ย.,2521)13-18.
67. วิรัช ลภีรัตนกุล. "สำนักงานจังหวัด : ประชาสัมพันธ์จังหวัด" นิเทศสาร 7(ก.ย.,2521) 36-44.

พ.ศ. 2522

68. จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. "ความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์บริการชุมชน" นิเทศสาร 8(พ.ย.,2522) 52-58.
69. จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. "ธุรกิจขนาดใหญ่กับการใช้งานวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 8(ก.ย.,2522) 1-5.

70.ชลิต กองแก้ว. "การประชาสัมพันธ์กับประชาธิปไตย" วารสารมนุษยศาสตร์ 9,4(ต.ค.-ธ.ค.,2522) 109-113.

71. ดีกุล ,นามแฝง. "การประชาสัมพันธ์ธนาคาร" วารสารธนาคาร (ธ.ค.,2522) 41-49.

72. บำรุงสุข สีหอำไพ. "อดีต - ปัจจุบัน - อนาคต ของการศึกษาด้านวิชาการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 8(ก.ย.,2522)6-11.

73.วันชัย ปัจจุบันนท์. "การสร้างภาพยนตร์เพื่อการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 7(ม.ค.,2522) 10-16.

74. วิรัช ลภีรัตนกุล. "Press conference สิ่งที่นักประชาสัมพันธ์ไม่ควรจัดพรีพรี" นิเทศสาร 7(มี.ค.,2522) 40-46.

75. วิรัช ลภีรัตนกุล. "10 ยักษ์ใหญ่แห่งบริษัทรับจ้างทำประชาสัมพันธ์ในสหรัฐอเมริกา" นิเทศสาร 7(ม.ค.,2522) 59-71.

พ.ศ. 2523

76. จิตรภาภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. "การประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาเมืองหลัก" นิเทศสาร 9(พ.ย.,2523) 50-54.

77. ธวัช วิชัยดิษฐ์. "แนวคิดเพื่อเบื้องต้นต่อการจัดรูปร่าง : การประชาสัมพันธ์แห่งชาติกับการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 20,4(ต.ค.,2523) 674-689.

78. ธนัญญา ประภาสโนบล. "การประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด" วารสารวิทยการการค้า 1,3(เม.ย.-ก.ค.,2523) 8-16.

79.รักษศักดิ์ วัฒนพานิช. "บทบาทการประชาสัมพันธ์" วารสารไทยแลนด์ธุรกิจ 2,15(พ.ค.,2523) 66-67.

80. วิรัช ลภีรัตนกุล. "การประชาสัมพันธ์ : นิยาม,หน้าที่,องค์ประกอบ" วารสารนิเทศศาสตร์ 2523,94-124.

81. วิรัช ลภีรัตนกุล. "ความเข้าใจผิดบางประการเกี่ยวกับประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 9(ก.ย.,2523) 32-37.

พ.ศ. 2524

82. "PR คนเด่น / ศ.วนิดา จิตต์ห่มัน / ประจวบ อินอืด / ชวลิต ศรีนาวา และตรีสุคนธ์ ยุกตะนันท์" วารสารสื่อสารมวลชน 1,1(มิ.ย.- ต.ค.,2524)69-76.

83. ลดาวัลย์ ยมจินดา. "การสื่อสารมวลชนสัมพันธ์" วารสารการค้าแห่ง ฉบับบริหารธุรกิจ 18,725(2524) 118-129.

พ.ศ. 2525

84. "การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์" บทสัมภาษณ์คุณประจวบ อินอืด วารสารสื่อสารมวลชน 2(มิ.ย. - ต.ค.,2525) 9-11.

85. ประจวบ สมพงษ์. "แนวความคิดสู่ศึกษา และประชาสัมพันธ์สู่ทางแห่งความสำเร็จของ HFA 2000" วารสารศึกษา 5,17(ม.ค. - มี.ค.,2525) 6-12.

86. พายาชาลมิ ,เอสโก้ เค. "การประชาสัมพันธ์และการทำงานเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน"
วารสารสื่อสารมวลชน 1(พ.ย.,2524 – มี.ค.,2525)9-11.
87. พายาชาลมิ ,เอสโก้ เค. "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมภาพพจน์ของบริษัทให้ดีขึ้น"
วารสารสื่อสารมวลชน 1(พ.ย.,2524 – มี.ค.,2525) 45-57.
88. ลัดดาวัลย์ ยมจินดา. "สื่อมวลชนเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ" วารสารรวมคำแห่ง
ฉบับบริหารธุรกิจ 2,8,112(2525)81-98.
- 89.วิรัช ลภีรัตนกุล. "การประชาสัมพันธ์ธุรกิจกับกลุ่มตัวแทนจำหน่ายปลีก เพื่อผลแห่งการส่งเสริม
การจำหน่ายโดยทางอ้อม" วารสารสื่อสารมวลชน 1(มิ.ย. – ต.ค.,2525)21-30.
90. วิรัช ลภีรัตนกุล. "การประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ" วารสารนิเทศศาสตร์ 2525,36-71.
91. เสรี วงษ์มณฑา. "การประชาสัมพันธ์ : ทำกันไปทำไม" 3(มิ.ย.,2525) 3-28.
92. สุวัฒน์ ทองธนากุล. "การประชาสัมพันธ์จำเป็นต่อธุรกิจจริงหรือ" วารสารทุน – ทรัพย์ (พ.ค.,2525)
12-13.
- พ.ศ. 2526
- 93.ถาวร ชนะภัย. "การประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด" วารสารการตลาด 14,2(มี.ค. – มิ.ย.,2526)19-24.
94. ธวัช พลังเทพินทร์. "งานประชาสัมพันธ์ในวงการโฆษณา" นิเทศสาร 2(ต.ค.,2526) 9-14.
95. ประจวบ อินอืด "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ต่อการขาย" วารสารสื่อสารมวลชน
2(พ.ย.,2525 – มี.ค.,2526) 7-9.
96. ปิยะรัตน์ อ่องล่อ. "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมระบบคิวซีเซอร์เคิล"
วารสารสื่อสารมวลชน 3(มิ.ย. – ต.ค.,2526) 57-65.
97. วิรัช ลภีรัตนกุล. "นักประชาสัมพันธ์กับการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาประเทศ"
วารสารสื่อสารมวลชน 3,1 (มิ.ย. – ต.ค.) 2526, 7-13.
98. วิรัช ลภีรัตนกุล. "นักประชาสัมพันธ์กับจิตวิทยาประชามติ" วารสารนิเทศศาสตร์ 4(ต.ค.,2526) 39-46.
99. สุพิณ ปัญญามาก. "การวางแผนการประชาสัมพันธ์โครงการ" วารสารสื่อสารมวลชน
2(พ.ย.,2525 – มี.ค.,2526) 26-32.
- 100.สุวัฒน์ ทองธนากุล. "การประชาสัมพันธ์สถาบันการเงินกลยุทธ์ส่งเสริมธุรกิจเฉพาะแบบ"
วารสารสื่อสารมวลชน 3,1(มิ.ย.- ต.ค.,2526) 50-53.

พ.ศ. 2527

101. ทวีป อภิสิทธิ์. "การประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน" วิทยากรย์ 82,2(ก.พ.,2527) 26-28.

102. ประจวบ อินอืด. "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการประกอบธุรกิจ" วารสารการตลาด ฉ.1(2527)70-73.
103. พรทิพย์ วรกิจโกศาทร. "การประเมินภาพพจน์และภาพพจน์เชิงลบ" วารสารสื่อสารมวลชน 4,1(มิ.ย.-ต.ค.,2527) 14-21.
104. มรกต ธัญญสิริ. "การประชาสัมพันธ์เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ" เสนาสาร 34,707(ต.ค.,2527) 26-28.
105. วิรัช ลภีรัตนกุล. "หลักการประชาสัมพันธ์กับการปฏิบัติการรณรงค์ด้านการประชาสัมพันธ์" วารสารสื่อสารมวลชน 2,2(พ.ย.2526 - มี.ค.2527) 17-18.

พ.ศ. 2528

106. "การประชาสัมพันธ์งานของผู้บริหาร" วารสารฝ่ายและสิ่งทอ 8,27(พ.ค. - มิ.ย.,2528) 33-35.
107. ชวนะ ภวกานันท์. "ภาพพจน์เชิงลบกับการประชาสัมพันธ์" คุรุปริทัศน์ 10,5(พ.ค.,2528) 38-48.
108. ชัยสิริ สมุทวณิช. "การวิเคราะห์สารในงานประชาสัมพันธ์" วารสารผู้นำ 3 (15 ก.พ. - 14 มี.ค.,2528) 76-78.
109. ชัยอนันต์ นันทพันธ์. "การประชาสัมพันธ์ภายใน" นิตยสารท่าเรือ 35,333(ต.ค.,2528) 23-26.
110. "นักประชาสัมพันธ์ สอนบทเรียนจากวิกฤติการณ์การจัดระบบและการสร้างทัศนคติช่วยแก้ปัญหา" วารสาร บิสซิเนสวิค ฉ.91(28 ม.ค. - 30 ก.พ.,2528) 4.
111. ดารณี ชัยพันธุ์. "Corporate public Relations การสร้างประชาสัมพันธ์โดยมุ่งสร้างความรู้ ถ้ารู้จักใช้ มันจะสร้างผลมหาศาล" วารสารผู้จัดการ 2,22(มิ.ย.)2528,128-140.
112. "บทบาทของการประชาสัมพันธ์ในการตลาดยุคนี้ สัมมนา 'คู่แข่ง'" วารสารคู่แข่ง 6,62(พ.ย.,2528) 169-180.
113. บุญมา เตชะวิชัย. "การประชาสัมพันธ์ที่พลาดเป้า" วารสารเสนาสาร 35,717(ต.ค.,2528) 7-10.
114. ฤกษ์ดี ชาตอุทิศ. "การทำงานด้านการประชาสัมพันธ์" วารสารเสนาสาร 35,720(พ.ย.,2528)52-55.
115. สุนทรี ศรีสมวงศ์. "การประชาสัมพันธ์ช่วยพัฒนาชาติ" วารสารจันทร์เกษม ฉ.18 (พ.ย. - ธ.ค.,2528) 39-42.
116. สุพิน ปัญญามาก "การเตรียมข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์" นิตยสารท่าเรือ 32,329 (มิ.ย.,2528) 39-42.
117. สุพิน ปัญญามาก "การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ความคิดจากประสบการณ์" วารสาร กพผ. 15,9(ก.ย.,2528)38-42.

พ.ศ. 2529

118. "จอมยุทธ์ พี.อาร์. ร่ายคาถา 'ก่อ - กัน - แก้' ต้องมี 'กิน'" วารสารคู่แข่ง 6,71(ส.ค.,2529) 70-76.
 119. ท.ปฐมฐาน. "มองการประชาสัมพันธ์" วารสารเสนาสาร (ต.ค.,2529) 41-45.

พ.ศ. 2530

120. "การตลาดยุคใหม่ทำไมต้องมีการประชาสัมพันธ์" คู่แข่ง 7,83 ก.ค. 2530,192-196.
 121. ชัยณรงค์ ชัยณรงค์มีทรัพย์. "ส่องวิจัย การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง หรือ (ทำลาย) ภาพพจน์" คู่แข่ง 8,85(ต.ค.,2530)231-232.
 122. ประจวบ อินอืด. "การประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล" บทบรรยาย วารสารพัฒนาชุมชน 26,3 (มีนาคม 2530) 25-36.
 123. "ผู้ชายกับงานประชาสัมพันธ์" ข่าวสาร กฟผ. 20,4(เม.ย.,2530)28-31.
 124. เสนาะ อุณาภูล. "บทบาทของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ" วารสารเศรษฐกิจและสังคม 24,3(พ.ค. - มิ.ย.,2530)7-10.
 125. เสรี วงษ์มณฑา. "การประชาสัมพันธ์ทำกันไปทำไม" วารสารเศรษฐกิจและสังคม 24,3(พ.ค. - มิ.ย.,2530) 11-17.
 126. อุกฤษณ์ นานิรัตศัย "การประชาสัมพันธ์ / สิ่งที่นักบริหารไม่ควรมองข้าม" วารสารรามคำแหง 11,4(ม.ค. - มิ.ย.,2530) 7-16.

พ.ศ. 2531

127. ชัชวาล พันธุ์มณี."การวางแผนประชาสัมพันธ์" วารสารสนองโอรุสภาคชาติ 95 (พ.ย.2530 - ม.ค.2531) 46-47.
 128. ถวัลย์ มาศจรัส. "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์" ประชาศึกษา 38,6 (มี.ค.,2531)27-28.
 129. วรณี ลีลาเวชบุตร. "โครงการรณรงค์เทคนิคสำคัญของงานประชาสัมพันธ์" โมเดิร์นออฟฟิศ 5,45(ก.พ.,2531)91-93.
 130. วรณี ลีลาเวชบุตร. "วางแผน พี.อาร์. ทำแล้วต้องรู้ผล" โมเดิร์นออฟฟิศ (ม.ค.,2531)93-94.
 131. สมภพ โรจนพันธุ์. "นักประชาสัมพันธ์ กับ Team Work" นิตยสารนักขาย 1,5(2531)211-215.

พ.ศ. 2532

132. ชื่นจิต จุลมณีโชติ. "กลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์" วารสารพัฒนาชุมชน 28,7 (ก.ค.,2532)32-39
 133. ธนิษฐา เศวตศิลา. "การประชาสัมพันธ์" วารสารเพิ่มผลผลิต 15,7(ก.ค.2532)32-39.
 134. สมชัย วุฒิปรีชา. "การประชุมปฏิบัติการปรับแผนการประชาสัมพันธ์" วารสารประชาศึกษา 40,3(ธ.ค.,32) 3-8.

135. "3 ทหารเสือผู้บุกเบิก พี.อาร์." ผู้นำธุรกิจ 3,31(ก.ค.,2532) 22-34.
136. โสฬส บรรจปรุ. "การประชาสัมพันธ์ปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา" กรมศุลกากร 2,12(พ.ค.-มิ.ย. 2532) 44-48.
137. อำพร วิริยโกศล. "การประชาสัมพันธ์คืออะไร" วารสารวิทยาการจัดการ 8,1(ม.ค. - มิ.ย.,2532)70-76.

พ.ศ. 2533

138. จำนง วิบูลย์ศรี. "การโน้มน้าวใจเพื่อการประชาสัมพันธ์" วารสารนิเทศศาสตร์ 11 ฉบับ ภาคปลายปี การศึกษา 2533: 38-43.
- 139.ฉวีวรรณ สายบัว. "อุตสาหกรรมการประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย" วารสาร มกค. 10,3(ม.ค. - เม.ย., 2533) 9-12.
140. ระเด่น ทักษิณา. "ความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ต้องพบกันครึ่งทาง" วารสารศุลกากร 3,17 (มี.ค. - เม.ย. ,2533) 13-15.
141. วิจิตร อวาระกุล. "การใช้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์ในงานประชาสัมพันธ์" วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ 11,2(ก.ค. - ธ.ค.,2533) 163-173.
142. สุพิน ปัญญามาก. "แผนประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพความคิดเห็นจากประสบการณ์" วารสารนิเทศศาสตร์ 11 ฉบับ ภาคปลายปีการศึกษา 2533:32-37.
143. อรุณ งามดี. "ใครก็ทำประชาสัมพันธ์ได้จริงหรือ" วารสารออมสิน ฉ.33 (พ.ค.,2533) 22-25.

พ.ศ. 2534

144. ชัยนันทน์ นันทพันธ์. "การบริหารงานประชาสัมพันธ์ในยามฉุกเฉิน" วารสารเพิ่มผลผลิต 30 (ก.ค. - ส.ค.,2534) 21-23.
145. ถาวร ชนะภัย. "คุณจะช่วยงานการประชาสัมพันธ์ได้อย่างไร" นิตยสารท้องถิ่น 31,8(ส.ค.,2534) 18-24.
146. นวนิตย์ อินทรามะ. "สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในงานบริการสารนิเทศ" วารสารสุทธิปริทัศน์ 6,16 (มิ.ย.- ก.ย.,2534) 79-86.
147. บานชื่น ทองพันชั่ง. "การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด" วารสารห้องสมุด 35,1 (ม.ค. - มี.ค.,2534) 22-33.
148. ประจวบ อินอืด. "เมื่อ 'นาย' มองนักประชาสัมพันธ์" ผู้นำธุรกิจ 5,7 (ก.ค.,2534) 59-61.
149. ประชין วัลลิกโก. "สื่อมวลชนสัมพันธ์ (Press Tour)" วารสารสื่อมวลชนปริทัศน์ 5,1 (2534).
150. "ประชาสัมพันธ์หน้าใหม่ไฟแรง" (การจัดประกวดแผนประชาสัมพันธ์ ทีมชนะเลิศมาจากจุฬาฯ) วารสารก้าวไกล 1,11(ก.พ.,2534) 12-14.

151. มานิต รัตนสุวรรณ. "การประชาสัมพันธ์ส่วนหนึ่งของแผนการตลาด" วารสารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 9,1 (ก.ค.,2534) 83-91.
152. รั้งสรรค อักษร, องอาจ เจริญลาภทวี และนิมิต หมตราคี ผู้นำธุรกิจ 5,3 (มี.ค.,34) 38-48.
153. สมพงษ์ สวัสดิ์ภักดี. "การประชาสัมพันธ์ เจริญธุรกิจจับหัวใจผู้บริโภคด้วยกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์" คู่แข่ง 1,135(ธ.ค.,2534) 29-30.
154. สุธนา หงษ์ทอง. "เล็กๆ น้อยๆ ก็บังงานด้านประชาสัมพันธ์" จุลสารกรุงเทพมหานคร 9,89 (ส.ค.,2534) 7-11.
155. สุนิสา ประวิชัย. "อะไรสำคัญกว่า ? ประชาสัมพันธ์หรือโฆษณา" มีเดีย 7,79(ม.ค.,2534) 112-113.
156. "เอเยนซีการประชาสัมพันธ์ยุคแข่งขัน มีสิทธิได้อย่างไรไม่จำกัด" ฐานเศรษฐกิจ 11(7-13 ม.ค. 2534) 59-60.

พ.ศ. 2535

157. "นักประชาสัมพันธ์แห่งปี 2535" วารสารธุรกิจก้าวหน้า 4,42 (ม.ค.,2535) 147-158.
158. บุษกร ภวจินดา. "โครงการประชาสัมพันธ์ แก้ไขภาพพจน์การท่องเที่ยวของประเทศไทย" จุลสารการท่องเที่ยว 4,11 (ต.ค. -ธ.ค.,2535) 8-11.

พ.ศ. 2536

159. ชวนะ ภวภานันท์. "ประชาสัมพันธ์ : คลังแสงแห่งภาพพจน์" มีเดีย 10,110 (ส.ค.,2536) 94-97.
160. นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. "หลักการประชาสัมพันธ์ เบื้องต้นสำหรับนักบริหาร" วารสารผู้ส่งออก 6,132 ปักษ์แรก (ก.พ.,2536) 85-88.
161. ศิษย์ปรีดี , นามแฝง. "มหาวิทยาลัย :การประชาสัมพันธ์" วารสาร Ad & Arts 4,9 (ก.พ.,2536)50-53.
162. ศิษย์ปรีดี , นามแฝง. "วิทยุ :การประชาสัมพันธ์" วารสาร Ad & Arts 4,11 (เม.ย.,2536)29-31

พ.ศ. 2537

163. นริสา ชะมูนี. "สมรภูมิ พี.อาร์. ยุคโลกาภิวัตน์" คู่แข่ง 14,167(ส.ค.,2537)51-56.
164. "ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ สร้างความเชื่อมั่นที่กำลังโตวันโตคืน" ฐานเศรษฐกิจ 14,783 (เม.ย.,2537)28-30.

พ.ศ. 2539

165. ประจวบ อินอืด. "กลยุทธ์การสร้างสรรคแผนงานประชาสัมพันธ์ ในโลกไร้พรมแดน" วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช 9,3(ก.ย. - ธ.ค.,2539)61-66.
166. ประทุม ฤกษ์กลาง. "เทคนิคการประชาสัมพันธ์การตลาด" วารสารนักบริหาร 16,2(เม.ย. - มิ.ย.,2539) 43-48.

167. หม่อมหนึ่งเร่, นามแฝง. "ตำนานหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 1 ,จ.10(ต.ค.,2539) 35-36.

พ.ศ. 2540

168. กรรณิการ์ อัสวทรเดชา. "การประชาสัมพันธ์ : เครื่องมือศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม"
วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 15 (พ.ย. 2540 - ม.ค.2541) ปีการศึกษา 2540, 1-5.

169. "คนทำงานออฟฟิศกว่า 4 ใน 5 เชื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้
บริการของธนาคารไทย" ผู้จัดการ 7(31 ม.ค. 2540,34)

170. พันธยุทธ์ จิตสงฆ์. "สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 5 กับการพัฒนางานประชาสัมพันธ์และคุณภาพชีวิต"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปี 3 (ตุลาคม,2540)12-14.

171. เขาวนิต คมขำ,วิศิษฐ์ วิชัยสนิท และสมชาติ โตรักษา. "รูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ใน
โรงพยาบาลเด็ก" วารสารสุขภาพศึกษา 20,76(พ.ค. - ส.ค.,2540) 21-40.

พ.ศ. 2541

172. ภคกุล สุขฤทธิกุล. "ศิลปะการพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์การ" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3 ,จ.9(ก.ย.,2541)20-22.

173. "พลิกโฉมพรรคการเมืองแห่ง PR เริงรุก" ประชาชาติธุรกิจ (26-29 พ.ย.,2541) 3.

174. เย็นฤดี สัจฉกร. "การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด" วารสารศิลปการ ปีที่ 41 ,จ.4(ก.ค. - ส.ค.,2541)
110-114.

175. ลดาวัลย์ บัวเยี่ยม. "จะรู้ได้อย่างไรว่าแผนงานโครงการไม่ล้มเหลว" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3 ,จ.6 (มิ.ย.,2541)22-23.

176. วราภรณ์ ศิริโยธิพันธุ์. "มนุษย์สัมพันธ์กับนักประชาสัมพันธ์" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3 ,จ.3 (มี.ค.,2541) 25-26.

177. วราภรณ์ ศิริโยธิพันธุ์. "งานประชาสัมพันธ์ยุคโลกไร้พรมแดน" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3 (เม.ย.,2541) 27-28.

178. สมชาย ถนอมเล็ก. "อปม. กับการพัฒนาสื่อบุคคล" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3,จ.3 (มี.ค.,2541) 14-15.

179. สมพร วิทวัสการเวช. "โครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 3 ,ฉบับ 6 (มิ.ย.,2541) 15-16.

180. สรวงสุดา ปานสกุล. "ประชาสัมพันธ์อย่างไรในยามวิกฤต" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3 ,ฉบับ 7 (ก.ค.,2541) 27-30.

181. สุนิสา ประวิชัย. "ทิศทางใหม่ของการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร" วารสารนักบริหาร
18 (ม.ค.- มี.ค. 2541) 73-77.
182. ไสว จันทรพรหม. "กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ศิลปินนักร้อง" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 3 (ส.ค.,2541) 16-18.
183. อุบลวรรณ ปิติพัฒน์ระโฆษิต. "การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์" วารสารนิเทศศาสตร์
ปีที่ 16 (ต.ค. - ธ.ค.,2541) 15-24.
184. เอกพงษ์ ยงประเดิม. "ห้แรงบันดาลใจการตลาด เจื้อนทั้งโฆษณายุคเศรษฐกิจถดถอย ระวัง...ดัดงบ
PR ได้ไม่คุ้มเสีย" อีคอนนิวส์ 8,318(2 มี.ค. 2541)15-18.

พ.ศ. 2542

185. "การประชาสัมพันธ์ในทศวรรษใหม่" วารสาร กสท. (เม.ย.,2542) 14-20.
186. กุหลาบ,นามแฝง. "PR จะจำ : ประชาสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 4 ,ฉ.9(ก.ย.,2542) 20-23.
187. "กรมประชาสัมพันธ์บนเส้นทางของการเปลี่ยนแปลง" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 4 ,ฉ.5(พ.ค.,2542)3-7.
188. ขวัญชัย หมั่นคำ. "การใช้สื่อมวลชนสำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุขมูลฐาน"
วารสารสาธารณสุขมูลฐาน ภาคอีสาน 14,6(ส.ค. - ก.ย.,2542) 42-47.
189. จรุง ไชยศร. "กรมประชาสัมพันธ์ ทิศทางในอนาคต" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 4 ,ฉ.10(ต.ค.,2542) 4-5.
190. พ.นามศิริ. "บทความเพื่อการประชาสัมพันธ์" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 4 ,ฉ.11(พ.ย.,2542) 21-23.
191. พรพิทักษ์ แม้นศิริ. "บทบาทของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด กับการประชาสัมพันธ์เลือกตั้ง"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 4 ,ฉ.6(มิ.ย.,2542) 42-44.
192. พรสวรรค์ อุทาร์สนิทวงศ์. "ผมเน้นลูกค้าของกรมประชาสัมพันธ์ (เก็บความจากบทสัมภาษณ์
นายสมัคร สุนทรเวช)" วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 4,ฉ.4 (เม.ย.,2542) 9-11.
193. พัชรา ศิริพงษ์โรจน์. "สภาพและปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ของศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอ" วารสารการศึกษานอกโรงเรียน 2,3(ก.พ.,2542) 25-29.
194. "ยุทธศาสตร์และแนวทางในการจัดทำ แผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์" อนุสารอุดมศึกษา
25,249 (มี.ค.,2542)3-5.
195. ลดา. "เทคนิค 'อีเมล' เพื่อการประชาสัมพันธ์" วารสาร อี-คอมเมิร์ซ 16-175 (เม.ย.,2542)49-52.

196. "วัตถุประสงค์และนโยบายหลักในการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ" อนุสารอุดมศึกษา
25,248(ก.พ.,2542) 9-12.
197. วิรัช ลภีรัตนกุล. "พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กับการประชาสัมพันธ์
เพื่อตอบสนองสิทธิที่จ้ะรู้ของประชาชน และผลกระทบต่อสังคม" หนังสือชุด โลกของสื่อ
ลำดับที่ 3 ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,220-231.
198. วิรัช ลภีรัตนกุล. "ไอวี่ลี บิดาแห่งการประชาสัมพันธ์ ผู้สร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้มหาเศรษฐีโลก"
วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 17 (เม.ย. - มิ.ย.,2542) 29-42.
199. สุเทพ เลหาะวัฒนะ. "ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ภายใต้ภาวะวิกฤติเศรษฐีกิจ"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 4 ,ฉ.9 (ก.ย.,2542)15-16.
200. สุ บุญญา หุตั้งคบดี และนิภาภรณ์ ชัยวัฒนะ. "โครงการประเมินผลการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เรื่อง
'ดูแลสุขภาพก่อนซื้อ' " วารสารอาหารและยา 6,1(ม.ค. - เม.ย.,2542) 39-43.
201. สุธีร์ รัตนนาคินทร์. "จุดแข็งและจุดอ่อนของกรมประชาสัมพันธ์" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 4 ,ฉ.3(มี.ค.,2542)11-12.
202. สุธีร์ รัตนนาคินทร์. "ทิศทางและแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ ในปี 2000"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 4 ,ฉ.12 (ธ.ค.,2542) 29-32.
203. อรุณีประภา หอมเศรษฐี. "ประชาสัมพันธ์ : งานสร้างภาพหรือผักชีโรยหน้า"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 4 ,ฉ.6 (มิ.ย.,2542)14-16.
- พ.ศ. 2543
204. "การประชาสัมพันธ์ :การส่งเสริมการขาย" วารสาร กสท. (เม.ย.,2543) 23-25.
205. จิตติมา จารุจินดา. "แผนการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐ พร้อมหรือยัง"
วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 5,ฉ.7(ม.ค. - ก.พ.,2543) 5-6.
206. บรรยงค์ สุวรรณผ่อง. "การเผยแพร่ข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์" อีคอนนิวส์
10,369 (6 มี.ค.,2543) 56-57.
207. ภัทรียา สุขะโน. "อดีต ปัจจุบันและอนาคตของสถาบันการประชาสัมพันธ์" วารสารกรมประชาสัมพันธ์
ปีที่ 5 ,ฉ.5(มิ.ย.,2543)12-14.
208. ศิริวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล. "การประชาสัมพันธ์เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน"
วารสารการประชาสัมพันธ์ ปีที่ 5,ฉ.4(พ.ค.,2543)19-20.
209. สมเกียรติ เทียนแก้ว. "พัฒนาการของแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ
(พ.ศ. 2521-2542) " วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 5 ,ฉ.4 (พ.ค.,2543) 8-12.

Chulalinet

3 0021 00070290 2

160

210.อรุณ งามดี. "จรรยาบรรณนักประชาสัมพันธ์" วารสารกรมประชาสัมพันธ์

ปีที่ 5, น.3 (เม.ย., 2543) 23-24.

